

SEMPER REFORMANDA

„Ha pedig a Szentlélek nem hirdette-
ti és nem kelti életre az igét a szív-
ben, hogy megragadja azt, akkor
káriba vész.”

► Luther Márton
Nagy kátéja
(Pröhle Károly fordítása)

A BIBLIA ÉVE

Énekek éneke – a szerelem

A magyarul különösen hangzó cím hé-
ber szóhasználatot rejt: a legszebb ének-
ről van szó, a szerelem költői dicséreté-
ről. Olyan dalok gyűjteménye az *Énekek
éneke*, amelyben a szerelmesek felváltva
dicsérik egymás szépségét, és vallanak a
másik iránt érzett szenvedélyükről.

Némelyek szerint itt nem egyszerűen
véletlenül egymás mellé került szerelmi
énekekről van szó, hanem egy össze-
függő, dramatizált elbeszélésről. Esze-
rint az egymást követő, erotikus tartal-
mú énekek vagy egy több napon át tar-
tó esküvői ünnepséget elevenítenek fel,
vagy éppen egy gyönyörű fiatal leány
történetét beszélik el, aki – noha felesé-
gül adták Salamon királyhoz – lélekben
hűségese marad gyermekkori szerelme-
séhez. Hogy melyik a legvalószínűbb
magyarázat, azt minden olvasó maga
döntheti el.

A hagyományban Salamon nevéhez
kötötték ezt a könyvet is; ezzel azt je-
lezték, hogy – bár az emberi élet nagyon
sajátos területéről szól – az *Énekek éneke*
is a bölcsességirodalomhoz tartozik.
Ahogyan a bibliai bölcsességirodalom
más alkotásainak is vannak párhuzamai
az ókori Kelet népeinek irodalmában,
az *Énekek énekéhez* hasonló írásokat is ta-
lálhatunk az ókori egyiptomi vagy a ké-
sőbbi arab költészetben. Ezt a közös
irodalmi hagyományt ugyanakkor az
Énekek éneke szerzője olyan sajátos érzé-
kenységgel dolgozta fel, amely később
lehetőséget adott a könyv lelki és teoló-
giai értelmezésére is.

Testi szerelem a Szentírásban?

A mai napig sokan megütköznek azon,
hogy helyet kaphatott a Bibliában egy
olyan dalgyűjtemény, amely költőien,
mégis nyíltan és minden hamis szemér-
messég nélkül beszél a férfi és nő kö-
zötti testi szerelemről. Nem véletlen,
hogy már igen korán megjelentek azok
az értelmezések, amelyek szerint az
Énekek énekében valójában Isten és az ő
választott népének szeretetkapcsolatá-
ról van szó. Jogosnak tűnhet ez a meg-
közelítés is, hiszen Isten a próféták
könyveiben (például Jeremiásnál, Ezé-
kielnél vagy Hóseásnál) többször is a
szerelem és a házasság képével beszél
Izráel iránti elkötelezettségéről. Ké-
sőbb az első keresztények – talán János
evangéliuma vagy az *Efezusi levél* alapján –
Krisztus és az egyház eltéphetetlen sze-
retetkötelékét vélték felfedezni az *Éne-
kek énekében*.

Sok jogos érv szól e lelki értelmezések
mellett is, az *Énekek éneke* legegyszerűbb,
szó szerinti értelmezése mégsem méltát-
lan a Bibliához. A szerelem ember vol-
tunk és teremtettségünk velejárója, Isten
egyik legnagyobb ajándéka. A Biblia az
Isten által teremtett és megváltott em-
berről beszél, akit pedig néha, a legjobb
pillanataiban elérhet a szerelem is.

„...erős a szeretet, mint a halál, legyőzhe-
tetlen a szenvedély, akár a sír.” (Énekek
8,6b) „Akármiből teremtettek is lelke-
ink, az övé és az enyém ugyanabból
van.” (Emily Brontë) „Csak szerettem vol-
na, ha / Velem is van ilyen / És most
benne vagyok / Még sose volt sűrűbb
homály...” (Kispál és a Borz)

► Magyar Bibliatársulat

PÜNKÖSD ÜNNEPE – Jn 14,23–31

A megtartott ígéret ünnepe

A VASÁRNAP IGÉJE

romszor is – a feltámadott Úr: „...sze-
rets-e engem?” A kérdés nemcsak az egy-
kori tanítványnak, mindannyiunknak
szól. És akiknek szívét a Szentlélek
munkába vette, ma is elmondják: *Igen,
Uram, szeretlek téged*. Nem kell fogadkoz-
ni, ország-világ előtt harsány, melldőn-
gető nyilatkozatokat tenni! Ezt a csen-
des, alázatos vallomást várja tőlünk is a
Mester. S ha kimondjuk, ő tudja, igazat
szóltunk-e.

A Szentlélek meggyőzi szívünket,
hogy *Jézus Urunk igéje nélkül nem élhetünk*.
Szava nem egy lesz a vélemények kö-
zött, amellyel alkudozni lehet, s amely-
ből ezt vagy azt – az éppen esedékes
helyzet és ízlésünk szerint – kihagyha-
tunk, kiválogathatunk. A Szentlélek ál-
lítja helyre az ige tekintélyét. Ő teszi ha-
tékonnyá az igehirdetést. A keresztről
szóló beszéd őáltala lesz életújító hata-
lommá. Nélküle falra hányt borsó a leg-
jobb szándékkal kimondott szavunk is,
de ha ő úgy akarja – amint az *Ágostai hit-
vallás* mondja: *ahol és amikor Istennek tet-
szik* –, a hirdetett törvény pöröly és a hir-
detett evangélium sebeket gyógyító, bű-
nösöket vigasztaló balzsam lesz.

Ahol a Lélek munkálkodik, ott a „Bé-
kesség néktek!” – a *Feltámadott első szép szava*
(Reményik) – teremő hatalom, gyógyító
erő lesz az övéi életében. A békétlenség,
nyugtalanóság fejedelmét legyőző Úr

győzelméből részesíti a benne bízókat.
Kell-e bizonygatni, hogy napjainkban –
amikor mindannyian szenvedünk a bé-
kesség és a megértés hiányától – milyen
nagy szükségünk van erre az ajándékra?
A világi kísérletek kudarca talán végre
észhez térít bennünket, és belátjuk, csak
benne és általa lelhetjük meg békessé-
günket.

S végül a *reménység!* A sokat idézett
mondások – például: „Amíg élek, remé-
lek” és „A remény hal meg utoljára” – is
mutatják, a szíve mélyén mindenki érzi,
reménység nélkül valóban nem lehet él-
ni. De nekünk nem is kell! Ígéretünk van
arra, hogy ő, aki ígéreteit számon tartó
és beteljesítő Úr, ezt az utolsót is, amely
még hátravan, valóra váltja: *visszajön, és
magához veszi az övét*. Hát csoda-e, hogy
az öreg János apostol szavaival (Jel
22,20) oly sokan imádkozzák – jó lelkiis-
merettel mondom, én is közéjük tarto-
zom –: „Jőjj, Uram Jézus!”

Ezért ne lankadjon szívünk, amikor
ezen az ünnepen ezt énekeljük: „Legdrá-
gább ajándékodért / Könyörgök, Iste-
nem, / Vigasztaló Szentlelkedért. / Ó,
add meg énnekem!” (EÉ 241,1)

■ ITT ZÉS JÁNOS

*Imádkozzunk! Mennyei Atyánk, aki egykor az
első pünkösdőn és egyházad történetében azóta
is számtalanszor beteljesítetted szent Fiad, a mi
Urunk ígétét, és kiárasztottad népedre Szent-
lelkedet, szánj meg bennünket! Add meg ne-
kiünk is legdrágább ajándékodat, hogy bizhas-
sunk benned, szeretni tudjuk Urunkat, Jézus
Krisztust, megtarthassuk ígétét, és békességünk
legyen őáltala! Ámen.*

Oratio œcumenica

Örök Istenünk, mindenható Urunk! Várjuk Szentlelked
életet és hitet teremő, erőt adó, megragadó, inspiráló
ajándékát. Ne hagyj minket a fantáziátlanság, a re-
ményvesztettség, lemerültség állapotában megragadni.
Add, hogy megtapasztaljuk elképzeléseinket messze
meghaladó hatalmadat.

Drága Krisztusunk! Gyámoltalanok és tehetetlenek
vagyunk a Pártfogó jelenléte, támasza nélkül. Emberi
lehetőségeink és elgondolásaink szűkre szabottak, kép-
telenek vagyunk kitörni korlátaink közül. Sok a kérdé-
sünk és a kétségünk. Add, hogy mégis, újra és újra bele
tudjunk kapaszkodni ígéreteidbe, és megtapasztalhas-

suk ma is a megújító Lélek jelenlétét közösségeink éle-
tében.

Jőjj, Szentlélek Isten! Új látásra van szükségünk,
hogy ne beszűkülő látóterünk határozzon meg minket.
Te add, hogy észrevegyük ebben a világban, a környe-
zetünkben, az egyházunkban azt, ami előrevész, ami az
életet szolgálja.

Jőjj, Szentlélek Isten! Új hallásra van szükségünk,
hogy meghalljuk üzeneted a rengeteg zaj és láрма kö-
zepette; elérjen hozzánk, és mértékké legyen a szá-
munkra Isten igéje.

Jőjj, Szentlélek Isten! Új mozdulatokra van szüksé-

Jövel, Szentlélek Úristen!

► **A Szentlélek kitöltésének ünne-
pén érezheti meg a gyülekezet,
hogy a mai egyház és az egykor Je-
ruszálemben megtért háromezer
ember egyazon közösségnek a ré-
sze. A Szentlélek ébreszti a hitet: ő
képes Isten ígétjévé tenni az igehir-
detés emberi szavait, és hit által
válhat szentséggé az, amit Krisztus
Urunk egyházára hagyott.**

Pünkösöd ünnepének epistolája ApCsel
2,1–13, mely a jeruzsálemi közösséget
felkavaró élményt írja le. Az evangélium
(Jn 14,23–31) központi gondolata: „A
*Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az én nevem-
ben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket
mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én
mondtam nektek.*” (26. vers)

A vasárnap graduáléneke a *Jövel, Szentlé-
lek Úristen* (EÉ 229), melynek első verszak-
kát konfirmációs istentiszteleteken, tan-
érvnyitókón és máskor is gyakran éneklik
gyülekezeteink; egyszer egy évben mind-
három versszakát végigénekelhetjük.

A *Komm, Heiliger Geist, Herre Gott* forrá-
sa egy, a középkori egyházban is hasz-

nálatos német strófa, mely latin előkép-
re vezethető vissza: *Antiphona in vigilia
pentacostes*, amelyet Németországban a
11. század óta énekeltek. Ezt a versszakot
Luther Márton két új versszakkal egészít-
tette ki; az ének valószínűleg 1524 pün-
kösdjén keletkezett. Az *Asztali beszélgeté-
sekben* úgy fogalmaz: maga a Szentlélek
sugallta a szöveget és a dallamot. A kö-
zépkeri strófa nyolcsoros (+ Alleluja)
szerkezete megmaradt, a szótagszám
pedig már nem ingadozik: az utolsó ki-
vételével nyolc szótagosak a sorok.

A legkorábbi magyar forrás az *Eperjesi
graduál* (1635). Az itt található versfordít-
ás a 17. század nyelvének szép és erőtel-
jes példája; megfelelően tükrözi az ere-
deti mondanivalót, a Szentlélek egybe-
gyűjtő erejét, valamint Krisztus tanításá-
nak kizárólagosságát.

A magyar nyelvű énekeskönyvek,
egyedülálló módon, nem az eredeti dal-
lamot veszik át, hanem egy dór/eol ma-
gyar dallammal párosítják Luther költe-
ményének fordítását. Ennek szerkezete
más, mint a németé, a szótagszám és a
rimképlet viszont megegyezik. (Az
Eperjesi-dallam néhány ponton eltér az
általunk ismert verziótól.)

A dallam a *d-a-d'* hangok köré rende-
ződik. A kvinten indulva a felső váltó-
hanggal bővíti a hangkészletet, majd az
alaphangon zár. Később kimozdul eb-
ből a szűk ambitusból: a kvintről fellen-
dül a csúcshangra, amelyet azzal is ki-
emel, hogy mindkét hang hosszabb érté-
kű, ellentétben az addigi sorokkal. A
zárlat méltóságteljesen a szeptimről
ereszkedik alá. Elmondhatjuk: ez a ma-
gyar kompozíció méltó arra, hogy Lu-
ther szövegét hordozza.

Jelenlegi énekeskönyvünk a dallamot
Kolozsvár, 1744-re hivatkozva, valójában az
1774-es debreceni énekeskönyvet követve
adja közre. A különböző ütemmutatók-
kal való próbálkozás azt bizonyítja, hogy
ezek a régi magyar dallamok ellenállnak
minden ilyen törekvésnek. Éppúgy, mint a
Luther-dallamok többségénél, csak az egy
sor – egy egység jelenthet valódi tagolást.

Az ének *eredeti* dallamára J. S. Bach két
nagyszabású orgonaművet írt: egy fan-
táziát, amely virtuóz zenei szövet alatt a
pedálban hozza a dallamot; és egy imitá-
ciós szerkesztésű feldolgozást, melyet
díszített cantus firmus koronáz meg
(*Lipcei korálok*, BWV 651–652).

Pünkösdi énekünk 18. századi változa-

ÉNEKKINCSTÁR

tával kívánunk áldott ünnepet! „Jövel,
Szentlélek Úristen, / Töltsd be szívünket
éppen / Mennyei szent ajándékkal, / Szív-
béli szent buzgósággal, / Melynek szent-
séges ereje / Nyelveket egyező hitre / Egy-
begyűjtte sok népeket, / Kik, mondván,
így énekeljenek: / Alleluja, alleluja. // Te,
szentségnek új világa, / Igédnek vezérli
útjára, / Taníts téged megismernünk, / Is-
tent Atyánknak neveznünk. / Őrizz ha-
mis tudománytól, / Hogy mi ne tanul-
junk mástól, / És ne legyen több más sen-
ki, / Hanem Krisztus, kiben kell bízni. /
Alleluja, alleluja. // Ó, mi édes vigasztal-
lónk, / Légy kegyes megoltalmazónk, /
Hogy maradjunk dolgaiddban, / Meg ne
szűnjünk háborúnkban. / Erőddel el-
münket készítsd, / Gyenge szívünket erő-
sítsd, / Hogy halál és élet által / Hozzád si-
essünk hamarsággal, / Alleluja, alleluja.”
(Új zengedező mennyei kar, 1743, 179)

■ ECEEDI SZUZSA

LAPUNK A VILÁGHÁLÓN A WWW.EVELET.HU CÍMEN OLVASHATÓ.

PÜNKÖSD 2. NAPJA – Jn 3,16–21

A Szentlélek Krisztus tanúja

Pünkösöd második napjának evangéliuma a Szentlelket, Isten Lelkét nem is említi. Ezzel szemben Jézus *arany evangéliumként* (Jn 3,16) ismert szavait halljuk, majd azokat a mondatokat, amelyekkel Urunk az Atyától kapott küldetését magyarázza. Ezt a textust az egyházunkban *óegyházi perikópa* néven ismert rend jelöli ki, amelyet a reformáció korában is használt, a 14. század első feléből származó régi *Missale Romanum* tartalmaz. Semmiképpen sem fogható rá, hogy a pünkösöd csodájával mit kezdeni nem tudó felvilágosodáskori racionalizmus vagy a 20. századi liberális teológia választása. Inkább arról van szó, hogy már a régi idők egyházatyái is vallották: *a Szentlélek soha nem önmagát prédikálja, hanem mindig Krisztusról és Krisztus megváltó művéről tanúskodik*. Mindarról, aminek az *arany evangélium* és az azt követő néhány mondat a legtömörebb foglalata.

„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszerűen Fiát adta...” – A Szentlélek nélkül kétszeresen is érthetetlen, értelmetlen kijelentés. Hogy Jézus valóban Isten egyszerűen Fia, senki sem tudja hittel vallani, amíg a Szentlélek meg nem győzi róla. Mint ahogy azt is csak a Szentlélek segítségével ismerhetjük fel, hogy Jézus szenvedésre és halálra való odaadása valóban Isten irántunk való szeretetének a műve.

„...hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” – Hogy kell lennie valaminek a halál után, arra a következtetésre a Szentlélek nélkül is sokan eljutnak. Csak a hit erejét megtagadva, hitüket veszített (volt vagy névleges) keresztények vélik, hogy a halállal mindennek vége... Ezzel szemben gondoljunk arra, hogy az emberiség szám szerint nagyobbik fele hisz ma is a reinkarnációban. Ez alatt a testben való születések sorozatát értik, ame-

lyek mindegyike újra halállal végződik. Az élet ilyen értelemben való elpusztíthatatlanságának vételeme szánalmasan sivár vigasz a halállal szemben, és távol áll az örök élet reménységétől, amellyel Isten a Jézusban hívókat ajándékozta meg. A megragadásához szükséges hitet azonban csak a Szentlélek támaszthatja szívünkben. Ez az a hit, amely nélkül mindannyian örökre elveszettek vagyunk. Hogy egyedül a Jézusban való hit által menekülhetünk meg, azt ésszel nem lehet belátni, a Szentlélek mégis teljes bizonyosságot ad róla.

„Mert az Isten nem azért küldte el a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözüljön a világ általa.” – A világot megvető, a világot gyűlölő, a világgal ellenséges érzelű kereszténység Szentlélek nélküli kereszténység, és mint ilyen, fából vaskarika. Ennek egyáltalán nem mond ellene János apostol kijelentése: „Ne széressétek a világot, se azt, ami a világban van. Ha valaki szereti a világot, abban nincs meg az Atya szeretete. Mert mindaz, ami a világban van, a test kívánsága, a szem kívánsága és az étellel való kérdés, nem az Atyától, hanem a világtól van. A világ pedig elműlik, és annak kívánsága is; de aki Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké.” (1Jn 2,15–17) És Jakab figyelmeztetése sem, hogy tisztán kell megőriznünk magunkat a világtól (Jak 1,27). Ezeknek az apostoli intelmeknek nem akkor teszünk eleget, ha bosszúvágytól fűtött gyűlölettel fordulunk a világ felé, és a világ minél előbbi elítélését kívánjuk.

Ugyanakkor a világot valóban nem szabad világi módon való szeretettel szeretnünk, amelynek tartalma a kívánság, a birtoklási vágy, a világ javainak élvezetére való sóvárgás. Isten sem így szereti a vele szembe fordult, iránta ellenséges világot. De nem is viszonozza a vi-

A VASÁRNAP IGÉJE

lág vele szemben tanúsított ellenséges indulatát, hanem ennek ellenére mégis szeretettel fordul a világ felé, és megmenteni akarja. „Mert az Isten nem azért küldte el a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözüljön a világ általa.”

Ha Jézusban hiszünk, Istennek ebben a mégis szeretetében kell osztoznunk. Nem a velünk ellenséges, gyakran bennünket üldöző világ mielőbbi elítélését, pusztulását és nemlétét kell kívánnunk, hanem Isten oldalán állva küzdenünk a megmentésért. És eközben kell vigyáznunk arra, hogy magunk is be ne mocskolódjunk. Mint aki ragályos beteget ápol teljes odaadással, de közben vigyáz, hogy meg ne fertőződjék.

Ha így munkálkodunk együtt Istennel a világért, a világban a szeretet hatalmával még menthetetlenségükben is menthető embertársainkért, akkor az ennek érdekében véghezvitt cselekedeteinkkel nem kell a sötétben bujkálnunk, hanem bátran a világosságra mehetünk velük, azzal a bizalommal, hogy a Lélek örök szeretetet sugárzó fényében fog kitűnni tetteinkből, hogy Isten szerint cselekedtük őket.

■ VÉGHÉLYI ANTAL

Imádkozzunk! Jöj, Szentlélek Isten! Töltsd be szívünket, világítsd meg értelmünket, hogy Krisztusban mindig higgyünk, őt követve mindenben mindenkor az Atya akaratát cselekedjük, és végül elnyerjük az örök életet, amely az Atyával, a Fiúval és a Szentlélekkel való közösségben van. Ámen.

A lápra épült templom...

◀ Folytatás az 1. oldalról

Az évszázadok alatt a kornak megfelelően modernizálták, orgonát, harangot, új oltárképet kapott. Komolyabb felújítása 1933-ban és 1992-ben zajlott.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Az egykori mocsár helyén épült hajlék viszont a vízesedés miatt hamar pusztult, ezért az elmúlt év nyarán a modern kor technológiáját segítségül hívva fogtak újra a renováláshoz. Dr. Krähling János egyetemi docens, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészettörténeti és Műemléki Tanácskének vezetője és Mekota Ervin, egyházunk Építési és Műemléki Osztályának vezetője sietett a somlószőlősiak segítségére: a helyszínen kidolgoztak egy szellőző burkoló- és vakolatrendszert. A közel kilencmillió forintos beruházás költségeihez a pályázatokon nyert összegeken túl az egyházmegye és az országos egyház is hozzájárult. A helyi evangélikusok és a Somlószőlősről elszármazottak hétszázezer forinttal támogatták a renoválást.

Az ünnepi istentisztelet szentelési szolgálatait Ittész János püspök végezte. Jer 31,31–34 alapján tartott igehirdetésében hangsúlyozta, hogy a templom megújulása nem azonos a gyülekezet szívbeli megújulásával. Fel kell ismernünk, hogy egyedül Isten az idő, a vele való szövetség és a szívek ura.

Az istentiszteletet követően Fehérvári Károly presbiter, nyugalmazott történelemtanár ismertette a gyülekezet és a templom történetét, Polgárdi Sándor helyi lelkész pedig a jövőről, a tervekről szólt. Amint mondta, készítették egy tanulmányt a teendőkről; e szerint a következő lépés a torony, a tetőszerkezet, a külső homlokzat, végül az oltár megújítása lesz. De ezt már utódja fogja elvégezni, mert Polgárdi Sándor augusztus 1-jétől a pápai gyülekezetben folytatja szolgálatát.

■ MENYES GYULA

Újjáéledő remények Harkán

► **Az osztrák határ mentén, az egykori határsávban fekvő Harka község evangélikussága az utóbbi időben több szempontból is mérföldkőhöz érkezett. Az egykor államosított iskolájukért kapott kárpótlási összegből – mintegy huszonötmillió forintból – elsőként gyülekezeti termüket renoválták, majd a lelkészlakást újították fel. Tették mindezt annak reményében, hogy közel három évtized után saját lelkészük újra beköltözhessen a parókiaira...**

A harkai evangélikusság az elmúlt év végéig a soproni egyházközség társgyülekezete volt. Az egyházkerület őszi közgyűlése határozatban támogatta önállósulási szándékukat. Reménységük akkor látszott beteljesedni, amikor 2007 szeptemberétől Wagner Szilárd a soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola iskolalelkésze lett, és egyben ki nevezést kapott a harkai gyülekezetbe helyettes lelkésznek. És vágyuk akkor valósult meg, amikor

a gyülekezet megállapodást kötött az iskolával, vállalva, hogy a lelkészi szolgálat ellátása fejében a fiatal lelkésznek lakást biztosít a megújult harkai parókiaán.

Az épület felszentelésének ünnepe május 4-én, vasárnap délután volt. Az alkalom istentisztelettel kezdődött a templomban. Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke Lk 19,1–10 alapján elmondott igehirdetésében kiemelte, hogy nem Istennek, hanem nekünk van szükségünk arra,

hogy épületeink állapota rendben legyen.

Az istentiszteletet közgyűlés követte, majd a gyülekezet kivo-

FOTO: MENYES GYULA

nult a templomkertbe, ahol Gabnai Sándor esperes felszentelte a harkaiak megszépült gyülekezeti házát.

■ M. GY.

„Konfirmáló” Szélrózsa

Pár hete a növekvő „Szélrózsa-bimbóról” olvashattunk lapunkban; a képzelet fokozandó, miért ne beszélhetnénk „konfirmáló Szélrózsáról” – akár kettős értelemben is? Egyrészt az országos evangélikus ifjúsági találkozó az idén nyáron lesz tizenkét éves, tehát lassan valóban felerősül, konfirmandus korba lép. Másrészt két hónappal a kőszegi, immár hetedik (!) nagy fesztivál előtt legfőbb ideje tisztázni a kérdést: vajon miről is szól, és miről nem szól a Szélrózsa? Miben, mire erősíthet, konfirmálhat minket – életkorunktól függetlenül?

Közös gondolkodásunknak különös kontextust adhat pünkösöd községe. Ez a jeles nap éppen a feltámadó „Szél” ünnepe, amikor a szélrózsa minden irányából Jeruzsálemben összeverődő sokszínű tömeget szívven találta a Krisztusról szóló evangélium élő és ható szava. Vajon milyen esély van az idén nyáron Kőszegen ennek a pünkösdi csodának a megélésére?

Jézus figyelmeztet: „A szél arra fúj, amerre akar...” (Jn 3,8) Megrendelni, megszervezni nem tudjuk a Lélek munkáját, de a bennünk élő reménység szent joga és kötelessége – szélcsend idején is – előkészíteni, felhúzni a vitorlákat.

A Szélrózsa nem klasszikus értelemben vett, hagyományos evangélizációs

rendezvény, de gerincét Kőszegen is az evangélium hirdetése adja a határokat átlépő, átszakító, megnyitó Jézusról. Erre lehet majd személyesen reflektálni esténként a „Nikodémusok óráján”, ahol reménység szerint éltető széljárás lesz...

A Szélrózsa nem tévesztendő össze a jól bevált csendesnapokkal sem. Egyik fő alkotó- és kötőeleme éppen a gazdagon, sokszínűen, nem ritkán meglehetősen hangosan szóló ének és zene. Ugyanakkor csendsátor kínál frissítő oázist a hallgatásra, illetve meghallgatásra szomjas betérőknek. Továbbá a Szélrózsák spirituális különlegessége az esti csendés, amelyen úticsesek és igék fénye mutat irányt az útkereső zarándokoknak.

1996-ban Váralján még nem is sejthettük, hogy az első Szélrózsa megrendezésével különleges, új munkaág született egyházunkban. Most, hogy a gyermek lassan felcseperedik, felnő, talán itt az ideje, hogy megfogalmazzuk: mi lett, mi lesz belőle? Magam, mint aki abban a kiváltságos helyzetben vagyok, hogy immár a hetedik Szélrózsámra készülhetek, sok szép emlékre és tanulságos tapasztalatra visszatekintve hármias választ próbálok adni a kérdésre.

A Szélrózsa – divatos idegen szavakkal megfogalmazva – többek között a

ÉGTÁJOLÓ

holisztikus rekreáció lehetőségét kínálja. A testi, lelki, szellemi töltékezés, fel-frissülés, megújulás ajándékát élhetjük át közel négy napon át. A kreatív fantáziával összeállított programok valóban az egész embert igyekeznek megmozgatni, a szó szoros és átvitt értelmében. Sport, játék, ének, zene, tánc mind-mind egy célt szolgálnak: átélni, megélni, továbbadni az Istennel és egymással való közösség felszabadult örömet. Azt az egészséges vidámságot, amelyről énekeskönyvünk 68. dicséretében így valunk: „Felüdülés, sport, zene, játék, / Zengjete Istennek új éneket!”

Másodsorban a Szélrózsa egyházunk legmerészebb, határokat feszegető missziói vállalkozása. Váralja, Bodajk, Debrecen, Kismaros, Tata és Szolnok után a kőszegi találkozó végre mottójában is megfogalmazza a nagy dilemmát: „Hol a határ?”

Ez egyben igazi pünkösdi kérdés is, hiszen ezen az ünnepen a Lélek tüzével

dinamizált evangélium minden elképzelhető határt átszakít. S egyben szédítő világtávlatokat nyit Krisztus tanúi, a születő gyülekezet és egyház előtt.

Komoly teológiai, elméleti és gyakorlati kérdés a szervezők számára, hogy ma hol a határ. Mennyire, meddig lehet megnyitni egy evangélikus ifjúsági fesztivál határait? Nyilvánvaló, hogy a szent cél sem szentesíthet minden eszközt, de nem szabad megriadni az evangélium továbbadásának szokatlan, új formáitól sem. Ilyen merész, nem kockázatmentes kísérlet lesz, amikor – Deo volente – július 18-án, pénteken este ki vesszük a Szélrózsa programjait Kőszeg főterére. Így igazi városmissziói alkalomná táguhat a találkozó: „A szél arra fúj, amerre akar...”

Végül, de nem utolsósorban örömmel tapasztalom, hogy a tizenkét éves Szélrózsa igazi mozgalommá, önálló munkaként nőtte ki magát egyházunkban. Amint erről lapunkban is beszámoltunk (2008/15. szám), a tavaszi kőszegi előkészítő hétvégén közel száz önkéntes munkatárssal tekintettük át közös feladatainkat. A csapatot egy szintén önkéntesekből szerveződött team, a „tízék” gárdája koordinálja Smidélusz Gábor „Szélrózsa-atyja” vezetésével. Mindez – szerényebb magyar méreteken, de – határozottan emlékeztet

a német Kirchentag-mozgalom működésére, amelyben szintén döntő szerepet játszik az elkötelezett önkéntesek aktivitása.

Mit hoz a jövő? Akik Váralján még tizenévesek voltak, mára érett, talán már családok felnőttek. De teljesen érthetően továbbra is igénylik az egész embert megszólító, megmozgató nagy találkozást, töltékezés legalább kétvétenkénti élményét. Így a Szélrózsa, megőrizve ifjúsági jellegét, egyre inkább kinyílik az értebb korosztályok felé is. Hála Istennek, itt nem fenyeget a „kikonfirmálás” veszélye, sokkal inkább egészséges növekedést, tudatos építkezést tapasztalunk.

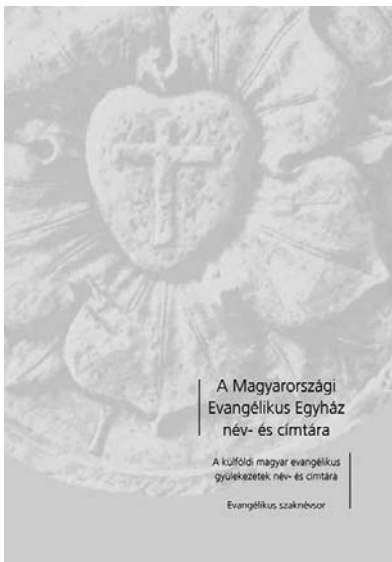
Hol a határ ebben a fejlődésben? A már többször is idézett pünkösdi válasz nyitva hagyja a kérdést: „A szél arra fúj, amerre akar...”

Gáncs Péter püspök
Déli Egyházkerület

Adattár – praktikusabb formában

A Magyarországi Evangélikus Egyház név- és címtára

Egyházunk azon tagjai, akik rendszeres olvasói az évente megjelenő *Evangelikus naptárnak*, meglehetősen vegyes érzelmekkel vették tudomásul, hogy a 2008. évi kötet végén nem találták egyházunk hivatalos név- és címtárát „régóta megszokott helyén”. Az *Evangelikus Élet* hasábjain a közelmúltban ennek rövid magyarázata is olvasható volt – a címtár hiányolóját, panaszos olvasóját levélre való reagálásként – kiadónk igazgatójának tollából (2008/5. szám).

A Magyarországi Evangélikus Egyház név- és címtára 2008-tól önálló kiadványként jelenik meg. Az utóbbi években, évtizedekben – örvendetes módon – megszáporodott gyülekezeteink, intézményeink, lelkészeink száma, így az adattár évről évre terebélyesedett a naptár végén. Az evangélikus név- és címtárban a határon túli magyar evangélikus egyházak, gyülekezetek adatait is fellelhetik egyházunk tagjai, s a megújuló kiadvány mostantól annak a régi igénynek is

meg kíván felelni, hogy a nyugdíjas lelkészek elérhetőségei is szerepeljenek benne.

Az adatbázis ráadásul egy „függelékkel” is bővült: az egyházunkhoz, gyülekezeteinkhez kötődő vállalkozásokat összefogó, folyamatosan bővülő – elsőként az ez évi naptár végén megjelent – *Evangelikus szaknévsor* is része lett az új kiadványnak. E szaknévsor közzététele az egész magyarországi evangélikusság jövőkeresésének egyik apró lépése: abban szeretne segíteni, hogy az evangélikus gyülekezetekhez kötődő vállalkozások lehetőleg több megrendelést kapjanak a gyülekezetektől, intézményektől, s ezáltal erősödjének.

A Luther Kiadó munkatársai a név- és címtárát sajátos, a maga nemében egyedülálló kiadványnak tervezték. Se nem könyv, se nem füzet: a név- és címtár „anyaga” – a praktikus és a használhatóság elveinek figyelembevételével – egyedi tervezésű, a belv tipográfiai és grafikai stílusához illeszkedő kapcsos gyűrűs könyvben jelent meg, különálló, A5-ös méretű lapokon.

A kapcsos könyv és a különálló lapok lehetőséget adnak arra, hogy az adattárban bekövetkező változások ütemét gyorsabban lehessen követni, azaz ne csak évente egyszer jelenjen meg a név- és címtár, valamint a szaknévsor, hanem a változásoknak megfelelően egy éven belül akár többször is frissíteni lehessen az adatokat a lapok egyszerű cseréjével.

A Magyarországi Evangélikus Egyház név- és címtárával kapcsolatos legfontosabb, közérdekű cím az Országos Egyházi Iroda által létrehozott központi e-mail cím, a nevtar@lutheran.hu: az adattár gondozói erre várnak minden, a név- és címtár érintő adatot, illetve -változást.

■ – PETRI –

Ismét német istentisztelet Soltvadkerten

„Kinek fontos ez?” – feltették már párszor ezt a kérdést. „Aki elmegy rá” – hangzik mindig a válasz. Mert az egyházi szolgálat általában annak fontos, aki ott van, és igényli. Soltvadkerten ezúttal húsvét és pünkösd között, április utolsó vasárnapján hangzott fel németül a Szentírás a Találkozás Házában. *Ifj. Szávay László* hatodéves teológushallgató az imádság fontosságáról szolt igehirdetésében. Arról, hogy imádkozni kell a másik emberért is, illetve éppoly fontos a hálaadás, mint az azt megelőző kérés.

A harminc résztvevő nagyon tarka képet mutatott. Legnagyobb számban a „tanyás németek” voltak jelen. Azok, akik a város környékén tanyákon, üdü-

lőben vagy más házban laknak. Ők főleg nyugdíjasok, de mivel aktívak, jobban be lehetne őket vonni a helyi közösség életébe.

A hallgatóságban „öreg svábok” is helyet foglaltak. Volt köztük olyan, aki gyermekkorában hamarabb tanult meg svábul, mint magyarul.

És végül ott ültek a németet idegen nyelvként, iskolában tanuló diákok. Számukra még egy bevezető németóra is kikerelkedett az istentisztelet előtt, melynek során a prédikáció szövegét olvasták át és próbálták meg lefordítani. Az istentisztelet után kávé és üdítő mellett beszélgetett tovább a gyülekezet.

■ K. L.

Pályázati felhívás

A Berzsényi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Szakképző Iskola és Kolégium (Sopron, Széchenyi tér 11., tel.: 99/512-430) igazgatótanácsa pályázatot hirdet testnevelés–bármely szakos, földrajz–bármely szakos, angol–bármely szakos, biológia–bármely szakos, német nemzetiségi – bármely szakos, matematikát németül tanító középiskolai tanári (1+1 évre szolgálati lakással) állásra 2008. augusztus 16-i munkába lépéssel.

Feltételek: szükséges szakképzettség (a németül matematikát tanító középiskolai tanár esetén minimum felsőfokú német nyelvvizsga); keresztény elkötelezettség.

A pályázat elbírálásánál előnyt jelent az evangélikus egyházhoz való tartozás, tudományos munka, esetleg fokozat, jeles vagy jó oklevél, idegennyelv-tudás (állami nyelvvizsga).

A tanári állások betöltése egyéves határozott időre lehetséges, mely lehetőség és kölcsönös megfelelés esetén változhat határozatlan idejű munkaviszonnyá.

A pályázathoz csatolni kell kézzel írt hagyományos önéletrajzot, a tanári elképzelések összefoglalását körülbelül egy gépelt oldalon, a diploma fénymásolatát, protestáns pályázók esetén a konfirmációi (katolikusoknál a bérmekezői) emléklap fénymásolatát, lelkesítő ajánlást, a nyelvvizsga-bizonyítvány fénymásolatát, erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatot a líceum címére (9401 Sopron, Széchenyi tér 11. Pf. 77), Tölle Balázs igazgató nevére kell megküldeni 2008. június 1-jéig.

Egyéb részletekről az alábbi elérhetőségeken adunk felvilágosítást: 99/512-432; liceum@bdeg.sopron.hu; www.bdeg.hu/tanari-palyazat.

Beosztottként bizonyított

Lelkésziktatás Baján

► Szolgálat nyomán lelkileg és „épületileg” is új életre kelt a Bajai Evangélikus Egyházközség: 2005-ben elvégezték a templom belső felújítását, idén elkészült a parókia. Nem a gyülekezet szándékán múlott, hogy a Duna-parti városban bő három éven át beosztott lelkészként bizonyító Nepp Évát csupán most, április 27-én iktathatta hivatalába Lupták György, a Bács-Kiskuni Egyházmegye esperese. A közösség által megválasztott fiatal lelkészről ünnepélyes beiktatásán az egyházkerület püspöke is szolgált igehirdetéssel.

„Harmincnégy évnyi szünet után iktatnak ma lelkészt a bajai evangélikus gyülekezetben” – emelte ki prédikációjában Gáncs Péter püspök. A Déli Egyházkerület lelkészi vezetője Gal 6,2 – „Egymás terhet hordozzátok: és így töltsetek be a Krisztus törvényét” – alapján tartott igehirdetése kezdetén előrebocsátotta, hogy azért választotta a „klasszikus” esküvői textust, mert szerinte sok a közös vonás az esküvő, illetve az iktatás szertartásában. A felek mindkét esetben kinyilvánítják, hogy kölcsönösen elfogadják és vállalják egymást, osztoznak az örömeikben, és ugyancsak együtt hordozzák a terheket is, így indulnak neki az előttük álló útnak. Ehhez azonban arra van szükség, hogy mind a gyülekezet, mind a lelkész tudjon fejet hajtani Isten előtt, ugyanakkor kész legyen felemelt fővel várni az

Urát, de nyitott legyen az egymás felé fordulásra is.

Iktatása után Nepp Éva is hirdette a gyülekezetnek Isten ígését, az ünnepi alkalom meghívóján is szereplő ige, Jn 12,24 alapján: „Bizony, bizony, mondom néktek: ha a búzaszem nem esik a földbe, és

világi vendégek egyaránt gratuláltak, így – többek között – Kornelia Minnich, a bajaiak testvérgyülekezetének, Waiblingennek a diakónusa, Radosné Lengyel Anna déli egyházkerületi felügyelő és Zsigó Róbert, a város országgyűlési képviselője.

FOTO: GÁZDAG ZSUZSANNA

nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz.” „Az értünk meghalt, de feltámadása után ma is élő Krisztusra van szükségünk, hiszen ő az élet kenyere. Ő az, aki minden helyzetben, a nehézségek közepette is erősíti és segíti azokat, akik őt követik. Róla teszünk most biztosságot, és őt akarom hirdetni a jövőben is a bajai gyülekezet közösségében” – hangsúlyozta a lelkész.

Az ünnepi istentisztelet közgyűléssel zárult, amelyen köszöntések sora hangzott el. Az iktatás alkalmából egyházi és

Nepp Évát 2001-ben Dunaharaszti-ban avatta lelkésszé D. Székely Imre püspök. Két év óbudai és egy év pilisi szolgálat után, 2004-ben került Bajára, ahol az építkezések tovább folytatódnak. A lelki építkezés „programját” híven tükrözik a gyülekezet melletti döntésében immár elkötelezett lelkészről prédikációjából idézett mondatok, ami pedig az egyházközség „tárgyi” gyarapodását illeti, reménység szerint még ebben az esztendőben befejeződik a gyülekezeti terem építése is.

■ G. Zs.

Tessedik Sámuel és a klímaváltozás

► Immár második alkalommal rendezte meg a Szlovák Köztársaság budapesti nagykövetsége, a Szlovák Köztársaság Kulturális Intézete, valamint Albertirsa Város Önkormányzata a Tessedik-napok programcsomagját. A fővédnökséget idén Ivan Gašparovič szlovák és Sólyom László magyar államfő vállalta.

Az egy héttel Tessedik Sámuel születésének 266. évfordulója utánra időzített programsorozat április 25-én a budapesti szlovák kulturális intézetben kezdődött. Több előadás hangzott el Tessedik agrárreformeri, pedagógiai és egyházi munkásságáról, valamint a ma mezőgazdasága előtt álló kihívásokról és lehetőségekről, különös tekintettel a megújuló energiaforrásokra.

Másnap a helyi tájházban, majd a művelődési házban folytatódott a program. *Imrich Fehér* szlovák természetfotós kiállításának megnyitóját a szlovákiai Bystrička (Ipolybeszterce), Kráľovský Chlmec (Királyhelmece), Malacky (Malacka) és Mojmirovce (Ürmény), illetve Albertirsa, Pilis és Szarvas vezetői klímajelentést fogadtak el, majd írtak alá. E szerint vállalják, hogy – a klímabarát mozgalmában részt vevők munkájára támaszkodva – kezdeményezik az általuk képviselt város saját klímastratégiájának kidolgozását. Az aláírást a három társrendező település fiataljainak kulturális műsora követte; a legnagyobb érdeklődést egy különleges szlovák népi hangszer, a furaja váltotta ki.

A SZERZŐ FELVÉTELE

A képen Fabiny Tamással Juraj Migaš, a Szlovák Köztársaság budapesti nagykövete látható

A zárónapon, Rogate vasárnapján az Alberti Evangélikus Egyházközség templomában – ahol egykor Tessedik édesapja is szolgált lelkészként – dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke Jn 16,23 alapján hirdette Isten ígését. Prédikációjában az ora et labora, az imádság és a munka fontosságát emelte ki; e kettő Tessedik életművének is a sajátja volt.

Az istentisztelet után a püspök és Juraj

Migaš, Szlovákia budapesti nagykövete leleplezte a Tessedik emlékték megörökítő, az evangélikus parókia – az egykori lelkész szülőháza – falán elhelyezett szlovák nyelvű emléktáblát.

A három nap ékesen bizonyította, hogy Tessedik Sámuel életműve ma is időszerű, illetve hogy fontos a két nép közös értékeit felmutatni.

■ CZÖNDÖR ISTVÁN

Magyar Rákellenes Liga®

Túlélők Klubja

Adója 1%-val segít Ön is a rákbetegségek legyőzésében a Magyar Rákellenes Liga® munkáját!

Adószám: 19653417-1-43

Ingyenes segélyvonal: 06 80 505 675

www.rakliga.hu

Tested és véred közösségében

Konfirmációiemlék-körkép

► **Hosszú hónapokat követő tanulás után, szép ruhába öltözve fiúk és lányok állnak templomuk oltára előtt. Konfirmálnak. Azaz ünnepélyes keretek között a gyülekezet nagykorú tagjává fogadják őket, hogy azután első ízben részesülhetnek az úrvacsora szentségében. Az általában húsvét és pünkösöd ünnepe közé időzített esemény liturgiája többé-kevésbé mindenütt azonos – átélése érettségtől, személyiségtől függően különböző. *Gazdag Zsuzsanna* olvasóinktól tudakolta, hogyan emlékeznek vissza konfirmációjukra, illetve hogy konfirmációi ígéjük jelentett-e a számukra is egyfajta „lelki vezérfonalat” a későbbi életükben.**

Czenthe Miklós (Budapest):

Konfirmációnk 1978-ban volt a budavári templomban. Azért is érdekes ez számomra, mert idén – éppen harminc évvel a történet után – lesz második leányunk, *Kata* konfirmációja. Nekem *Madocsa* Miklós akkori budavári másodlelkész volt a „konfirmáló atyám”, *Kata* leányomnak pedig *Bence Imre* esperes lesz az. Idáig a száraz tények, de valóban érdekes és jó érzés visszagondolni erre az eseményre.

Miklós bácsi szeretettel, türelemmel és sok ötlettel teregetett bennünket – talán kissé hitetleneket, értetleneket és rakoncátlanokat – a hit ösvénye felé. Emlékezetemben úgy maradtak meg ezek a gyülekezeti teremben töltött alkalmak, mint érdekes, emlékezetes együttlétek. Az akkori konfirmációi füzet leckéit vet-tük át, sok érdekeset tanultunk, hiszen a hithez azért némi tudás is kell. Konfirmációs dolgozatot is kellett írni, témaként én a magyar reformáció történetét választottam. Az egyik egyetemi vizsgámon éppen ezt kérdezték, és bizony évtizednyi távolságból is elég jól vissza tudtam idézni a neveket, eseményeket.

Konfirmációs felkészülésként Gyesdiáson töltöttünk néhány napot; szép emlék maradt. Aztán megilletődve felvontunk a finnektől kapott konfirmációs ruhában. Örömmel és hálával emlékezem erre az eseményre, mert személyes megszólítást kaptunk akkor. Sokan sokfelé sokfelét csináltak, néha betartottuk a fogadalmat, még többször nem, de talán éreztük, hogy valahol mégis számon tartanak bennünket, valahová tartozunk, és ez jó érzés.

Örömmel és megilletődöttséggel fogok *Kata* lányom konfirmációján állni, és hálával gondolok majd azokra, akik teregettek az úton: szüleimre, kereszt-szüleimre, családomra, az elődökre.

Kertész Gáborné (Kecskemét):

Vallásos családból származom, édesanyám evangélikus, édesapám református volt. Szüleim vasárnaponként jártak istentiszteletre, így a templomlátogatás számunkra, gyermekek számára is természetes volt. A hit útján ők indítottak el, de sokat jelentett számomra minden lelki ajándék, amelyet iskolámban, a Deák téri evangélikus leánygimnáziumban kaptam nevelőimen keresztül, illetve amelyet a budapest-kelenföldi gyülekezethez való tartozás adott.

Itt konfirmáltam 1948-ban, konfirmáló lelkészem *id. Kendeh György*, életem „hiteles embere” volt, akin látszott, hogy valóban hisz is abban, amit mond. Konfirmációi igém így hangzott: „*Szolgáljatok az Úrnak örömmel!*” (Zsolt 100,2) Ez a bibliai vers sokat jelentett nekem, olyannyira, hogy később, amikor férjhez mentem, kértem a szertartást végző lelkézt, hogy erről prédikáljon.

Későbbi életem során is sokat gondoltam erre a *Zsoltárok könyvéből* vett idézetre, ennek szellemében igyekeztem nevelni a gyermekeimet is. Az első úrvacsoravétel nagyon fontos dolog volt a számomra, mélyen átéreztem ezt az ünnepet, amely még egy lépéssel közelebb vitt Istenhez.

Kézdy Edit (Budapest):

Több mint harminc éve konfirmáltam a Deák téren. A konfirmációs oktatásra úgy emlékszem, mint óriási szellemi kalandra. Előtte évekig jártunk gyermekbibliákörbe, ahol bibliai történetek végtelen sorát ismertük és szeretettük meg.

Nem szívesen hagytuk ott a gyerekorákat. Mégis, a konfirmációs tanfolyam

új világot nyitott meg előttünk: sok, addig ismeretlen dolgot tudtunk meg Magyarországról és a világ evangélikusságáról.

Szántó Róbert és Weltler Jenő karnagy konfirmandusokkal a kelenföldi templom lépcsőjén (1935)

ról, egyháztörténetről, liturgiáról, énekeskönyvről, az orgona felépítéséről. (Természetesen biblikus dolgok is bőven szóba kerültek, csak azokat már korábbról ismertük.) Büszke voltam arra, hogy ilyen színes, gazdag egyházból fogok belépni.

A vizgára is úgy emlékszem, hogy büszkén számoltunk be új tudományunkról. Nem sorban, előre megbeszélt kérdésekre begyakorolt válaszokat adva, hanem afféle nyílt órán. Az felelt, aki tudott; előbb-utóbb mindenkire sor került. A biztonság kedvéért néhány „memorítet” is kellett tudnunk, imádságot, hitvallást, éneket. Ezeket, gondolom, azoktól kérték, akik számára a kötetlen fogalmazás túl félelmetes volt. A gyerekek hálások, ha feladatok, teljesíthető feladatok elé állítják őket. Ezt keresem és várom ma is, amikor egy-egy konfirmációi vizgára elvetődöm.

Demeter János (Bénye):

1985-ben konfirmáltam Bényén, *id. Cselovszky Ferenc* lelkészége alatt. Én mondhattam köszönetet a konfirmandusok nevében a gyülekezetnek, hogy „felvettetek” minket az evangélikus egyház felnőtt tagjainak sorába. Nekem akkor azért számított „nagy dolognak” a konfirmáció, mert tizenkét éves fiatalokként hittem, hogy van egy közösség, ahol felnőttként tartanak számon. Sajnos, a konfirmáció után hosszú évekig nem törődtem az ott elhangzottakkal, mégis kijelenthetem, hogy mindenképp hatással volt rám később, mikor úgy éreztem, foglalkoznom kell Istennel és akaratával.

Konfirmációi emlék

Konfirmációi ígém – „...*akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, akiket elhatározása szerint elhívott*” (Róm 8,28) – idővel életem egyik fontos vezérfonalává vált. Magára a konfirmációra már csak homályosan emlékszem. Gondolom, azért, mert nagyon gyermek voltam még akkor, és azért is, mert a hit és a vallás ezer és egy oknál fogva nem játszott szerepet családjunk életében. Hosszú éveknek kellett eltelniük ahhoz, hogy megértsem Krisztus – értem is meghozott – áldozatának jelentőségét, hogy szívből hálát tudjak adni az úrvacsora ajándékáért. De az ige velem maradt, és az életemre

Hegedűs Attila (Sopron):

A konfirmációm utáni első úrvacsoravételkor apámmal egymás mellett mondtuk a válaszokat a gyónási kérdésekre, és a „Vallod-e magadat bűnösnek és ezért kárhozatra méltónak?” kérdés után elindult bennem a pavlovi reflex. Apám mindjárt rám fog kérdezni – gondoltam –: hadd halljam, mit nem tudok rólad? Nem mondta, együtt választolt velem: „Vallom.” Életem első pillanata volt, amikor apám nem fölöttem, hanem mellettem állt. Felnőtté válásom egyik első pillanata.

Elballagtak. Jókedvűek voltak, izgatottak és meghatottak. Még a legvagányabb lány is gyönyörűre volt „maszkírozva”. Felnőttnek tűntek, és egy pillanatra teljes tudatában voltak annak, hogy valami elmúlt.

Őszintén... ez volt a nap kulcsszava. Az őszinteség. Igazi könnyek a búcsúbeszéd alatt, aztán a felszabadult, kicsit túl hangos taps és nevetgélés az emlékérmék, díjak átadása alatt.

A templomból visszaérve az ősrégi falak között várakoztunk néhány alsóbb évfolyamos-sal, hogy a végzősök távozása után az ünnep utolsó virágmaradványait közös erővel elti-nessük. Közben felnőttnek tűnő végzőseink családtagjaikkal, barátaikkal körbevéve, már-már megdicsőülve szép lassan szivárogtak kifelé az óriási virághalmok mögött.

Ekkor kezdődött... Érkeztek a mosolyok, a hangos „Csókolom, tanám!”-k, a kis huncut odahunyorítások. Jólesett. A sok közül kiválva egyik „felnőtt férfinak tűnöm”, gyermeksege minden naivságával és őszinteségével, hozzá-m sietett. Ballagásra kapott egyik virágcsokrával akart megajándékozni. Mosolyogva háritot-tam el, és próbáltam magyarázni, hogy miért nem fogadhatom el az őt illető virágkölté-myek egyikét sem. Nem ellenkezett, mert tudta, hogy értem a szándékot. Azt, hogy meg akart ajándékozni, megköszönni mindent. Mindent, amit kapott, és amit tanult. Pedig nem bántam velük kesztyűs kézzel. Őszintén és szeretettel igen. De pályogatás, „kegyelemből” adott ér-

demjegy nem volt. Arra tanítom őket, hogy nem félni és siránkozni, hanem kiüzdeni kell, teljes erőnkből.

Mindig nevetnek, hogy mikor látnak majd meghatódni... És miközben ott álltam a folyosón az alsóbb évfolyamosokkal, megállt mellettünk egy másik „majdnem érett”, és ünnepélyes arckifejezéssel arra kért engedélyt, hogy két pusztit adhasson... , azután jöttek a folyosón egymás után. Mind-mind meg akartak ölelni, mert tudták, ez az őszinte elköszönés. Most még csak egy pillanatra, mert a közös munka csak az érettségi után ér véget, de így zárták le. Szeretetlen... Meghatott. Nagyon.

Elég jól eligazodom a média világában, de tanárölelésről csak ritkán hallok. Pedig tudom, hogy több száz, több ezer pedagógus kollégám élte át ezt a felemelő érzést az elmúlt hetekben. A „csoportos tanárölelés” évente ismétlődik, és sok ezer diák és tanár között jelent életre szóló kapcsolatot. Már évek óta tudom, miért ismerik meg a tanárok felnőttként is a régi diákokat...

Ezek a pillanatok erősítenek meg abban, hogy jól döntöttem. Nem érdekel, mit gondolnak azok, akik életükben nem láttak közelről középiskolást, akik nem érezhették soha, hogy munkájuk miként érik őszinte öleléssé az évek során. Az igazi pedagógusnak ez a fizetség, nem pár ezer plusz forint. És igen, én ezért vagyok büszke arra, hogy tanár vagyok... Köszönöm, gyerekek!

■ KECSKEMÉTI ZSUZSANNA

Tótkomlós díszpolgára

► **A 262 éve alapított dél-alföldi, gyökerében evangélikus település – Tótkomlós – minden évben április 24-én ünnepi fennállásának évfordulóját. Ilyenkor Tótkomlós Város Önkormányzata díszpolgári címet adományoz valakinek, akit erre a település lakossága és maga a képviselő-testület érdemesnek talál. Az idei évfordulón a város polgármestere az önkormányzat díszülésén Gyekiczky János nyugalmazott tótkomlósi evangélikus lelkésznek adta át a megtisztelő címet.**

A laudációban méltatták azt a több mint másfél évtizedes fáradozást, amelyet Gyekiczky János a városban és a gyülekezetben kifejtett. Megemlékeztek az úrraöntött harangról, az újonnan épített parókiairól, a kárpótlás adta lehetőség maximális kihasználásával épített evangélikus szeretetotthonról.

FOTO: HALÁSZNE DÁMI EDIT

Immáron közel egy évtizede nyugdíjban levő lelkész testvérünk meghatódva hallgatta a polgármester méltató szavait, majd illendően válaszolt rájuk, fiatalo-

san, lendületesen, megköszönve a városi kitüntetést, az elismerést, de hangsúlyozta az ősi keresztény alázat lényegét, azt, hogy „*egyedül Istené a dicsőség*”. S egyben megszólította a jelen levő országgyűlési és önkormányzati képviselőket, az egyházi vezetőket, mondván, a maga módján mindenki tegyen azért, hogy a város evangélikus szeretetotthonának tetőtér-beépítése is megtörténjék, s így még további ötven idős, ápolásra szoruló testvérünknek legyen ott helye, hogy élete utolsó napjait békecségekben, a szükséges ellátást megkapva tölthesse.

A résztvevők örömmel nyugtázhatták, hogy a város önkormányzata és a helyi evangélikus gyülekezet közösen kezdte a település alapításának ünnepét, s a két-nyelvű istentiszteleten szlovák nyelvű liturgiával szolgált *Balint Juraj* nagylaki evangélikus esperes és *Szipisák Attila* helybeli lelkész. Az igehirdetés szolgálatát e sorok írója végezte az esztendő ígéje alapján: „*Én élek, és ti is élni fogtok.*” (Jn 14,19)

■ RIBÁR JÁNOS

Kitüntetett orosháziai

Orosháza evangélikus egyházközsége és a város is megemlékezett április 24-én arról a történelmi tényről, hogy 264 évvel korábban a Tolna megyei Zombárról hitük miatt elűldözött evangélikusok megalapították a települést.

A város önkormányzata úgy döntött, hogy az évente egy személynek adandó díszpolgári címet 2008-ban *Koszorús Oszkár* helytörténésznek ítéli oda, aki a város történelmének páratlanul felkészült kutatója, szakértője, számos értékes várostörténeti kiadvány szerzője. A

FOTÓK: DEÁK LÁSZLÓ

kitüntetést az istentisztelet időpontjában tartott ünnepi közgyűlésen adta át a város polgármestere *Koszorús Oszkár*-nak, aki egyben a Nyugat-Békési Evangélikus Egyházmege felügyelője is.

Ugyanekkor tüntették ki – az önkormányzat döntése alapján – *Orosháza városáért* (Pro Urbe) érdemrenddel *Jantos István*né, az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium igazgatóját. Kitüntetett testvéreink életére és szolgálatára Isten áldását kérjük!

■ R. J.

Festum Varadinum 2008

Istentisztelet és kulturális műsor
a nagyváradi evangélikus templomban

Az idei, tizenhetedik alkalommal megrendezett *Festum Varadinum* rendezvény-sorozat keretében istentiszteletet és kulturális programot tartottak április 23-án délután a nagyváradi evangélikus templomban. A sorozatot a Varadinum Kulturális Alapítvány szervezi, amelyben a történelmi egyházak, a civil szervezetek és az önkormányzat képviselői vesznek részt.

Az egyhetes rendezvény istentiszteleti keretben zajlik; a kezdőnapon, április 20-án a bazilikában ünnepi misét celebrált *Francisco Javier Lozano* érsek, pápai nuncius, majd a Szent László-hermával körmenetet tartottak. A zárónapon, április 27-én az olaszi református templomban volt ünnepi istentisztelet és bibliakiállítás. Ezenkívül a hét folyamán – a hagyományoknak megfelelően – szerdán és csütörtökön az evangélikus és az unitárius templomban zajlanak istentiszteletek és kulturális rendezvények, a többi napon pedig az egyházkerületek, a városi önkormányzat, a civil szervezetek, iskolák, galériák, a filharmónia szerveznek változatos programokat. A Varadinum hetében sok ismert közéleti személyiség és művész látogat el a városba határon innenről és túlról.

A szerda délutáni evangélikus rendezvény minden tekintetben szervesen illeszkedett a hét programjába. A templomot zsúfolásig megtöltő nagyváradiaknak az egyházmegye esperese, *Köncze Geréb Árpád* hirdette az evangéliumot *Pál apostolnak a thesszalonikaikhoz írott első leveléből* választott textus alapján, kiemelve, hogy a közösségnek meg kell bec sülnie azokat, akik fáradoznak érte; azokat is, akik ilyen rendezvényeket szerveznek, hogy a hit és a kultúra szava hallásuk a társadalomban.

Az esperes igehirdetése után az evangélikus óvoda csemetéi adtak elő egy rövid, de nagy hatású műsort, amelyben *Szent Lászlóra*, Várad patrónusára emlékeztek versben és prózában.

A templomi rendezvény részeként

könyvbemutatóra is sor került. *Hantz-Lám Irén* kolozsvári nyugalmazott tanárnő *Reményik Sándor* életéről állított össze igényes albumot *A lámpagyújtogató – Reményik Sándor élete képekben és versekben* címmel. A bemutatón a kötetbe válogatott korabeli fényképek nagy részét tekinthették meg kivetítve a résztvevők. Hantz-Lám Irén – akinek az édesapja, *Lám Béla* közeli barátja volt a költőnek – sokszor személyes emlékeit idézte fel Reményik életével kapcsolatban. Az életpályájának egyes szakaszaihoz tartozó verseket *Kiss-Törék Ildikó* és *Varga Vilmos* – nagyváradi színművészek – tolmácsolták.

A liturgikus szolgálat során, valamint a könyvbemutató után a kolozsvári protestáns teológia kórusa énekel.

Az istentiszteletet követően az egybegyűltek átvonultak az evangélikus óvoda alagsorába. Itt a testvéregyházak képviselőinek rövid köszöntése után *Szűcs László*, a *Várad* című kulturális folyóirat főszerkesztője nyitotta meg az *Urszinyi Mária* festőművész képeiből rendezett tárlatot. A száznál több kiállított mű Urszinyi munkásságának közel négy évtizedét ölelte fel, a hetvenes évek pályakezdő művészi alkotásaitól egészen 2008-ban született festményekig. A méltatók szerint egyértelműen ez volt az eddigi leggazdagabb kiállítás Váradon a művésznő munkáiból, aki egyébként a helyi evangélikus gyülekezet lelkes, rendszeres templomlátogató tagja. A lutheránus hívek ezért is fogadták örömmel *Hajdú László* dereceskei műgyűjtő felajánlását, aki a kiállítás megszervezéséhez rendelkezésükre bocsátotta a tulajdonában lévő gazdag gyűjtemény egy részét. A *Várad* folyóirat gondozásában szerény, de igényes album jelent meg a kiállításról.

Elmondható, hogy a rendezvény hit- és közösségépítő volta mellett bőséges esztétikai élményt is nyújtott a résztvevőknek.

■ CSABAY ÁRPÁD

A mészkoi próféta

▶ **Lakiteleken, a népfőiskola parkjában került sor április 26-án Balázs Ferenc mészkoi unitárius lelkész mellszobrának ünnepélyes avatására. A nap első felében Balázs Ferenc életéről, munkásságáról hangzottak el előadások. Az unitárius istentiszteletet követően Szabó Imrefia Béla szobrászművész alkotásának avató-beszédét Rázmány Csaba magyarországi unitárius püspök mondta el.**

„Balázs Ferenc unitárius lelkész, író, népművelő Kolozsváron született 1901-ben. Az unitárius kollégiumban érettségizett, teológiát végzett, majd egyházi ösztöndíjjal Angliában és az USA-ban tanult. Hazatérése előtt járt Japánban, Szingapúrban, Burmában, Irakban, Konsztantinápolyban, Indiában. Eljutott *Kőrösi Csoma Sándor* sírjához, több napot töltött *Gandhinál* és *Rabindranath Tagorénál*. 1930-ban Torda közelében, Mészkonán vállalt lelkészi állást. Itt kötött házasságát az amerikai egyetemen megismert vikingek lányával, *Christine Frederiksen*nel. Balázs Ferenc az Aranyos menti faluban, Mészkonán eltöltött hét esztendőn keresztül próbálta álmait megvalósítani. Templomot épít, orgonát vásárol, iskolát és lelkészi lakást bővít, vidékfejlesztő szövetkezetet alapít, dalárdát és színjátszó csoportot irányít. Dán mintára népfőiskolatat szervez. Íróként részt vesz a marosvécsi Helikon-találkozókon. Sikerek és kudarcok jellemzik közösségformáló küzdelmét. 1937. május 22-én halt meg. Korai halálát tüdőbetegesség okozta” – ismertette az életutat *Lezsák Sándor*, az Or-

szággyűlés alelnöke, mielőtt leleplezte volna Balázs Ferenc szobrát.

Bár azt még nem tudjuk, hogy a korán elhunyt lelkész-író milyen helyet foglal el az erdélyi irodalomban, az biztos, hogy – munkásságát tekintve – szobra méltán áll *Németh Lászlóé* és *Illyés Gyuláé* között, közösségformáló eszméi pedig újból aktuálisak. Az idő nem kérdőjelezte meg a ki-sebbségi társadalom modelljének érvényességét. Sőt kis térségek nagy gondjainak elemzésekor elmondható, hogy Balázs Ferenc elképzelései a civil társadalmat szolgálják. Azt vallotta – s ma az európai közösség is ezt sugallja –, hogy akkor érünk célt, ha a kistérségeket erősítjük meg gazdaságilag és kulturális szempontból egyaránt. A regionalitást hangsúlyozó világban talán Balázs Ferenc egykori álmai is valóra válhatnak.

A néhai mészkoi lelkész gyülekezetének, falujának prófétája kívánt lenni. S mint ahogy senki sem lehet próféta a saját hazájában, az unitárius egyház is csak hetven évvel a halála után kezd foglalkozni Balázs Ferenc teológiai rendszerével. Igaz, kéziratainak tetemes része eddig ismeretlen volt. Az *Új ember* vallása, valamint *Az idők kiteljesedése* című munkáját csak a továbbiakban fogják clemezni és értékelni, illetve megismertetni a nagyközönséggel.

Balázs Ferencet a vallásnak nem a transzcendentális, hanem az immanens része érdekelte elsősorban, vagyis az, amelyik a jóságban és a szeretetben gyökerezik. Eddig megismert teológiai elképzelése (a „cselekvő unitarizmus”) minden felekezet tagjai számára örök érvényű lehet: úgy megélni a hitet, hogy azáltal a közösség javát is szolgáljuk.

■ VERES EMESE-GYÖNGYVÉR

A jövő azé, aki megműveli

▶ **Az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem idei akadémiai napjait – április 27. és május 3. között – A jövő azé, aki megműveli címmel rendezték meg. Az alcím: Konfliktusban vagy dialógusban. Az egyhetes konferencia végén egyértelmű volt a felismerés: a „vagy” szócska helyett „és” a megfelelő. A jövő építése nem lehetséges konfliktusok nélkül, de ezek kezelhetők; ezt is célozzák a dialógusok.**

Először látogatott el a szabadegyetem Horvátországba. Az alkalomnak az Eszék melletti fürdőhely, Bizovac adott otthont.

A színhely mindig meghatározó, a program fontos része a vendéglátó ország vagy régió megismerése. Ezúttal ez drámai volt. Még igen frissek a délszláv háború emlékei. Más dolog újságban olvasni, híradóban látni valamennyit a kegyetlen testvérharcból, és más dolog találkozni a szemtanúkkal, az átélőkkel; szembesülni azzal, hogy olykor a front két oldalán, szerb, illetve horvát színekben magyaroknak kellett egymásra löniük.

Talán ezért is volt a szokottnál is nagyobb élmény a – mindig a spirituális alkalmak csúcsát jelentő – istentisztelet mennybemenetel ünnepén. A rommá lőtt és most újjáépülő hercegszőlősi református templom olyan volt, mint egy felkiáltójel. A szabadegyetem népe és a helyi gyülekezet – több száz fő – együtt töltötte meg építőanyagok között bukdácsolva, az erre az eseményre behozott székeken, padokon ülve a háború nyomait őriző templomot.

Az igehirdetés szolgálatát – Ef 1,15–23 alapján – *Varga Pál* Németországban szolgáló református lelkész, a szabadegyetem jelenlegi elnöke végezte. Akárcsak egykor *Pál apostol* az efezusbelieket, úgy szólította meg a mai hercegszőlősi, illetve a sok országból összesereglett gyülekezetet: „...hallottam az Úr Jézusba vetett hitetekről...” Akkor Efezusban, ma Hercegszőlősen és mindenütt a Délvidéken, a sokat szenvedett Drávaszögben, szerte Európában ez a hit a megmaradás és a megújulás kulcsa.

Az úrvacsorai liturgia szolgálatát *Dolinszky Gábor* szabadkai evangélikus lelkész végezte. A szentség kiszolgáltatásában *Varga György* helyi lelkész is részt vett; köszöntőjében tájékoztatott a háborúról és az újrakezdés gondjairól.

1576-ban Hercegszőlősen ülésezett az a zsinat, amelyik elfogadta a híres kánonokat, egyházi törvényeket, amelyek ezt követően kétszáz évig voltak érvényben. Sok jeles személyiség munkálkodott a Drávaszögben a reformáció tanait hirdetve, a gyülekezeteket megszervezve; köztük a legismertebb, legnagyobb hatást kifejítő a lutheránus *Sztárai Mihály* volt.

Érdekes, hogy Jugoszlávia szétesése, az utódállamok megalakulása nem mindenben kedvező az ottani magyarok számára. Korábban egy országhoz tartoztak, és élvezték ennek az előnyeit. Ma politikai súlya csak a 290 000 fős vajdasági, szerbiai magyarságnak van. Horvátországban 17 000, Szlovéniában 10 000 a magyarok száma, de ha csak a magyar nyelvet beszélőket számítjuk, akkor 11 000 és 5000 a valóság.

Nyilvánvaló érdek, hogy a három ország magyar közössége együtt tudjon működni, elsősorban a magyar nyelv és kultúra ápolásában, a horvátországi és szlovéniai kisebbségek élvezhessék a vajdasági magyar intézmények nyújtotta lehetőségeket. A szabadegyetem a maga módján segítette ezt, egy kerekasztal-beszélgetésre leültetve *Kovacevity Annát*, a Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központ (Eszék) igazgatóját, *Dudás Károlyt*, a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség (Szabadka) elnökét és *Bencze Lajost*, a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet (Lendva, Szlovénia) munkatársát. A beszélgetést *Hajnal Jenő*, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet (Zenta) igazgatója vezette.

A hagyományos kirándulás leginkább maradandó élménye a Kopácsi-rétnek nevezett természetvédelmi területen tett hajóút volt. Ezt követte egy látogatás a közeli Savoyai-kastélynál, amely *Tito* marsall kedvenc vadászkastélya volt. A délszláv háborút jellemző sajátosság, hogy már dúlt a harc, amikor titokban ebben a kastélyba találkozott a szerb *Milosevic* és a horvát *Tudjman*, hogy Bosznia felosztásáról tárgyaljon. Utólag is megdöbbentő történet.

Korzenszky Richárd, a tihanyi bencés apátság priorja tartotta az első, a teológiai alapvetést nyújtó előadást *Ti vagytok a föld sója* – Az egyház szerepe, felelőssége, lehetősége a megosztott társadalomban címmel. Hangsúlyozta, hogy a vallás, az egyház által közvetített értékek háttérbe szorulása, a pénz egyedüli dominanciája lehetetlenné teszi a társadalmi megújulást. A felelősség nem árhítható csak a társadalomra. Az egyház nem lehet si-

mulékony. Értsék jól egyik kedvenc gondolatát, kérte az előadó: „Ha nincs baj az egyházzal, akkor baj van az egyházzal.”

A magyarság és az Európai Unió kapcsolatának problematikájával *Nagy Boldizsár* nemzetközi jogász, a Kárpát-medencei kisebbségek ezzel is összefüggő, főként az unió jövőjét érintő perspektíváival *Szarka László* történész, az MTA Etnikai-Nemzeti Kisebbségkutató Intézetének igazgatója foglalkozott. Mindkét igen tárgyilagos, reális előadás vitájában kitűnt, hogy milyen mély sebeket ejtett a Kárpát-medencei kisebbségek lelkében a kettős állampolgárságról lefolytatott népszavazás eredménye. Igen nehezen oldódnak a görcsök.

Gondolatgazdag volt, de alig haladta meg a rendszerváltozás, az Antall-kormány időszakát *Romsics Ignác* történész (Budapest) és *Oplátka András* újságíró (Zürich) beszélgetése. *Bakk Miklós* politológus (Kolozsvár) volt a moderátor. A téma: ideák a magyarság szerepéről a rendszerváltás óta. Mintegy ellenpont is volt *Jakab György* történész (Budapest) előadása arról, lehet-e közös közép-európai történelemkönyvet írni.

Saját, a sport konfliktust gerjesztő és megoldó szerepével foglalkozó előadásomat azért is említem, mert ehhez csatlakozóan *Gergely István* vízilabdázó olimpiai bajnokunk – korábban még szlovák válogatott – megkapó őszinteséggel és hitelességgel beszélt a kettős identitás nehézségeiről és szépségéről.

A kisebbségben élők, de az egész konferencia számára is a legmélyebb bibliai üzenetet *Ötvös József* marosvásárhelyi lelkész reggeli áhítata tolmácsolta (Jer 29,4–7). A hetedik verset hangsúlyozta: „*Fáradozzatok annak a városnak békességén, ahová fogságba vitettek benneteket, és imádkoztatok érte az Úrhoz, mert annak békességétől függ a ti békességetek is!*” A lelkész megrendítő őszinteséggel beszélt arról, hogyan hárította el ezt az üzenetet, amíg meg nem értette, meg nem harcolta a próféta szavait. Többek között a marosvásárhelyi polgármester-választáskor vált fontossá a város jólétéért való fáradozás. Tárgyalni kellett arról – magyarokkal, románokkal –, hogy egy magyar jelölt legyen. Nincs más út.

Jövőre lesz negyvenes a szabadegyetem. A jubileumi konferenciára Sankt Georgenben (Ausztria), egy konferenciaközponttá alakított kolostorban kerül sor. A téma: az alapítók öröksége.

■ FRENKL RÓBERT

Határok nélkül

Cserediák-kapcsolat az Evangélikus Hittudományi Egyetem és a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet között

Az elmúlt két évben a korábbi hagyománynak megfelelően a budapesti és a kolozsvári teológia több hallgatója megfordult a másik intézményben cserediákként. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) diákjai félévenként kettesével indultak felfedezni a kincses várost; Kolozsvár teológusai, a Protestáns Teológiai Intézet hallgatói pedig két ízben többfős csapattal látogattak el a budapesti teológiára. Egy-egy hét állt a látogatók rendelkezésére, hogy betekintést nyerjenek a másik intézményben zajló oktatásba, megtapasztalják a lelkiségét, a közösséget, és ismerkedjenek a két város kulturális örökségével. Mindemellert kölcsönösen a fogadó egyetemet vendégszeretetét élvezhették a diákok.

A legutóbb Kolozsvárra látogató magyarországi diákok biblikus és homileitikai tárgyakat hallgattak. A közelmúltban Budapestre érkezetteknek – közülük különösen a református hallgatóknak – az evangélikus dogmatika, etika, az evangélikus egyháztörténet és a liturgikus magatartás gyakorlata keltette fel az érdeklődést. Már az előadásokon elkezdődhetett egymás teológiai gondolkodásának, sokszor eltérő lelkiségének a megismerése. Ezt követte az áhítatok látogatása.

Kolozsváron igen korán, már hétkor fel kell kelni, hogy a „précesen” – vagyis az áhítaton – részt lehessen venni. A ma-

gyar fővárosban a leendő lelkészek fél tízkor gyűltek össze a genfi zsoltárok helyett lutheri korálokat hallgatni és így elcsendesedni. Érdekes különbség figyelhető meg a két igehirdetési hagyomány között is.

Egymás órarendjének, tanárainak, tanulmányainak megismerésén túl elmaradhatatlan és pótolhatatlan élmény a kulturális tapasztalatszerzés. A Kolozsvár főterén magasló Mátyás-templom, az evangélikus templom, a büszkén álló Mátyás-szobor és a nem messze álló Mátyás-szülőház árnyékában a közös magyar örökség ejthette ámulatba a látogatókat. A szokásos séta a botanikus kerten keresztül a Házsongárdi temetőbe vezetett. A látogatók megálltak *Dsida Jenő*, *Kós Károly*, *Szilágyi Domokos* sírja mellett. Az evangélikus hallgatók számára külön jelentőséggel bírt *Reményik Sándor* fejfájánál tisztelni. A kolozsvári kulturális élményekhez hozzátartozik a teológia évszázados, nemrég szépen felújított épületének a megcsodálása is.

A magyar főváros vendégei a budai Vár s a Duna-part ígezetén túl a Művészetek Palotájának muzsikájába is belekóstolhattak. Az EHE könyvtára is hasznos tartózkodási helynek bizonyult a cserediákok számára; emellett az otthoni magánkönyvtár gyarapításának érde-

kében „könyvesbolthadjáratokat” is indítottak a kolozsváriak.

Az esték – de már a napsütéses séták is – egymás jobb megismerését szolgálták. Kolozsváron a budapesti vendégek belekóstolhattak a pezsgő magyar egyetemi életbe; a közösen megszervezett vacsorák sok kapcsolat létrejöttét segítették. Budapesten a Bosnyák téri kollégium is többször volt nevetéstől hangos a vidám vacsorák alatt. Egy asztalnál beszélgethettek a leendő lelkészek készülő szakdolgozatuk témájáról, egyházuk jelenlegi helyzetéről, félelmeikről, álmaikról és reményeikről. A legutóbbi látogatás alkalmával több ízben elhangzott egy-egy ökumenikus imahétra való meghívás. Az imahéten túl a közös táboroztatásnak is meg lehet majd teremteni a hagyományát.

A cserediák-kapcsolat több hallgató számára nagy ajándékot jelentett. A jövő egyházának magyar teológusai ismerkedhettek meg, s tapasztalhatták meg, hogy az embereket elvlasztó határok eltűnhetnek. Egymás különbözősége és egyedisége ajándék lehet saját hitéletünk, egyházi gyakorlatunk, jövőnk gazdagítása érdekében. Egységes keresztény magyar gondolkodáshoz személyes találkozósokon keresztül vezet az út.

■ KALIT ESZTER

Rogate – zenekarra és énekhangra

Költői imádságok Kákay István megzenésítésében

► **Lutheri idézettel köszöntötte április 27-én, Rogate vasárnapján Bence Imre esperes, budavári lelkész gyülekezetének tagjait, valamint a pestszentlőrinci egyházközösségből érkezett vendégeket. A Lőrinci Grádcikok énekkarával kibővített Sonore, illetve Poézis együttes ezen a vasárnap estén a vezetőjük – Kákay István – által szerzett ének- és zeneszámokkal gazdagította a budavári templomban megjelenteket.**

Az idézet szerint az Istenhez szóló ének és zene kétszeres imádság. Az imádság vasárnapján a budavári templomban ez többszörösen beigazolódott, mivel Kákay István – akit két nappal korábban iktattak be országos irodaigazgatói tisztébe – hét magyar költő versebe foglalt imádságait zenésítette meg. Mondhatjuk tehát, hogy nagyon szép zenébe foglalt, tizennégyeszeres imádság hangzott el ezen az estén a tíztagú vonós- és fúvószenekar, valamint a kibővített ének- kar előadásában. A Poézis együttesben szerepelt a zeneszerző felesége és két lánya, ugyanakkor a pestszentlőrinciek énekkarában ott láthattuk a gyülekezet lelkészeit, felügyelőjét, presbitereit is.

A hét megzenésített imádság előtt ugyancsak Kákay István által szerzett ze-

nével adta elő az együttes Reményik Sándor Pilátus című költeményét. A csodálatos vers kifejezi Pilátus lelki vívódását: nem látja bűnösnek Jézust, ugyanakkor enged a nép – amely Jézusban nem a Messiást látja – követelésének. Végül is a helytartó – nagy lelki harc árán – felirat-

Középen (gitárral kezében) a művek szerzője, Kákay István Dezső

ja Jézus keresztfájára a „király” szót. A Poézis együttes zenéje és éneke megdöbbentő dallammal fejezi ki Pilátusnak e versben megírt győtrődését.

Dr. Korányi András igehirdetése után – mely szintén az imádságról szólt – következett a hét, zenébe foglalt fohász elő-

adása. Ady Endre Köszönöm, köszönöm, köszönöm, Rónay György Jelenés, Hajnal Anna Mondd, mit adjak neked, Weöres Sándor Ima, Bródy László Zsoltár az örök kegyelemről, Áprily Lajos Menedék és Sik Sándor Te Deum című verse a bűnvallást, a kegyelemkérést és a hálaadást kifejező imádság. Monda-

nivalójukat mélyrehatóan fejezte ki a muzsika, illetőleg a közreműködők nagyszerű előadása. Így az ünnepi gyülekezet az imádság erejébe vetett hitben megerősödve köszönhette meg az estét a szerzőnek és művei tolmácsolóinak.

■ DR. JUHÁSZ GÉZA

Teremtésmúzeum

Tavaly nyitotta meg kapuit a világ legnagyobb úgynevezett teremtésmúzeuma az amerikai Petersburgban (Kentucky állam). Több mint ötezer négyzetméteren mutatják be itt a föld történetét – úgy, miként az a Bibliában meg van írva. (A múzeum honlapja: www.creationmuseum.org.)

Az alapító, Ken Ham súlyt helyez a kiállítás tudományos megalapozottságára. Bevallott célja nem csupán a teremtéstörténetnek megfelelő világkép terjesztése, hanem az is, hogy a látogatókat megnyerje a keresztény hit számára.

Ham ötletét nem fogadták osztatlan lelkesedéssel. Nyolcszáz természettudós tiltakozó okiratot írt alá, és a megnyitó idején több tucat tüntető volt az épület előtt; egy repülő pedig – a *Védjétek meg az alkotmányt!* elnevezésű kezdeményezés megbízásából – „Ne hazudj!” feliratú transzparenszel húzott el a múzeum felett.

Az evolúcióelmélet bigott hívei aggodalommal látják, hogy a bibliai teremtéstörténetet egyre több amerikai tudós tartja természettudományos szempontból is hitelesnek. A lakosság ötvennyolc száza-

léka kinyilvánította: szeretné, ha az iskolákban az evolúció mellett a kreacionizmust (teremtéstudományt) is tanítanák.

Európában is találunk hasonló kezdeményezést. Svájcban, a Zürich melletti Aeuget am Albisban székel a ProGenesis nevű evanglikál egyesület (<http://www.progenesis.ch/>), amely egy úgynevezett Genesis-Land létrehozását tervezi. Ennek középontjában egy rendezvénycentrum állna, amely 138 méter hosszú, 22,5 méter széles és 13,8 méter magas lenne, mint a Szentírásban szereplő Noé bárkája.

► Forrás: *ideaSpektrum*

ÖKUMENIKUS SZÍNHÁZ ALAPÍTVÁNY

EVANGÉLIUM SZÍNHÁZ

BEMUTATÓ: 2008. május 2. 19 óra
Duna Palota - 1051 Budapest, Zrínyi u.

Lépjetek be, itt is Istenek vannak (Gottlieb)
Bölcs Náthán

drámai költemény két részben

írta: Gotthold Ephraim Lessing

fordította: Lator László

Történi: Jeruzsálemben és...hic et nunc

SZEMÉLYEK:

Szaladin
Szittah
Náthán
Recha
Daja
Egy ifjú templomos lovag
Egy dervis
A jeruzsálemi pátriárka
Egy szerzetes barát
Egy diák

Aron László
Varga Szilvia
Blaskó Péter
Karádi Borbála e.h.
Szoboszlai Éva
O. Szabó Soma
Mucsi Sándor
Bánffy György
Kiss Gábor
Doktor Stella

Zeneszerző: Peter Ogi
Diszlet- és jelmeztervező: Kabár Vivien
Hang-, és fénytechnika: Lakatos József
Súgó: Budai Ilona
Ügyelő: Varga György
Asszisztens: Szabó-Lencz Péter

Rendező: O. Szabó István

Ritka, még a drámairodalom kincsei között is kivételes lehetőséget kínál Lessing *Bölcs Náthán* című drámája.

Az ember igazságkereső vágya olthatatlan. Míg igazságát sajátjaként szeretné birtokolni, fegyverként használja eszközül, hol védekezésre, hol támadásra; így kudarca elkerülhetetlen. Vallási, faji, nemzeti, családi közösségek tagjaiként vagyunk azok, akik vagyunk.

Civilizációnk, kultúránk egyszerre átok és áldás.

Mi az ember? Ki vagyok én? Ismerd meg önmagad! – hangzik a sok ezer éves, immár átéltetetlen közhelyei silányított igazság.

Minden igazságot ismerünk. Kiváló képességgel használjuk ezeket önigazolásul vagy hivatkozási alapként, de életünket előítéleteink, korlátozó hitrendszereink között, méltóság nélkül éljük. Lessing drámai költeménye misztéri-

um; az átkot áldássá emeli. Átéltető valóságként tárja eléink a példát, ahogy az ember képessé lesz az igazságot egyszerűen, belülről vezérlő, természetes vágyaként élni meg.

Előadásunk ennek a lelki élménynek a katarzist osztja meg nézőivel; úgy, ahogyan csak a színház képes a jelenben, élő igazságként megnyilvánítani az embert; az ember igazság!

Előadásunkat különböző vallási, nemzeti és egyéb közösséghez kötődő barátunk igényli, s kívánja lelkesen sikerét..., szeretnénk, hogy látva lássanak.

Az Evangélium Színház üzenetében ez az örömhír!

■ O. SZABÓ ISTVÁN

További előadások a Duna Palotában: május 17., szombat, 15 óra; május 20., kedd, 19 óra; május 29., csütörtök, 19 óra, valamint 2008 őszétől.

► **Lapunk környezetvédelmi rovatának vezetője, Jerabek-Cserepes Csilla ezúttal képekben üzen az Aratról. Április 17-én A természet könyve címmel nyílt fotókiállítás a Corvin Művelődési Házban (Erzsébetligeti Színház, Budapest XVI. ker., Hunyadvár u. 43/B). Az alábbiakban Zászkaliczky Zsuzsanna művészettörténésznek a tárlatot megnyitó beszédét közöljük.**

Állunk a természet könyve előtt, amelyet ezúttal Jerabek-Cserepes Csilla nyitott ki nekünk. Belátunk a lapok közé. Betűgöngyölk. Olvasni próbálunk. Nehéz a dolgunk, mert egykor a természet, az élő és az élettelen mindenség az ember házána a küszöbéig ért – de mi van ma a mi küszöbünk előtt? És még sincs nehéz dolgunk, mert Csilla képei – ezek a fénnel és áhítattal átitatott „világszelet-kék” – nagyon közel hozzák a teremtet világot, benne a mi teremtettségünk titkait.

Miben is állna a fénykép? Olyan szépen kifejezi magyar szavak a dolog lényegét: fénnel rajzolt-festett kép. Amit történetesen vegyszerekkel rögzítenek. Hihetetlen, hogy mégis van ebben a – szigorú fizikai és kémiai törvényszerűségek által meghatározott – történetben, mégis van benne valami misztérium. Pontosán, beállítás szerint működik a gép objektíve – a képen gyakran mégis lesz valami szubjektív, valami lélek.

A fényképezés története nemcsak technikátörténet, nemcsak művészet-történet, nemcsak sajtótörténet vagy a dokumentálás története, hanem – és ez helyezi az alkotóra a megfelelő „címkét” – a hozzáállás története. Van, akit az izgat, milyen eszközökkel, vegyületekkel lehet mind tökéletesebb képet készíteni. Van, aki a megörökített jelenségeket átformálja, új jelentésekkel, nézőpontok-

kal ruhazza föl. Trükközik, montíroz, kivág, ráfest, komponál, átkomponál, belenyúl. Van, aki a valóság mind pontosabb visszaadására törekszik, látszólagos vagy hűvös tárgyilagossággal. Van, aki a tudomány, a hírközlés, a politika szolgálatába állítja. Van, aki a láthatóban a láthatatlant keresi. Vagy az alig láthatóra hívja föl a figyelmet.

Csilla számára a fényképezés – úgy gondolom – nem cél, csupán eszköz. Nem hiszem, hogy saját homlokára ragasztva a „természetfotós” címkét, holmi divathullámnak hódolna. Számára a fényképezés a szelídség és az alázat eszköze. És persze saját szelídségének és alázatának tükrö. Mert van a természetnek egy szelídebb rétege: lankás tájak, csörgedező forrás, tojásain ülő madár, nyíló virág, havas hegyoldal. És van egy másik arca is: a kíméletlen, a brutális. A vihar a tengeren, a mindent betemető lava, az antilopot marcangoló gepárd kegyetlen élni akarása, az útszélén heverő macskatetemen lakmározó zöld legyek elégedett zümögése vagy a pókhálóba akadt légy tehetetlensége.

Csilla szelídsége témaválasztásai-ban és képkivágásaiban is megnyilvánul. Nyoma sincs bántásnak, bántódásnak, kizsákmányolásnak. Talán csak a Hallstattban készült *Vonulatok* láttán érezzük valami öserő sugárzását, és szomjazunk fájdalmasan az egyre gyakrabban aktuális *Esőváróval*.

Csilla a szelídségen túl rendkívüli alázattal közelít a témához. Remélem, nem értik félre: talán nem is a

fotózás, hanem a megpillantás, a megragadás a kiállított művek lényege. Az, hogy alkotójuk észrevette és – nem utolsósorban – jó kompozíciós érzékkel ki-metszette a teljességből a figyelemre méltót, a megörökítendő, az üzenet-hordozót. A rész, a részlet néha egészen kicsi (*Fényfürdőben, Domborzati tanulmány*), máskor tágasan levegős (*A cél felé, Zarándokút*). Hol a táj fensége, hol a vegetáció tökéletessége, hol a csillanás a jégen, hol egy állat földhöz kötő tekintete, hol egy növényi részlet látszólag önmagában való szépsége ragadja meg figyelmét.

Alázata néha odáig megy, hogy cím-adásában a botanikai pontosság a leg-

JERABEK-CSEREPEK CSILLA FELVÉTELE

Csend – élet

fontosabb. Igaz, ezek a címek magyarul nagyon is beszédes növénynevek: *Bíbor nebánsvirág*, *Szöszös ökörfarkkóró* vagy *Mezei golyaorr*. Vannak viszont példák arra is, hogy a kultúrtörténeti üzenet „felülírja” a természetrajztudós precizitását; így született *Az égő csipkebokor* és a *Cantata profana*.

Magam a költői címadásokat érzem leginkább Csilla sajátjának. *A pillanat*, *Álom*, *Hűség*, *Emlékezés*. A világnak, a látványynak ezek az elkapott, kimerevített pillanatai valóban a költészet közeli rokonai. Testvérei annak a látásmódnak, ahogyan *Tóth Árpád*, *Radnóti* vagy épp *Reményik* el-elmélázott egy rovar, virág, falevél, máskor a fények különös játéka láttán.

„A költészet nemcsak az, amit a költők versben írnak. Valami rögzítettebb is, ami él a nők mozdulatában, az állatok nézésében, az utcák világításában, egy madár fejtartásában, egy éjszakai fény sugar üzenetében. Mindez vers, íratlan vers. Néha igazabb, mint az írottak és rímek.” (*Márai*)

Csilla olvasni és olvastatni képes ezeket a le nem írt verseket. *Szabó T. Anna* duruzsolja egy herbáriumról szóló szonettben a háromszáz éve lepréslét kakukkfű fölött: „Eleven. Mintha mi sem volna könnyebb. / Ha lapozod a növénytomte könyvet, / megcsap a régi rétek illata. / És bennük saját élményedre ismersz: / préselt kakukkfű, Isten-írta kis vers, / ha van, ki olvas, nem hervadsz soha.”

Feltűnik a képekben, hogy Csilla hozzáállásában van valami Szent Ferenc-i attitűd is. A harminc fotó kö-

zött mindössze három felvételen jelenik meg az ember. Tűnő alakok, zárandók, vándorok, alkonyi fényben fürdők. Olyanok, akiknek testvérei a víz, az ég, a hegyek, akiknek fivére a nap és nővére a hold. Akik ugyanolyan mulandók, mint a természet elemei. Akik tudatában is vannak mulandóságuknak.

Néhány napja a kertben levágtam az elhervadt nárciszokat. Megrázó, ahogy ezek a már egész hidegben kinyíló, nap-sárgán ragyogó virágok mennyire gyorsan, szinte pillanatok alatt lesznek az enyészete. Saját magamra gondoltam. Arra, hogy „elhull a virág, eliramlik az élet” – most bármilyen közhelyesnek tűnik is. És túl finomnak is, hiszen egy emberi – történetesen asszonyi – test hervadása hosszadalmasabb, és igen, talán fájdalmasabb is, mint a nárciszoké. Mégis: ezek azok a pillanatok, amikor felfoghatunk valamit a növények, a természet költészetéből, amikor megérthetünk valamit a teremtet, benne saját teremtettségünk titkaiból. Hogy azzal, hogy születünk és szülünk, virágzunk és hervadunk, szeretünk és elmúlunk, egy nagy misztérium részei és részesei vagyunk.

Most játszanék még kicsit a szóval. A meghívón látható, talán legszebb felvételi címevel: csendélet, csend – élet, csenddé lett...

Állunk a természet könyve előtt. Állunk a fényben, az alkonyatban. Vagyunk a didergő, a megbújó, a szembe-sülő, a tükröződő, a vándor. Vagyunk a rög, a vízcsepp, a hulló levél, a hervadó virág. Vagyunk a mozduló, s vagyunk a mozgás. Teremtettek vagyunk, lakói, művelői, felelősei, részei a természetnek, polgárai az univerzumnak és meghívottjai a Teremtőnek.

A kiállítás május 13-ig, naponta 9 és 20 óra között tekinthető meg.

Deutsche Anlage

Redakteurin:
ZSUZSANNA GAZDAG

Der Ursprung des Festes

Die Feier der Ausgießung des Heiligen Geistes hat die frühe Kirche auf den fünfzigsten Tag nach Ostern festgesetzt. Damit ist man einer jüdischen Tradition gefolgt. Im Judentum wird 50 Tage nach dem Passahfest „Hag sabuot“, das Wochenfest gefeiert. Mit diesem Fest beendet man die Ernte. Manche Forscher meinen, dass dieses Erntedankfest bereits in vorjüdischer Zeit in Kanaan gefeiert wurde.

Vor seinem Termin her hat das christliche Fest auch seinen Namen. Im Mittelalter kam das Wort für den fünfzigsten Tag als Lehnwort ins Deutsche: „phingeste“ hieß es. Im Italienischen wird mit dem Begriff „Quinquagesima“ die gesamte Zeit zwischen Ostern und Pfingsten bezeichnet.

Im früheren Christentum lässt sich ei-

ne besondere Feier des fünfzigsten Tages eindeutig erst seit dem 4. Jahrhundert belegen. Während aber offensichtlich sehr früh die ostsyrische und die palästinensische Kirche an diesem Tag das Gedächtnis der Himmelfahrt Christi beginnen, verband man in Jerusalem am 50. Tag das Gedächtnis der Geistsendung mit der Auffahrt Christi in den Himmel. Auf der Synode von Elvira im Jahr 306 wurde die Verkürzung der Osterzeit auf 40 Tage abgewehrt, es scheinen sich aber bereits eigene Bräuche verfestigt zu haben, so das Fasten zwischen Himmelfahrt und Pfingsten, eigene Bittage und Prozessionen. Damit gewann der fünfzigste Tag immer mehr Eigenständigkeit, wurde mit einer eigenen Feier ausgestattet, die sich eng an das Osterfest anlehnte.

Gebet für den Heiligen Geist

Heiliger Geist,
wecke Gaben,
die in mir noch schlummern,
damit ich sie
in den Dienstag
meiner Mitmenschen
stellen kann.

Heiliger Geist,
öffne meine Augen,
damit ich auch
die Talente entdecke,
die in anderen angelegt sind.

Heiliger Geist,
lass mich gemeinsam
mit anderen Menschen
die bunte Vielfalt
des Lebens
als ein Geschenk genießen.
Amen.

Pfingsten im Stundenbuch „Les Très Riches Heures“ des Herzogs de Berry (15. Jhdt.)

Angebot, kein Besitz

Sacharja 4,6

Es soll etwas geschehen! Ja, das wünschen wir uns. Es soll etwas geschehen, damit die Schere zwischen Arm und Reich nicht weiter auseinander geht, dass Gewalt und Geld nicht das letzte Wort haben und Begeisterung und Lebensmut wieder Fuß fassen.

Wie könnte es denn geschehen? „Nicht durch Heer oder Kraft...“ – steht in der Bibel. Was durch Heer oder Kraft geschieht, kennen wir schon wohl, wir sollen nur an Terrorismus, Drogen, oder eben an Verlust des Miteinander-Redens

oder an Ausbeuten der Natur denken. Wer kann da etwas dagegensetzen? Gottes Geist? Zum Pfingstfest bekommen wir jedenfalls eine klare Ansage: Nicht irgendwelche pfingstliche Gefühle breiten sich aus, sondern der Geist deutlicher Unterscheidungen bricht sich Bahn. Statt Heer und Kraft: Gottes Geist. Statt der Durchsetzung eigener Herrschaftsansprüche: Vertrauen auf Gottes Geist. Statt der eigenen Machtgelüste: die Macht des göttlichen Geistes.

Fünfzig Tage nach Ostern führte der

Heiliger Geist die Menschen nicht nur aus verschiedenen Nationen, Kulturen und Sprachen zusammen, sondern er führte sie aus Ängstlichkeit, Lähmung und Geistlosigkeit heraus. Diesen Geist sagt Gott uns zu. Seine Zusage ist ein Angebot, dem wir vertrauen können, auf das wir uns einlassen können – niemals ein Besitz. Nehmen wir dann dieses Angebot, dieses wunderbaren Geschenk Gottes immer mit Dank in unseren Herzen an.

■ Nach GABRIELE PHIELER

Die Ausgießung des Heiligen Geistes (Tafelbild von Dubbio di Bouninsegna, um 1308, Sienna)

Luther – über den Heiligen Geist

Das am meisten bekannte Bekenntnis des Reformators über den Heiligen Geist ist im *Kleinen Katechismus* zu lesen. In der Erklärung des Glaubensbekenntnisses schreibt er im dritten Artikel Folgendes: „Ich glaube, daß ich nicht aus eigener Vernunft noch Kraft an Jesus Christus, meinen Herrn, glauben oder zu ihm kommen kann; sondern der Heilige Geist hat mich durch das Evangelium berufen, mit seinen Gaben erleuchtet, im rechten Glauben geheiligt und erhalten; gleichwie er die ganze Christenheit auf Erden beruft, sammelt, erleuchtet, heiligt und bei Jesus Christus erhält im rechten, einigen Glauben.“

Im parallelen Teil des *Großen Katechismus* sagt er aus: „Denn weder du noch ich könnten jemals etwas von Christus wissen oder an ihn glauben und ihn zum Herrn bekommen, wenn es uns nicht vom Heiligen Geist durch die Predigt des Evangeliums angeboten und in den Busen geschenkt würde. Das Werk ist geschehen und ausgerichtet, denn Christus hat uns den Schatz erworben und gewonnen durch sein Leiden, Sterben und Auferstehen usw. Aber wenn das Werk verborgen bliebe, so daß niemand etwas davon wüßte, so wäre es umsonst und verloren. Damit nun dieser Schatz nicht vergraben bleibe, sondern [nutzbringend] angelegt und genossen werde, hat Gott das Wort ausgehen und verkünden lassen, und darin uns den Heiligen Geist gegeben, um uns diesen Schatz und die Erlösung nahezubringen und zuzueignen. Darum ist das »Heiligen« nichts anderes als ein Hinbringen zum Herrn Christus, damit wir da dieses Gut empfangen, zu welchem wir von uns selbst nicht kommen könnten. (...) So lerne nun diesen Artikel aufs deutlichste verstehen. Wenn man fragt: »Was meinst du mit den Worten: 'Ich glaube an den Heiligen Geist'?« so könntest du antworten: »Ich glaube, daß mich der Heilige Geist heilig macht, wie sein Name es

sagt.« Womit tut er aber das? Oder was ist seine Weise und sein Mittel dabei? Antwort: »Durch die christliche Kirche, die Vergebung der Sünden, die Auferstehung des Fleisches, und das ewige Leben.« Denn als erstes hat er eine besondere Gemeinde in der Welt, die die Mutter ist, die einen jeden Christen zeugt und trägt durch das Wort Gottes. Das offenbart und treibt der Heilige Geist, er erleuchtet und entzündet die Herzen, daß sie es fassen, annehmen, dran hängen und dabei bleiben.« (...)

„Darum sollte es auf recht Deutsch und in unserer Muttersprache heißen: »eine christliche Gemeinde oder Versammlung«, oder am allerbesten und klarsten: »eine heilige Christenheit.«“ (...) „Das ist aber die Meinung und der zusammenfassende Inhalt dieses Zusatzes: Ich glaube, daß es ein heiliges Häuflein und eine [heilige] Gemeinde auf Erden gibt, aus lauter Heiligen unter einem Haupt, Christus, durch den Heiligen Geist zusammenberufen, in einem Glauben, Sinn und Verständnis; mit mancherlei Gaben, jedoch einträchtig in der Liebe, ohne Rotten und Spaltung. Von dieser [Gemeinde] bin ich auch ein Stück und Glied, aller Güter, die sie hat, bin ich teilhaftig und Mitgenosse. Durch den Heiligen Geist bin ich in sie gebracht und ihr einverleibt dadurch, daß ich Gottes Wort gehört habe und immer noch höre; damit nämlich muß es anfangen, wenn man hineinkommen will. Denn vorher, ehe wir zu [dieser Gemeinde] gekommen sind, sind wir ganz [Eigentum] des Teufels gewesen als solche, die von Gott und von Christus nichts gewußt haben. So bleibt der Heilige Geist bei der heiligen Gemeinde oder Christenheit bis auf den Jüngste Tag; durch sie holt er uns heran und sie gebraucht er dazu, das Wort zu führen und zu treiben. Dadurch bewirkt und mehrt er die Heiligung, damit wir täglich zunehmen und stark werden im

Glauben und seinen Früchten, die er schafft.“ (...)

„Unterdessen aber, weil die Heiligkeit angefangen hat und täglich zunimmt, warten wir darauf, daß unser Fleisch hingerichtet und mit allem Unflat verscharrt werde, aber herrlich hervorkomme und auferstehe zu ganzer und völliger Heiligkeit in einem neuen, ewigen Leben. Denn jetzt bleiben wir halb und halb rein und heilig, damit der Heilige Geist immer an uns arbeitet durch das Wort und täglich Vergebung austeilt bis in jenes Leben, wo es keine Vergebung mehr geben wird, sondern ganz und gar reine und heilige Menschen: voller Frömmigkeit und Gerechtigkeit, der Sünde, dem Tode und allem Unglück entnommen und ledig [von ihnen], in einem neuen, unsterblichen und verklärten Leib. Sieh, das alles soll des Heiligen Geistes Amt und Werk sein.“ (...)

„Denn die Schöpfung haben wir nun hinter uns, ebenso ist auch die Erlösung ausgerichtet; aber der Heilige Geist treibt sein Werk ohne Unterlaß bis zum jüngsten Tag. Dazu verordnet er auf Erden eine Gemeinde, durch die er alles redet und tut. Denn er hat seine Christenheit noch nicht vollständig zusammengebracht und hat die Vergebung noch nicht ganz ausgeteilt. Darum glauben wir an den, der uns täglich durch das Wort herzuholt und der durch dasselbe Wort und durch die Vergebung der Sünden den Glauben gibt, mehrt und stärkt...“ (...) „Denn durch die hier gegebene Erkenntnis bekommen wir Lust und Liebe zu allen Geboten Gottes, weil wir hier sehen, wie sich Gott ganz und gar mit allem, was er hat und vermag, uns zur Hilfe und zum Beistand gibt, damit wir die zehn Gebote halten können: der Vater schenkt alle Kreaturen, Christus alle seine Werke, der Heilige Geist alle seine Gaben.“

■ Zusammengestellt von
Pfr. ANTAL VÉGHÉLYI

„Ovocie Ducha je: láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, nežnosť, dobrotivosť, vernosť, krotkosť, zdržanlivosť.”
(Gal 5,22–23)

Slovenská príloha

Stranu zostavili: Tímea Guláčová, Hilda Guláčová-Fabulová

Poznanie premieňa na osobnú skutočnosť

Vianoce, Veľká noc, Zoslanie Svätého Ducha – to sú tri hlavné okruhy kresťanských sviatkov. Spomedzi nich je Zoslanie Svätého Ducha najslabšie zapísané vo všeobecnom vedomí. Je to škoda, lebo poslanstvo tohto sviatku je rovnako závažné a dôležité ako poslanstvo ostatných dvoch. Menšia pozornosť je možno spôsobená tým, že si pri Vianočiach a Veľkej noci vieme urobiť celkom konkrétne predstavy o ich obsahu, zatiaľ čo pri svätodušných sviatkoch – tak sa môže zdať – ide o niečo nenázorné, abstraktné, ťažko predstaviteľné. Túto situáciu presne opísal Pán Ježiš, keď naznačil, že pôsobenie Ducha sa podobá vetru: „Vietor veje, kam chce, počuješ jeho hlas, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide.” Nedokážeme teoreticky uspokojivo opísať podstatu Svätého Ducha, ale výsledky Jeho pôsobenia sú konkrétne a zvrchovane dôležité.

Biblickým podkladom svätodušných sviatkov je v prvom rade správa o zoslaní Svätého Ducha na apoštolov v 2. kapitole Skutkov apoštolov, ale okrem toho množstvo biblických výrokov o tom, čo všetko On koná, ako sa prejavuje v živote jednotlivcov a živote cirkvi ako spoločenstva. Naše poznanie o Svätom Duchu by sa obohatilo, keby sme si vo svojej Biblii nejakou výraznou farbou podčiarkli každú zmienku o ňom. Vide-li by sme, aké široké je pole Jeho pôsobenia, a zatúžili by sme, aby čím viac z neho bolo vidno aj na našom živote.

V liste Galantským je zoznam toho, čo apoštol nazýva ovocím Ducha. Ide o vlastnosti, ktoré majú charakterizovať každého skutočného kresťana. Keby stále, neprestajne pôsobili v živote všetkých, ktorí sa hlásia ku kresťanstvu, keby ich pôsobenie bolo vidno na osobnom, individuálnom správaní, keby pôsobili v našich rodinách, ale aj vo všetkých ostatných spoločenstvách, v ktorých sa kresťan pohybuje, bol by to cenný príspevok k ozdraveniu a obohateniu života v spoločnosti. A všetko toto, také dôležité, životne dôležité aj pre náš každodenný život, je odvodené od pôsobenia Svätého Ducha.

Akého rázu je toto pôsobenie? Ide azda o nejaké magické pôsobenie, ktoré by sa dalo dosiahnuť magickými praktikami a ktoré by malo vplyv na človeka bez ohľadu na to, či to chce alebo nechce? To určite nie. Pán Boh berie vážne ľudskú dôstojnosť a slobodu, ktorou On sám obdaril nás ľudí. Svätý Duch určite neláme a neponižuje osobnosť človeka, ale naopak, pomáha jej k skutočnej plnosti a slobode. V jednom liste apoštola Pavla čítame krásne slová: „Kde je Duch Pánov, tam je sloboda.”

Ale ako potom vedie Svätý Duch človeka k tomu, aby sa v ňom pekné vlastnosti stali fungujúcou skutočnosťou? Čítaním a štúdiom Biblie sa môže každý do podrobností zoznámiť s tým, čo je skutočná láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, nežnosť, dobrotivosť, vernosť, krotkosť, zdržanlivosť. Naozaj by sme to mali urobiť, aby sme si osvojili čím presnejšie a podrobnejšie poznanie o tom, ako tieto vlastnosti chápe sväté Písmo. Lebo láska, radosť, pokoj a všetko to ostatné je niečo celkom iné, keď o tom hovoríme bežným svetským spôsobom, a niečo celkom iné, keď pri týchto úvahách vychádzame zo zvesti Ježiša Krista, z posolstva prorokov a apoštolov. Toto všetko si môžeme a máme osvojiť usilovným štúdiom.

Ale i keby sme to všetko poznali do posledných podrobností, ešte by to neznamenalo, že sme sa naozaj stali ľuďmi, ktorých tieto vlastnosti charakterizujú. Môžeme mať dokladné vedomosti o tom, ako by mal vyzerat' znovuzrode-

ný človek a ostat' pritom starou, nezmenenou bystrosťou. Aký je to most, ktorý by poznanie, samo osebe cenné, spojil so skutočným životom, aby prestalo byť izolovaným a aby sa stalo našou osobnou skutočnosťou? Práve v tomto spočíva jedna stránka pôsobenia Svätého Ducha: aby sa poznanie premenilo na skutočnosť. Keď Pán Ježiš hovoril učeníkom, že Duch, ktorého im pošle, im pripomenie všetko, čo im On, Ježiš, hovoril, nemal na mysli iba osvieženie pamäti, ale práve toto premenenie poznania na osobnú skutočnosť.

Dôvera

Môžeme presne vedieť, čo znamená dôverovať Pánu Bohu za všetkých okolností, aj v tých najťažších situáciách. Ale ak Mu začneme naozaj dôverovať a nedáme si dôveru vziať ani utrpením, nepriateľstvom, zneisledovaním, tak je to dielo Svätého Ducha v nás.

Božia láska

Môžeme presne vedieť, čo znamená, že nás Pán Boh miluje absolútnou láskou a že nás z Jeho rúk nikto nemôže vytrhnúť. Ale ak začneme pociťovať nesmiernu radosť z toho, že sme takto milovaní a chránení, ak nás táto radosť bude sprevádzať cez všetky životné situácie, tak je to dielo Svätého Ducha v nás.

Sebeckto a egoizmus

Môžeme presne vedieť, čo znamená byť slobodný od sebeckta a egocentrizmu. Ale ak my sami objavíme svoje sebeckto, ak zaujmeme voči nemu odstup a ak sa od neho každý deň budeme stávať slobodnejšími, tak je to dielo Svätého Ducha v nás.

Láska k iným

Môžeme presne vedieť, čo znamená milovať druhých ľudí: mať pre nich otvorené srdce, vedieť sa vcítiť do ich polohy, vedieť ich pochopiť, a aj robiť konkrétne veci, aby sme im pomohli. Ale ak sa toto poznanie premení na skutočnosť, a my sa naozaj začneme podľa toho správať, každom stretaní s druhými, tak si môžeme byť istí, že je to dielo Svätého Ducha v nás.

Radosť

Môžeme presne vedieť, čo je kresťanská radosť: že je to radosť z Pána Boha, a to nie iba pre dary, ktoré nám dáva, ale radosť z Neho samého, radosť z toho, že sme Jeho deti a že môžeme na Neho orientovať svoje myšlienky a túžby: radosť z Pána Ježiša Krista, radosť z toho, že v Jeho spoločenstve môže človek cítiť lásku a pokoj.

Ale ak sa toto poznanie stane živou skutočnosťou v našom živote a my budeme radosť prežívať vo všetkých situáciách – ešte aj v ťažkostiach a utrpení – tak si môžeme byť istí, že ona je dielom Svätého Ducha v nás.

Pokoj

Môžeme presne vedieť, čo je pokoj duše. Môžeme naspamäť poznať Ježišovu ponuku pokoja: „Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam: nie ako svet dáva, vám ja dávam. Nech sa vám nemutí srdce a nestrachuje.” Ale ak tento pokoj skutočne pocítíme a budeme ho nosiť vždy so sebou, a začne z nás žiariť aj do nášho prostredia, tak je to určite dielo Svätého Ducha v nás.

Sebaovládanie

Môžeme presne vedieť, ako má vyzerat' naše sebaovládanie: že musíme s kritickým odstupom pozerat' aj na pokušenia, ktoré prichádzajú na nás zvonku, aj na tie, ktoré majú svoj pôvod v našom vlastnom srdci. Ale ak sa táto mocná vnútorná sloboda začne v nás naozaj prejavovať, uskutočňovať, ak proti pokušeniam postavíme nový, dobrý, pozitívny program, tak si môžeme byť istí, že sme to nedosiahli svojím úsilím ale že je to dielo Svätého Ducha v nás.

Odpustenie

Môžeme teoreticky vedieť, že druhým ľuďom máme odpúšťať, ak aj nám Pán Boh odpustil a odpúšťa. Ale ak skutočne začneme odpúšťať druhým do srdca, ako to žiada Pán Ježiš Kristus, tak taký vnútorný div v nás môže vykonať jedine Svätý Duch.

Toto platí aj o všetkých ostatných veciach, ktoré sa spomínajú v prečítanom zozname ovocia Ducha, ako aj o všetkých ostatných charakteristických znakov nového kresťanského života, ktoré Biblia uvádza.

Nemali by sme si však myslieť, že sme už dosiahli cieľ svojej cesty, ak vo svojom živote môžeme zaznamenať niektoré prejavy pôsobenia Božieho Ducha. Pred sebou máme nesmiernu dlhú cestu duchovného rastu. Kto si myslí, že už dosiahol všetko, čo bolo treba, ten sa nebezpečne mylí a začína stáť na jednom mieste, začína stagnovať. To patrí medzi tie najhoršie veci, aké sa človeku môžu prihodiť. Našou túžbou musí byť, aby sme neprestajne rástli, pokračovali na ceste duchovného a mravného napredovania.

Uvedomili sme si, aké dôležité, nezastupiteľné, nenahraditeľné miesto má pri tom Svätý Duch. Pri každom čítaní svätého Písma – keď si uvedomíme, čo nové cenne by malo byť pridané k nášmu duchovnému profilu – mali by sme prosiť o dar Svätého Ducha, aby sa aj to nové poznanie premenilo v nás na našu osobnú skutočnosť. Taká istá prosba by mala sprevádzať aj každú zvest' na službách Božích a pri každom inom stretnutí s posolstvom Božieho slova. Keď vo svojom živote pocítíme tento neprestajný pohyb smerom dopredu, keď sa nás zmocní radosť celkom nového typu z toho, že sa v našom živote objavujú vždy nové prvky kresťanskej existencie, potom pochopíme, aký ohromný význam má aj táto tretia výročná slávnosť cirkevného roku. Prosíme Pána Boha, aby sa aj tohto ročné slávnosti Zoslania Svätého Ducha stali osobným, osobne prežitým sviatkom pre každého z nás.

JÁN GREŠO
vedúci Katedry NZ EBF UK

Sviatky porozumenia

Keď si pozornejšie všimneme biblickú správu o dive Letníc (Sk 2.), je nápadné, že dôležitú úlohu v nej zohráva reč, komunikácia. Fakt, že môžeme hovoriť, je základná skúsenosť nás ľudí vôbec. Bez nejakej formy komunikácie by sme nemohli existovať. Predsa, ani naša reč nie je bez porúch. Nezriedka sa dostaví neporozumenie, spor, hádka, tvrdý konflikt.

Potrebuje si rozumieť

Preto je milosťou, že nám – svojej cirkvi – dáva Pán Boh až dosiaľ zvestovať svoje Slovo, ním – podľa neho budovať vzťahy v cirkvi, nachádzať ďalšie smerovanie. Ak by sme mali svätodušné sviatky krátko charakterizovať, vyjadriť čím sú – ako sú napríklad Vianoce sviatkami Ježišovho narodenia, Veľká noc sviatkom Ježišovej smrti a zmŕtvychvstania – potom sú svätodušné sviatky sviatkami správneho porozumenia iným i sebe. Tak veľmi tento dar, dar správneho porozumenia sebe i blížnym, potrebujeme v medziľudských vzťahoch, rodinách, práci, cirkvi, spoločnosti, vo svete. Ved všade tam dochádza k toľkým nedorozumeniam, mnoho ráz celkom zbytočne. Svätý Duch umozňuje správne porozumenie.

Dáva nám tiež schopnosť zvestovať Božie slovo ďalším. Vlastne preto, že Božie slovo bolo od počiatku zvestované, tu je kresťanská viera i cirkev. Ide o slovo, že sme pre Boha nesmierne vzácní a Ním nekonečne milovaní, Ide o slovo, ktoré vzpriami smutných a užalených, ktoré dá silu a novú odvahu malomyselným, ustráchaným, tým, ktorí stratili nádej. O slovo, ktoré tiež pokarhá, napomenie a ukáže pravdivé kritické poznanie i správnu cestu tým, ktorí si myslia, že sú silní.

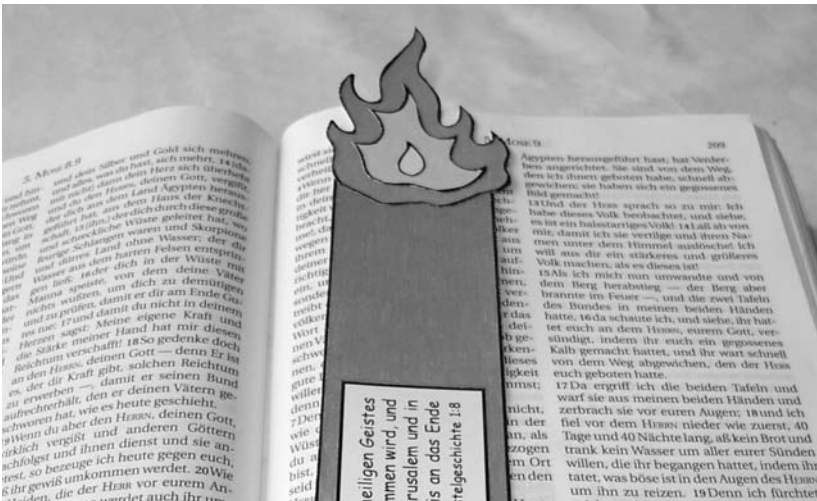
Nestačí iba otvoriť ústa

Dar Svätého Ducha zahŕňa zároveň úlohu. Chce nás inšpirovať a naučiť nás správne počúvať a správne spolu hovoriť. Preto je dobré, že svätodušné sviatky neprežívame sami, ale prichádzame na služby Božie, aby sme zažili duchovné spoločenstvo. Mnohí ho považujú za nadbytočné. Myslia si: Hovoriť spolu je predsa celkom jednoduché. Otvoríme ústa a čosi povieme. Ako často však hovoríme nepremyslene, málo dbáme na citlivosť druhých – na to, ako oni vnímajú naše slová. Neraz – a sotva je v tom niekto z nás výnimkou – o iných vyriekneme čosi, čo ich hanobí, urazí, vnútorné zraní. Azda sme i sami prekvapení, čo nám to vyšlo z úst, ale vziať späť vypovedané nie je ľahké. Čo naše slová spôsobia, spoznáme spravidla až neskôr.

Reč Kristovej lásky

V Skutkoch apoštolov čítame, že Ježišových učeníkov naplnil Svätý Duch a oni začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť. Nešlo o nemčinu, angličtinu či o ktorúsi z rečí národov spomínaných v 2. kapitole Skutkov apoštolov (v. 2-11). Ide o to, že Svätý Duch chce nás, rozličných a povahou i spôsobmi rozmanitých ľudí, spojiť a uzdraviť našu komunikáciu. Naučiť nás inú reč, než aká je našej hriechnej prirodzenosti vlastná – reč Kristovej lásky. Jazyk, ktorý vzpriami smutných a strápených, ktorý dá silu, nádej a odvahu ustráchaným, jazyk, ktorý napomenie, no nie aby zranil, ale, ukázal správnu cestu tým, ktorí pľobúdili. Je to jazyk zmierenia, tá iná – nová reč, ktorú smieme prijať ako dar Svätého Ducha. On nech nám daruje vzájomne sa stretávať s novou citlivosťou, nech nás zdokonalí v jazyku Kristovej lásky – duchapnej reči Božích detí. On nech uzdravuje naše vzťahy, našu komunikáciu.

Z viacerých zdrojov pripravil MARTIN ŠEFRANKO, farár v Ružomberku

Prídi, Požehnaný!

Znej Bohu chvála, Bohu sláva skvelá,
z úst cirkvi zaznej hymnus vďačnosti.
Duch svätý ohňom pozažihál čelá
i srdcia verné mužom dvanástim,
z výsosti zoslaný.

Neohybné pery učil Slova tajom,
zapálil viery, lásky svetlá jasné,
bezbrannú hŕstku vyslal k sveta krajom
plamenné semä siať, čo nevyhasne,
dar hlbky poznáni.

Osvietil umy, hladné sýtil duše
a putom Krvi spájaj národy,
nádejou v radosťmenil doby krušné,
k slobode ducha dvíhal z poroby
a naplňal chrámy.

Jak niekdy ožiaril hlavu Kristovu
za zvukov hromu v rieke Jordáne,
tak sviety, krstí, odvtedy vždy znovu,
dokiaľ sa Božím všetko nestane,
pred mocou zla chráni.

Nuž zlietni, zostaň, holubica biela!
Plamienkom z neba horúcim, prosím,
dnes môjho dotkni sa chladného čela,
rozlažuj srdce čistotou rosy.
Prídi, Požehnaný!

DANIELA HORÍNKOVÁ

Az „Isten-részecskék” nyomában

„...hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek.” (ApCsel 2,2)

Hetekkel ezelőtt egy rövid MTI-híradás ragadta meg figyelmemet: „Sötét anyag a világűrben. A világegyetemben valaha talált legnagyobb sötétanyag-struktúrát fedezte fel egy nemzetközi kutatócsoport a Hawaii szigetén levő teleszkóppal. A világűr 75%-nyi sötét energiából, 21%-nyi sötét anyagból és csak 4 (!) százaléknyi közönséges anyagból áll. A sötét anyag olyan részecskéket tartalmaz, amelyeket nem ismerünk, és keresztülhalad a Földön anélkül, hogy nyomot hagyna.”

Azóta sem hagy nyugodni a gondolat. Megdöbbenett, hogy mennyire nem ismerjük sem az univerzumot, sem a közvetlen környezetünkön, így a rajtunk is átáramló anyagokat, energiákat. Az Isten által teremtet világ csupán 4%-a áll olyan anyagból, amelyet és amelynek kölcsönhatásait helyel-közzel megismerte az évszázadok-évezredek folyamán a homo sapiens – s lám, máris mily rátarti és mily Istentől elrugaszkodott lett. Különösen azok, akik magukat büszkén materialistának és ateistának nevezik.

Holott természettudományos gondolkodással már azt sem tudjuk felfogni, miképpen maradhatott meg az ősrobbánás (angolul: big bang) után az egyre távoluló univerzum, hiszen a felszabaduló, elképesztő nagyságú energia azonos mennyiségben kellett, hogy létrehozzon anyagot és antianyagot. S e kettőnek szükségszerűen ki kellett volna oltania,

meg kellett volna semmisítenie egymást. Azaz most üres lenne a világegyetem...

A teremtet világ 96%-át alkotó, általunk ismeretlen sötét energiáról és sötét anyagról ugyanúgy szinte semmit nem tudunk, holott ezek nemcsak a világűr távoli pontjain léteznek, hanem itt a Földön is.

Franciaország svájci határán található egy Crozet nevű kis település, amelynek közelében egy gigantikus méretű föld alatti kutatóbázist létesítenek – több milliárd eurós beruházással – az úgynevezett sötét anyagot alkotó részecskék kimutatására. Ezeket *Leon Lederman*, a Nobel-díjas fizikus eredetileg „Isten-részecskéknak” hívta, később azonban – Isten tudja, miért – mások átkeresztelték őket, és azóta Higgs-részecskék néven ismertek. Létezésük elméletileg bizonyított, tömegük a proton tömegének száz-kétszázszorosára tehető. A tudósok legfőbb törekvése, hogy ezeket a részecskéket kimutassák, és természetüket tanulmányozzák.

Azt hiszem, mi, keresztények óriási lépéselőnnyel rendelkezünk, hiszen már közel kétezer éve tudjuk, miként áramlik folyamatosan felénk az égből Isten Szentlelke. Tudományos bizonyítékok nélkül is hisszük és valljuk a Szentlélek mindent betöltő voltát. Adja Isten, hogy minket is betöltsön – és az egész házat, az Isten házát is, ahol ülünk. És ne csak pünkösdkor, hanem minden napon a világ végezetéig. Hogy ne csak keresztülhaladjon rajtunk s a Földön, anélkül hogy nyomot hagyna...

■ DR. SZERDAHELYI PÉTER

Elhallgatott történelem

Döbbenet néztem – gondolom, sokakkal együtt – a Duna Tv-n a *Katyn* című filmet, *Andrzej Wajda* alkotását, mely a lengyelek II. világháborúban elszenvedett tragédiájának egyik szörnyűséges fejezetéről szól. A torokszorító döbbenetben a fotel karfáját szorongatva újra sajgott a felismerés: mennyi mindent elhallgattak előlünk! Mert mi oly korban nőttünk fel, amikor fontos tényeket hazudtak el iskolai tankönyveink. Akkor még a múltbéli igazságot is a hatalmon lévők alakították.

Persze azért az ember nem maradt teljesen információk híján. Titokban hallgattuk a Szabad Európa Rádiót, halkan, hogy a szomszéd meg ne hallja a jól ismert szünetjelet.

Az evangélikus finn nép iránti szeretettel beoltott családomban édesapám mesélt a finnek „téli háborújáról”, melyről akkor mélyen hallgattam a történelemkönyvek. Sokan ma sem tudják, hogy a II. világháború kitörését követően a fasiszta Németország és a kommunista Szovjetunió szépen felosztotta egymás között Európát egy részét. Azt ugyan tanultuk, hogy 1939. szeptember 1-jén a német hadsereg megtámadta Lengyelországot, de azt már nem, hogy pár nappal később keletről ugyanezt tette a nagy Szovjetunió is a lengyelekkel, úgymond „megvéendő az ukránokat és a beloruszokat”. És arról sem szólt a fáma, hogy *Sztálin* a kis balti államokat elfogyasztotta reggelire, vagyis „segítségnyújtás” címen pár nap alatt megszállta őket a Vörös Hadsereg, és ott is felejtette magát vagy ötven évre. Pontosan ezt a sorsot szánták a finneknek is, de ez a fatal már megakadt a torkukon.

A finneket 1939. november 30-án támadta meg a Szovjetunió, és 1940. március 13-án ért véget ez a külön háború. Ebben a háborúban Finnország ugyan elveszítette területének mintegy tíz százalékát, de kétszázötvenezer finn katonát megállította az egymillió Vörös Hadsereget, és a finnek megőrizték függetlenségüket. Büszkék lehetünk rá, hogy – sok más nemzet katonáival együtt – háromszáznegyvenhat magyar önkéntes is a finnek megsegítésére szegődött; emléküket ma is tábla őrzi Lapua városa püspöki templomának falán.

És most itt van Katyn. Egy újabb csontváz, amely kizuhant a szekrényből. Tud-

tunk róla, ennek ellenére ez a film sokkol. Mert mi mást tanultunk a felszabadítók-ról, akiket évről évre április 4-én piros nyakkendős üttörőként ünnepeltünk. Helyesbíték: akiket ünnepeltettek velünk... Ünnepeltük a „magyar–szovjet nép örök és megbonthatatlan barátságát”. Időközben az örök barátokról persze sok minden kiderült, tudunk az éhen halasztott sok millió orosz parasztról, a gulágokra száműzött és ott halálra gyötört milliókról is, értelmiségiekről, tanárokról, papokról, bezárt templomokról, lefejezett, föld alá kényszerített egyházról vagy a cinizmusból az ateizmus múzeumává züllesztett leningrádi templomról. Szóval kiderült itt közben sok minden, az akkori iskolai történelemkönyveinket szépen a szemétkébe lehet hajítani, ott a helyük.

De most itt van Katyn. Csak a szikár tények: 1940 áprilisában és májusában a szovjetek lemészároltak mintegy huszonegyezer lengyel katonatisztet, tanárt, professzort, orvost, mérnököt. És ezeket a szerencsétleneket hantolták el tömegsírokba Katynban. *Berija* azt írja 1940 márciusában kelt, szigorúan titkos jelentésében Sztálinnak, hogy ezek a lengyelek „a szovjethatalom engesztelhetetlen és megátalkodott ellenségei” voltak. Amúgy szabályos hadifoglyok, akik az utolsó pillanatig bízták a hadifoglyoknak kijáró nemzetközi jogok betartásában.

Katyn ugyanis egy szörnyű násznak a jelképe. Itt borult egymás nyakába fasiszmus és kommunizmus; halálos ölelézésük következményeként jeltelen sírok milliói borítják azóta is a világot. Teljesen mellékes, hogy később egymás ellen is fordultak – ez mondhatni várható két diktatórikus hatalom esetében.

Katyn megmutatja, mire megy az ember Isten nélkül. A totálisan elistenteledett ember – nem tisztelve életet, értéket, erkölcsöt – rombol és pusztít népet, közösséget, családot és egyént. Már semmi sem szent a számára. Csak egy a fontos: az őrült eszme és a hatalom mindenáron való megtartása.

Katyn intő jel. Az elhallgatott, eltitkolt történelem, az idő múlása, az áldozattá lett generációk lassú elfogyása kiemelheteti az újabb korok gátlátalanja-it. Isten óvjon tőlük. És ezért kell újra és újra fejet hajtannunk és emlékeznünk...

■ LUPTÁK GYÖRGY

Evangélikus iskolai könyvtáros tanárok szakmai napja

► **Az Evangélikus Pedagógiai Központ szervezésében első alkalommal április 23-án rendezték meg Budapesten, az Országos Egyházi Iroda Üllői úti épületében az evangélikus iskolai könyvtáros tanárok szakmai napját. A programot alapos munka előzte meg: a pedagógiai központ az Evangélikus Országos Könyvtár segítségével felmérte az evangélikus iskolai és kollégiumi könyvtárak helyzetét és állományát. A felmérés egy nagyszabású projekt része: kapcsolódik a Gyűjteményi Tanács által elindított egyházközségi gyűjteményi felméréshez.**

A szakmai nap programjának alapját és vezérfonalát a felmérés összegzése után megfogalmazott eredmények, valamint problémák, hiányosságok és egyben feladatok megbeszélése adta.

Az iskolai könyvtárak az 1990-es évek óta részei újra az evangélikus gyűjteményi hálózathoz, és gyarapítják jelentős értékekkel egyházunk könyvtárállományát. A huszonegy egyházi iskolában mintegy 331 000 kötetet őriznek, melyek jelentős része muzeális értékű. Az iskolák vezetésének, az egyházközségnek és a könyvtáros tanárok áldozatos munkájának hála az elmúlt évek során több könyvtárter megújulhatott.

A szakmai nap *Breboszkyne Pintér Márta* lelkész áhítatával kezdődött, majd *Mihályi Zoltánné*, a Magyarországi Evangélikus Egyház Oktatási Osztályának vezetője, az Evangélikus Pedagógiai Központ

igazgatója köszöntötte a könyvtárosokat, illetve üdvözölte az egybegyűlteket *Kákay István* országos irodaigazgató is.

Elsőként *dr. Hubert Gabriella*, az Evangélikus Országos Könyvtár (EOK) tudományos munkatársa beszélt a gyűlekezesi könyvtárak, levéltárak (írártárak), műtárgyak felméréséről, az őrzés-feltárás nehézségeiről, valamint bemutatta az Evangélikus Gyűjteményi Tanácsot. Reményét fejezte ki, hogy a különböző gyűjteményi szakterületek a jövőben szorosabban összekapcsolódhatnak, és segíthetik egymás munkáját. Kérte az iskolai könyvtárosokat, hogy minden iskolai kiadványukból – például évkönyvükből, iskolai újságjukból – vagy az evangélikusokat érintő helytörténeti kiadványukból küldjenek példányt az EOK-ba, ugyanis egyik fő feladata, hogy összegyűjtse a magyar evangélikusság múltjára és jelenére vonatkozó, nyomtatásban megjelent dokumentumokat.

A következő előadó, *dr. Mányoki János*, az EOK igazgatója röviden ismertette az evangélikus könyvtári ágazat történetét, az iskolai könyvtárak történeti szerepét és az EOK kialakulását.

Az iskolai könyvtárak között különleges helyet foglal el az Evangélikus Hit-tudományi Egyetem könyvtára; az igazgató erről is szólt, majd vezetésével a résztvevők érdekes „kirándulást” tehettek az EOK-ban. Itt megismerkedhettek a könyvtáros kollégák a könyvtár gyűjteményével, az egyes állományrészek bekerülésének történetével és azzal a gondos napi munkával, mely mindezek kezelésével jár. Találkozhattak *Selmeczi Pálma* könyvtárossal is, akinek eddig is szívügye volt az iskolai könyvtárak

múltja és jelene, és aki felajánlotta segítségét a kollégáknak.

Az ebédszünetet követően a délután folyamán a szorosán vett szakmai munkái lett a főszerep. A résztvevők – e sorok írójának, az EPK szakértőjének irányításával – áttekintették azokat a feladatokat, amelyeket a következő években a napi munka mellett meg kell oldaniuk. Többek között megbeszélték, hogy a jogszabályi változásoknak és a változó helyi adottságoknak megfelelően ki kell egészíteni és módosítani kell az iskolai könyvtári szabályzatot. Rendszerezsen munkatervet kell készíteni, továbbá pontos intézkedési tervet az iskolai könyvtár állományának karbantartásával, feltárásával, apasztásával, állományrevíziójával kapcsolatos munka szakszerű elvégzése érdekében. El kell jutni oda, hogy a könyvtár valóban el tudja látni szolgáltató feladatait, és ne az órarend szerinti tanítás céljára vegyék igénybe – a sajnálatos helyszűke miatt –, hanem könyvtári szakorák helyszíne legyen.

A résztvevők célul tűzték ki a folyamatos kapcsolattartást és a további szakmai összefüggések megszervezését is. Körvonalazódott egy olyan kezdeményezés is, hogy a könyvtáros tanárok minden évben rendezzék meg a könyvtárhasználati versenyt az evangélikus iskolák tanulói között is. Az első verseny témája a Biblia évéhez kapcsolódik majd.

A megbeszélés jó hangulatban zárult. A résztvevők elhatározták, hogy legközelebb a június 30. – július 2. között Orosházán megrendezendő országos pedagóguskonferencián találkozhatnak ismét.

■ BALOGH KRISZTA

Hittel és íjjal

Lezajlott az első magyar keresztény íjászverseny

és fegyverekről, íjászatról és a civil életükről beszélgettek.

Igazi különlegesség fogadta a pályát teljesítő, fáradt versenyzőket. A „helyi specialitás” pörkölt tartalmának bemutatását terjedelmi okok miatt inkább mellőzném, annyit azonban érdemes megjegyezni, hogy gyakorlatilag csaknem minden olyan állati és növényi eredetű összetevőt tartalmazott, amely egy ilyen jellegű étel elkészítésénél egyáltalán számításba vehető. Nem csoda tehát, hogy laktató volt, s igazán ízletesre sikeredett.

A rendezők – tapintatosan – ugyan nem tették fel azt a kérdést, hogy ki milyen felekezettől érkezett, de a sebtében végzett saját felmérés alapján megállapíthattuk, hogy igen vegyes volt az összetétel. Hiszen a történelmi egyhá-

zak helyszínén találkozhatnánk. Szeretnénk, ha mozgalommá szélesedne a kezdeményezésünk, igazi baráti, testvéri közösséget formálnának a résztvevők – mondta búcsúzóul Szőke Tamás.

Igaz Levente történetész, fásori öregdiák, a magyar íjások ismert, jellegzetes figurája – aki szintén részt vett a versenyen – az alábbi értékes gondolatokat fogalmazta meg: „A verseny szó itt alapvetően más jelentést, mint megszoktuk, hiszen elsősorban magunkkal kellett versenyeznünk, és nem feltétlenül az íjászat technikai oldaláról nézve. Az időjárás pedig ugyancsak nem könnyítette meg a helyzetet. A terület bejárása azonban elsősorban némi edzettséget, kitartást igényelt. Szó sem volt tehát egoépítő, egyéni dicsőséget halmozó

A SZERZŐ FELVÉTELE

zak képviselőin kívül jöttek pünkösdi gyülekezetekből, sőt volt résztvevő karizmatikus katolikus közösségből is. Ám mindenki mosolygva tekintett a másira, drukolt, amikor az „ellenfele” célzott, vagy segített neki, ha a szükség úgy hozta. Együtt áztak, izzadtak és dacoltak a széllel, de az is természetes volt, hogy – igaz, kevés eredménnyel, de – közösen, kitartóan keresték egymás célt tévesztett nyílvezzőit a mező dús növényzete között...

„Szeretnénk, ha évente kétszer megrendezhetnénk ezt a versenyt, s jó lenne, ha mások is vállalnák, így mindig más és

vagy arra hajtó versenyről; ezt jól szimbolizálta a csapatok közösségi pontozása és a kategóriák egyesítése is. Sokkal inkább a »belső út« keresésének irányába mutatott az együttlét. S jó volt látni a nyílt tekintetű, mosolygós embereket, úgy a szervezők, mint a versenyzők vagy a vendégek között.”

Mit is tehetnénk hozzá a fentiekhez? Testmozgást, természetet kedvelőket, értelmes programra vágyókat, jó közösségbe igyekvőket, közös családi programot keresőket, figyelem! Lehet jönni megpróbálni!

■ GYARMATI GÁBOR

► A Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség lelkeszi köre az 1953. január 11-én tartott közgyűlésen nyerte el teljes önállóságát, így ténylegesen ekkor alakult meg a gyülekezet, amely addig a budavári egyházközség része volt. Azon év január 25-től a gyülekezethez tartozott Pesthidegkút és Budakeszi evangélikussága is, 1953 decemberétől pedig Nagykovácsiban és a Szabadság-hegyen is voltak istentiszteletek. Napjainkban a Budakeszin és környékén élő evangélikusok nagyobb önállóságra törekcsenek; számukra missziói gyülekezet szerveződik.

Indulás előtt értem el telefonon. Őrmezei lakhelyéről épp Budakeszire, hittanóra rá igyekezett Lacknerné Puskás Sára. Van ugyan szolgálai autója, így nem kell tömegközlekednie, de az élete így sem egyszerű. Néha órákig araszol a dugóban, és azon szomorkodik, hogy az időt nem tudja hasznosabban, gyülekezetében vagy családjával tölteni.

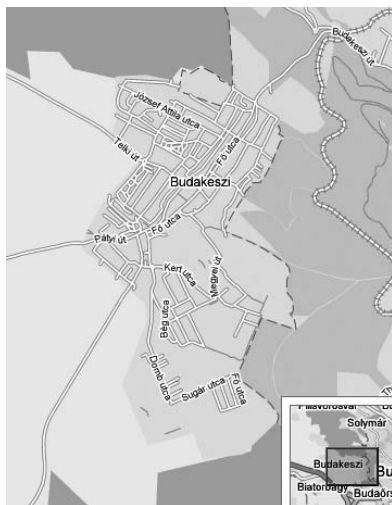
A lelkeszőnőnek öt gyermeke van; huszonegy, tizenkilenc, tizenhét, tizennégy és hét évesek. Férjével – Lackner Pál tábóri püspökkel – három évvel ezelőtt költöztek Győrből Budapestre, ekkor kaptak szolgálai lakást Őrmezőn a Magyar Honvédségtől. Csodálkozom is, hogy ilyen körülmények között – nagycsaládosként, szolgálai helyétől távol lakva – „bele mert vágni” a budahegyvidéki egyházközséghez tartozó Budakeszi evangélikusainak önálló gyülekezetté szervezésébe...

– Amikor 2005-ben a fővárosba költöztünk, legkisebb gyermekünk még csak négyéves volt, az új környezetbe is be akartam illeszkedni, ezért egy ideig nem állt szándékomban dolgozni – mondja. – Tavaly azonban már úgy éreztem, ideje lenne ismét lelkeszi szolgálatba állni, ezért felkerestem dr. Fabiny Tamás püspököt. Ő ajánlott néhány lehetőséget, én ezek közül a budakeszi gyülekezetet választottam.

Nem a nulláról kellett indulnom, hiszen Budakeszin már az ötvenes évektől volt „evangélikus élet”, az anyagyülekezet papjai idejüktől és erejüktől függően lelkiismeretesen gondozták a településen élőket.

Túl a kétségeken

Jelenleg havonta két alkalommal, vasárnap reggel fél kilenctől van evangélikus istentisztelet a helyi református templomban, hét közben pedig rendszeresen tartanak hittanórákat a katolikus gimnáziumban, valamint az egyik általános iskolában. Bibliaóra rá havonta egy-egy alkalommal gyűlnek össze az idősebbek a református gyülekezeti teremben, a fiatal felnőttek és a középnemzedék pedig dr. Fabiny Tiborék otthonában. Előbbi évek óta Kőszeghy Tamásné magyar–történelem szakos középiskolai tanár, utóbbi pedig Fabiny Tibor irodalomtörténész vezeti; mindkettejüknek van teológiai végzettségük is.

A település vitathatatlanul fejlődik, hiszen a fővárosból sokan költöznek ide. De vajon meg lehet-e becsülni, hogy jelenleg hány evangélikus élhet a településen és vonzáskörzetében? És ma, amikor azt látjuk, hogy gyülekezeteink fogynak, érdemes-e belekezdeni egy önálló gyülekezet szervezésébe?...

– Bennem is voltak kétségek – ismeri el őszintén a szolgálatát Budakeszin jelenleg felállásban végző lelkesző –, hiszen a településen élő aktív evangélikusok Budahegyvidékre vagy Budavárba

járnak istentiszteletekre, és akad olyan is, aki a Deák téri templomba megy vasárnaponként. Ezekben a gyülekezetekben több lelkesz van, mindenki megtalálhatja a „neki tetsző” igehirdetőt, gyülekezeti programot. Ha így vesszük, „felesleges” hát egy új evangélikus közösséget alapítanunk, különösen akkor, ha nem az a szándékunk, hogy ide „csábítsam” az említett közösségekből az oda hűségesen járókat.

Azonban tény az is, hogy itt helyben és a vonzáskörzetben – Pátyon, Budajenőn, Telkin – sok olyan idős ember vagy kisgyermekes család lakik, akik már nehezebben mozdulnak ki otthonról, és indulnak el vasárnap a fővárosba. Azok sincsenek kevesen, akik aktív korúak, de még egyik evangélikus gyülekezet mellett sem kötelezték el magukat. Ugyanakkor itt helyben talán szívesen elmennének egy evangélikus istentiszteletre, különösen akkor, ha nem reggel fél kilenckor, hanem egy kicsit később kezdődne.

A reménység nem szégyenít meg

Lacknerné Puskás Sára szolt arról is, hogy a fővároshoz közeli településen a 2001. évi népszámláláskor háromszázan vallották magukat evangélikusnak; névjegyzékében százhusz cím szerepel. Ezt hallva nem tamáskodtam tovább, inkább arról kérdeztem, miként fogott hozzá a munkához.

– Szerencsére nem csak a magam erejére kell hagyatkoznom. Amikor elkezdtem ezt a szolgálatot, sok olyan ígét olvastam, amely megerősített abban, hogy a munkámat Isten is megáldja majd. Így már hozzá mertem kezdeni...

A havonta két alkalommal tartott istentiszteleteken már sok evangélikussal találkoztam. A budahegyvidéki gyülekezet körlevezében is beszámoltam a budakeszi helyzetről, ám erre csak kevesen reagáltak. Havonta egyszer saját hírlevelet is küldök mindenkinek rövid igemagyarázattal és az előttünk álló alkalmakról szóló tájékoztatóval.

Szervezkednek...

Alakuló missziói gyülekezet Budakeszin

Legtöbbször a személyes megkeresés nyomott és nyom a latban, munkám legfontosabb része ezért a családlátogatás. Az elfoglalt, rohanó életet élő és ezért kissé talán zárkózott emberek örömmel nyílnak meg a személyes találkozáskor, beszélgetnek, és segítik a munkámat. A százhusz címnek eddig csak töredékét tudtam felkeresni, de azt már most is elmondhatom, hogy ennek nyomán, ha lassan is, de bővült a gyülekezet.

„Megházasodtak...”

Nemcsak létszámában, hanem javaiban is gyarapodott a közösség. Amint egy-

házunk internetes hírlevele is beszámolt róla, a Magyarországi Evangélikus Egyház, a Budai Egyházmegye és az Északi Egyházkerület támogatásával Budakeszin a gyülekezet részére a közelmúltban 14,5 millió forintért megvásároltak egy ingatlant, amelyet a felújítása után imaházként, gyülekezeti házként kíván majd használni. Kérdésünkre Lacknerné Puskás Sára elmondta, hogy egy régi kétszoba-konyhás sváb parasztházról van szó. Kiválasztásában sokat segített Benczúr László építész, az Északi Egyházkerület felügyelője, ő készítette el az átalakítási terveket is.

Sok feladat áll előttük, hiszen az épület felújításra szorul. Kivitelezőt ugyan még nem keresnek, mert a szükséges anyagi forrás sem áll még rendelkezésükre, de a lelkeszőnő bizakodik. Hiszi, hogy idővel egy még nagyobb evangélikus gyülekezeti házra, sőt talán templomra is szükség lesz Budakeszin...

■ – GAZDAG –

A FRATERNETEN OLVASTUK...

„Az Úr csodásan működik”

Kedves Testvéreim! Elmondok egy történetet.

Budakeszi szőrványunkba több éve igen hűségesen jár át Pátyról egy idősebb bácsi. Minden vasárnap reggel fél kilenckor már ott van az istentiszteleten, rendszeresen ő osztja ki az énekeskönyveket. Már több hete ígértem neki, hogy egyszer meglátogatom Pátyon, hogy egy kicsit elbeszélgesünk.

Nem utaztunk el hosszú hétvégére, s ma délelőtt egyedül vagyok itthon, ezért reggel nyolc után felhívom, hogy ha alkalmas, ma kimennek hozzá Pátyra. Elmagyarázza, hogyan jutok el az utcájába. Megtalálom a Hajnalka utcát, de a bácsi, mint utólag kiderült, kigyalogolt a főútra, nehogy eltévedjek. A mobilján hívom, azt mondja, mindjárt visszatér, de jobb, ha kitolatok az utcából, mert egyirányú.

Elkezdek tolatni, s a nagyra nőtt fű miatt nem veszem észre: egyre jobban balra és mélyebbre csúszok, s máris az árokban vagyok. Az árok sáros: se előre, se hátra.

Majd öt perc után egy Astrát vezető hölgy jön be az utcába. Szokatlan, hogy nem zsörtölődik, hogy egy balek elállja az útját, hanem megpróbál azonnal segíteni, s hátrafelé kihúzni a vontatókötelével. Ám ezáltal csak még mélyebbre merülök az árokba.

Mitévők legyünk? Az egyik szomszéd azt javasolja, hogy próbáljak egy teherautót leállítani, csak az tud kihúzni. De hát hétvége van, mostanság alig járnak erre teherautók.

A hölgy továbbra is készségesen segít, megpróbál majd szólni egy fuvarozó ismerősének Pátyon. De a telefonszám nincs nála, haza kell érte mennie, ezért adjam meg én a mobilomat.

Diktálom: 824... „Aha, maga evangélikus!” – mondja. Rajtam is átvillan, mintha láttam volna egyszer a hölgyet valahol. „Csak nem Garádi?” – kérdezem. „De igen!” – feleli. – Szólok a Gézának, akivel épp pár perce beszéltem!” (Garádi Géza a budakeszi bibliaóráknak oszlopos tagja, s neki van egy kisteherautója.)

Telefonál Gézának, aki tíz percen belül megérkezik. Mindkét első kerék trapézához köti a vontatókötelet, s még hátulról is bebiztosítja, nehogy nekimenjen a kerítésnek. A második próbálkozásra, öt percen belül kint vagyok az árokból. Az autón egy karcolás sem esett, csak jól besározódtam.

Gézától és hűgától elbűcsűszom, a bácsi végre betessékelhet otthonába.

Hát valakinek ezek után meg van kétsége afelől, hogy „az Úr csodásan működik”?

■ FABINY TIBOR

Kedves Gyerekek!

► Mostani, hatrészes sorozatunkban a bibliai Eszter történetét elevenítjük fel. Minden részben megoldhattok egy-egy rejtvényt is; a helyes megfejtéseket – akár a végén összegyűjtve – küldjétek el szerkesztőségünk címére (Evangélikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írájatok rá: Gyermekvár. Jutalmul ajándécsomagot kaptok.

4.

Újra elérkezett az este, amikor is Eszter királyné vacsorára várta a férjét, Ahasvérós királyt és annak főemberét, Hámánt. A főúr meglehetősen rosszkedvűen érkezett a királyné palotájába. Ez azért volt, mert nem sokkal korábban tudta meg, hogy a király egy korábbi tette miatt megjutalmazza a zsidó Mordokajt ahelyett, hogy – Hámán szíve vágya szerint – kivégezte volna őt. A hiú Hámán ugyanis nem tudta elviselni, hogy Mordokaj, vallására hivatkozva, nem hajt előtte térdet, mint a többi ember.

A vacsora ismét nagyon finom volt, és a király újra megkérdezte Esztert, hogy mit kér cserébe. Megint megígérte neki, hogy megad neki bármít, kérje akár az országa felét. A királyné így vá-

laszolt: „Ha jóindulattal tekint reám a király, és ha jónak látja, azt kérem, hogy népemet adják nekem. Ugyanis kiadták a parancsot, hogy a népemet és így engem is pusztítsanak el, semmisítsenek meg.”

A király ezt hallva nagy mérgesen azonnal tudni akarta, hogy ki tette ezt. Eszter rámutatott Hámánra, és így szólt: „Ez a gonosz Hámán. Ő a mi ellenségünk!”

A főúr nagyon megijedt, a király pedig, hogy haragja kicsit lecsillapodjon, kiment az udvarra. Ekkor Hámán oda-borult Eszter királyné elé, hogy az életért könyörögjön, látta ugyanis, hogy a király elhatározta a vesztét. Amikor Ahasvérós belépett a terembe, azt hitte, hogy a főúr bántani akarja a királynét, ezért azonnal kimondta rá a halálos íté-

GYERMEKVÁR

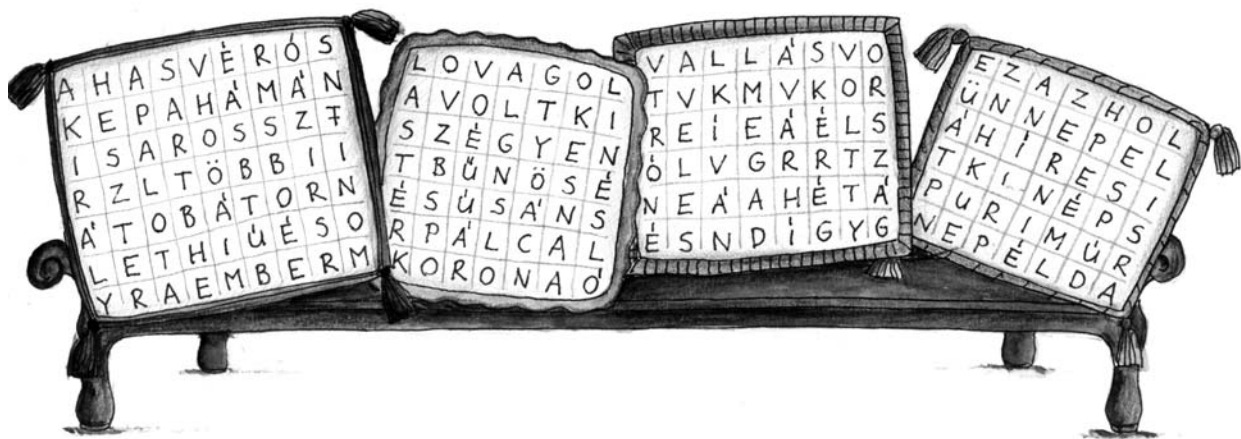

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

letet. Hámánt arra a fára akasztották fel, amelyet ő készíttetett Mordokajnak. Ezután lecsillapodott a király haragja.

Eszter királyné sokat kézmunkázott, és palotájában számos olyan díszpárna is volt, amelyet maga készített. A heverőn lévő párnákon húzódtak ki a megadott szavakat, a megmaradt szavakból pedig olvassátok össze a megfejtést!

- 1. párna: finom, hiú, Ahasvérós, ember, palota, a, király, Hámán, és, rossz, többi
- 2. párna: bűnös, ki, tér, szegény, lovagol, a, Súsán, ló, pálcá, korona
- 3. párna: így, kíván, hét, és, trón, ország, megad, vár, kér, vallás
- 4. párna: nép, példa, hol, ez, purim, át, is, ünnepel, ne, ki, híres

RAIZ: JENES KATALIN

HIRDETÉS

Pályázat

A Luther Kiadó pályázatot ír ki ügyviteli adminisztrátori és marketing ügyintézői munkakör betöltésére.

Feladatok:

- a kiadó mindennapi ügyviteli teendőinek szervezése, elvégzése (iratok érkez-tetése, iktatása, szignálása);
- kapcsolattartás a kiadó partnereivel;
- a kiadó vezetője munkájának közvetlen segítése;
- a kiadó marketingtevékenységének szervezése.

Elvárások:

- szakirányú végzettség a marketing területén;
- hivatali ügyintézésben való jártasság;
- számítógépes felhasználói ismeretek.

Előnyt jelent:

- német- és/vagy angolnyelv-tudás;
- jogosítvány;
- szakmai gyakorlat a lap- és könyvkiadás területén;
- az evangélikus gyülekezetek és intézmények alapvető ismerete;
- kiadványszerkesztői ismeretek.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- szakmai önéletrajzot;
- a kiadó marketingtevékenységének fejlesztésére irányuló javaslatokat.

Bérezés és egyéb juttatások: megegyezés szerint.

A pályázat beadásának helye: Luther Kiadó titkársága, 1085 Budapest, Üllői út 24.

A pályázat beadásának határideje: 2008. május 30.

A pályázathoz szükséges információk beszerezhetőek a kiadó igazgatójától, *Kendeh K. Pétertől* (Budapest, Üllői út 24.; tel.: 1/317-5478, 20/824-5518; e-mail: kiado@lutheran.hu).

ISTENTISZTELETI REND / 2008. május 11.

Pünkösd ünnepe. Liturgikus szín: piros.

Lekció: ApCsel 2,1–13; 4Móz 11,11–17.24–25. Alapige: Jn 14,23–31. Énekek: 234., 239.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; de. 10. (német, úrv., konfirmáció) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bencéné Szabó Márta; **II., Hűvösvölgyi út 193., Főbé** de. 10. (úrv.) Szalay Tamás; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. (úrv.) Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; de. 11. (úrv., kantátás) Gáncs Péter; du. 6. Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv., felnőttkonfirmáció) Aradi György, Szántó Enikő; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** du. 3. (magyar–szlovák, úrv., oltárképszentelés) dr. Fabiny Tamás, Mgr. Slavomír Sabol, Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Bláthy Ottó u. 10. (Betánia Szeretetszolgálat)** de. 9. (úrv.) Benkőczy Péter; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. (úrv., konfirmáció) Benkőczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) dr. Joób Máté; de. 11. (gyermek-istentisztelet) dr. Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Kendeh György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. (úrv.) Kendeh György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv., konfirmáció) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Bátovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv.) Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Kósa László; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Kósa László; **Rákoscseraba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv., családi) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátys; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Pilisvörösvár (református templom)** du. 2. Donáth László; **Názáret-templom, Mátraszentimre-Bagolyirtás** de. 11. Herzog Csaba.

ISTENTISZTELETI REND / 2008. május 12.

Pünkösd 2 napja. Liturgikus szín: piros.

Lekció: ApCsel 10,34.42–48; 1Móz 11,1–9. Alapige: Jn 3,16–21. Énekek: 231.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Stefanie Porr; de. 11. (úrv.) Bence Imre; **II., Hűvösvölgyi út 193., Főbé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Brebovszky Gyula; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Gálos Ildikó; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Smidélusz Gábor; du. 6. Gerőfi Gyuláné; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) dr. Cserhádi Sándor; du. 4. (reformációi park szentelése); **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv., konfirmáció) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. (úrv.) Benkőczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Szávay László; de. 11. (úrv.) Szávay László; du. 6. dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Kendeh György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Győri Veronika; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Győri Veronika; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Bátovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv., konfirmáció) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv.) Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Rákoscseraba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Kósa László; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Kósa László; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátys; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Budakeszi (református templom)** de. fél 9. (úrv.) Lacknerné Puskás Sára; **Solymár (református templom)** de. 10. (úrv.) Fodor Viktor.

■ Összeállította: VITÁLIS JUDIT

Egy élményegyüttes margójára

Avagy: „Publikál-e még Isten?” – Balatonszárszón

► Lakóhelytől, korosztálytól, érdeklődési körtől és kiruccanási szándéktól független volt az élmény az evangélikus egyetemi gyülekezetek április 25. és 27. között Balatonszárszón megrendezett hétvégéjén. A Budapestről, Debrecenből, Szegedről és Kolozsvárról verbuválódott hetvenfős csapat egyes tagjait talán az egyszerre kellemes és hasznos, pihenésre és lelki épülésre egyaránt alkalmas időtöltés vonzotta, mások elsősorban az intellektuális feltöltődés lehetősége miatt látogattak el az Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonba. A bőséges és változatos programból mindenki választhatott, sőt: a szellemi felüdülésre áhítozók emocionális, a hit örömet spontán módon megélni kívánók pedig intellektuális tapasztalattal is gazdagodtak a Körmeny Petra budapesti és Gáncs Tamás debreceni egyetemi lelkész által szervezett találkozó során.

A kérdésfelvetések hétvégéjének nevezhetjük az említett napokat, hiszen már a rendezvény címe – „Publikál-e még Isten?” – is töprengésre készítet. A találkozóra érkezettek egyéni tündőzéseik tetőpontjaként élhették meg pénteken dr. Cserhádi Márta főiskolai docens, teológus, szombaton pedig dr. Tatár György egyetemi docens, vallásfilozófus előadását. A kérdés bővebben kifejtve a következő: valóban lezárult-e a Szentírás a kánon kialakulásával, vagy van még mód az esetleges bővítésre? Habár a válaszádra – vagy sokkal inkább a probléma differenciáltabb boncolgatására, további kérdések megfogalmazására – előadások keretében került sor, a közösséget előadóra és hallgatókra bontó formát szinte percek alatt beszélgetéssé módosította a hallgatóságban jelen levő egyéni érintettségből fakadó kérdészi és véleménynyilvánítási láz.

Cserhádi Márta előadása az Újszövetség paradigmarendszerének széles skáláját befutva villantotta meg a kanonizálhatóság előfeltételét: a Bibliába bekerült iratok szempontjából döntő a Jézus-eseményhez való időbeli közelség ténye is. Tatár György számos érdekfeszítő őszövetségi motívum láncolatán ke-

resztül érzékeltette azt a folyamatot, melynek során az idő előrehaladtával a bibliai szöveg a vallási tapasztalat szinte kizárólagos színterévé vált – s egyben lehetőséggé is, hogy olvasása, tanulmá-

FOTO: KURUCZ ISTVÁN

nyozása során a hívő Istennel találkozhasson.

Az előadások keltette gondolati vibrálás mellett az elcsendesedés lehetősége is megteremtődött a találóan „lélek-zés”-nek elnevezett rövid alkalmak, egy – a taizéi szerzetesrendből érkezett András

és Francesco testvér részvételével zajló – esti áhítat és a vasárnapi istentisztelet keretein belül. Ez utóbbi Gáncs Tamás igehirdetése és a Körmeny Petra által vezetett Égőgerő gospelkórus szolgálata révén jelentett összetett élményt. Az istentisztelet Tears in heaven címmel a textusból (Mt 26,69–75) Péter könnyekre fakadásának motívumát vezérfonalul tekintve a sírás és az emberi gyengeség bátor vállalásának fontosságával szembesített.

A távozók a vasárnapi ebéd után búcsúztak a Balaton-parti helyszíntől, ahol a foglalkozások mellett bőven nyílt alkalom a kikapcsolódásra filmvetítés (Simon mágus), koncert (Blues Rádió Budapest) és a környezet nyújtotta lehetőségek révén.

Az emlék semmiképp sem válik statikussá: az előadások és a kisebb-nagyobb

■ SCHWAMM-TÓTH ANNA

Teleki áldások

► „Hát titeket már hazazavarni se lehet a templomból!” – hangzott mosoly kíséretében a dörgedelem a telekgerendási templom ajtajában a teleki családi napok befejezése után úgy egy órával. A lépcsőn ugrándozó nyolc-tízévesforma gyerkőcök lelkesen válaszolták: „Nem, mi nagyon szeretünk itt lenni!” Ez a rövid párbeszéd is jelzi talán, hogy az, ami a kis Békés megyei faluban történt április 18. és 20. között, áldott missziós alkalom volt, és az Úrhoz segített közelebb gyermekeket és felnőtteket egyaránt.

Nagyon megérintett, amit azon a hétvégén átélhettem. Egy olyan ezerhétszáz lelkes településen történt mindez, ahol az evangélikus az egyetlen templom, és ahol nincs is önálló egyházközösség, egy lelkes kis csapat mégis gyülekezetet épít szinte hegyeket mozgató hittel. Liptákné Gajdász Mária, akit tavaly szeptemberben helyezett Telekgerendásra tíz hónapra Gáncs Péter püspök, már tudja, hogy kik azok, akik evangélikusnak vallották magukat a népszámláláskor. Látogat, szervez, hívogat, alkalmakat tart, s mindebben nagyon jó munkatársai a helybeli hívő testvérek. Együtt döntöttek a nagyszabású, háromnapos evangélikáció megrendezéséről is.

FOTO: BANKÓ PÁL

Nem evangélikációt, hanem családi napokat hirdettek „Jézus az élet kenyere” mottóval. Az összetört, szedett életeknek, családoknak és közösségeknek ugyanis Krisztusra van szükségük ahhoz, hogy gyógyuljanak, épüljenek, növekedjenek, életet táplálékot kapjanak. Az ige pedig hangzott reggel 9-től este 10-ig (!) szinte megállás nélkül sokféle formában: áhítatokon, evan-

gelizációs igehirdetéseken és személyes biznyságtételekben, csoportos és egyéni beszélgetéseken, báb jelenetben és egyéb gyermekalkalmakon, képbén, hangban, zenében...

És jöttek az emberek. Az elején még elég kevesen, inkább csak a meghívott szolgálattelvők és a környékbeli gyülekezetekből érkezett segítők, de aztán egyre több falubeli is beült a padokba. Többször volt tele a templom. A báb jelenetre a gyermekek a péntek délelőtti tanítás idején pedagógusaikkal együtt érkeztek. Nem meglepő, hogy Balczó András biznyságtétele és Hűvösvölgyi Ildikó Reményik-műsora sokakat vonzott. De az evangélikáción is napról napra egyre többeket ütött szíven az ige az őszövetségi király, Jósáfat (2Krn 20) példáján keresztül. A vasárnapi istentiszteleten pedig – minden eddigit felülmúló létszámban – nyolcvanhatan térdeltek oda az Úr oltárához, és sokan közülük könnyek között vettek úrvacsorát. Volt olyan is, aki 1956 óta most először élt ezzel az ajándékkal! Több mint ötszázötvenen voltak, akik a három nap során legalább egy alkalmon részt vettek.

Telekgerendáson óriási lehetőség rejlik abban is, hogy a település még igazi falu – értem ezen elsősorban azt, hogy egymást jól ismerő, egymásra számítani tudó közösség él benne, akik ha érzik azt, hogy szeretik őket, és értük történnek dolgok, akkor örömmel mozdulnak. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy valamennyi helyi civil szervezet (az Örökifjak, a Vöröskereszt, a szlovák klub, a polgárőrség, a mozgáskorlátozottak, a nyugdíjasok, a nagycsaládosok, valamint a nők egyesülete), sőt még a polgármester asszony és az óvoda dolgozói is kivették a részüket a vendéglátásból, szervezésből, előkészületekből. A háromnapos program során százakat ebédeltettek, ami nemcsak az esemény ideje alatt jelentett sürgőldést a rögtönzött udvari konyhában, hanem már előtte is: a disznótör révén rendelkezésre állt a szükséges mennyiségű hús, a szorgos asszonyok pedig tésztát gyúrtak a gyülekezeti teremben.

A „stáb” rendszeresen összegyűlt, hogy alaposan kidolgozza a programot. A gyakorlati tennivalók mellett a legfontosabb mindig a gyülekezetért, a faluért, illetve a családi napok alkalmaiért és szolgálattelvőiert tartott imaközösség volt; imádkoztak a békéscsabai gyermekmunkásokért, a mezőberényi és orosházi fiatalokért, valamint a vendég igehirdető lelkészekért: Szeverényi Jánosért, Lázárné Skorka Katalinért és e sorok írójáért.

Amikor hazatérve beszámoltam ezekről, a pestszentlőrinci fiatalokat nagyon megérintette a telekiek ügye; ők javasolták, hogy vegyük fel a pénteki imaközösségünk imalistájára a telekgerendási gyülekezet épülését. Örömmel támogatom az ötletet.

■ HULEJ ENIKŐ

Az evangélikációs sorozat hangfelvétele letölthető az Evangélikus Missziói Központ honlapjáról: <http://misszio.lutheran.hu/>.

Egy tiltott könyv szerzőjének nyomában

Beszélgetés egyházunk új egyháztörténeti doktorával, Blázy Árpád lelkésszel

► **Blázy Árpád kelenföldi lelkész az elmúlt évben védte meg A humanista Simon Gri-
ner (Grynaeus) és Buda (1521–
1523) – adalékok a magyaror-
szági reformáció kezdetéhez
című egyháztörténeti dok-
tori dolgozatát a Károli Gás-
pár Református Egyetem
Hittudományi Karán, kima-
gasló, „summa cum laude”
minősítéssel. Doktorrá ava-
tására a karácsony előtti na-
pokban került sor – ezzel a
beszélgetéssel gratulálunk
evangelikus hetilapunk ne-
vében egyházunk új dokto-
rának.**

– Gratulálunk a tudományos eredménnyekhez! Egyházunkban eddig inkább lelkési szolgálatod kapcsán voltál szélesebb körben ismert.

– Mindenekelőtt köszönöm a gratulációt és a mostani lehetőséget. Mintha csak most lett volna, mégis immár több mint húsz éve, hogy 1987-ben végeztem az Evangelikus Teológiai Akadémián. A mozgalmas segédlelkési éveket a síófoki és a köctsei gyülekezetekben töltöttem. Egy örömmre szolgált, hogy végigkísérhettem „Síófok hajójának” – a Makovecz Imre által tervezett új evangelikus templomnak – a felépülését, az alapköletétől egészen a „vízre bocsátásáig”. Ezután Gödöllőre kerültem, ahol kereken egy évtizedig élvezhettem az ottani testvérek igazi szeretetét és megbecsülését.

2001 tavaszán kaptam meghívást Kelenföldre, ahol jelenleg is szolgálok. Mindeközben többször folytathattam ösztöndíjas tanulmányokat Svájcban és Németországban: Bázelen 1989-ben, Wuppertalban 1990–91-ben és Tübingenben 1998–99-ben.

– Ki ébresztette fel benned az egyháztörténeti érdeklődést?

– A történelem mindig is érdekelt, már gimnazista koromban megtanultam az antik bölcsességet: a történelem az élet tanító mestere. Ez irányú érdeklődésem a teológián töltött évek alatt tovább mélyült, amiért köszönettel tartozom – többek között – a közelmúltban elhunyt Fabiny Tibor professzornak is.

– Mi fordított a hazai reformáció történetének alaposabb megismerése felé?

– Már teológiai tanulmányaim alatt kiderült, hogy a hazai egyháztörténet – és azon belül a reformáció története – még igen sok tisztázásra váró kérdést rejt magában. Ilyen például a – doktori dolgozatom témájául is szolgáló – neves humanista tudós-
nak, Simon Grynaeusnak (1494/95–1541) a hazai reformációtörténetben betöltött szerepe.

Grynaeus személye és műve közel sem ismert annyira, mint például a nagy reformátoroké, például Lutheré, Kálviné, Zwinglié vagy éppen Melancthoné. Életútjának kutatása során azonban kiderült, hogy aligha volt a reformáció első két évtizedében olyan döntő és fontos esemény, amelyhez valamilyen szállal ne kötődött volna.

Gondolok itt mindenekelőtt a reformáció kezdetét követően nem sokkal kitörő úrvacsoravítára, amelynek – Zwingli mellett – az egyik első helvét irányú előfutára és jeles képviselője volt. Eukleidész *A geometria elemei* című művének újabb kiadásához – amely Bázelen jelent meg 1533-ban – írt előszaváért ugyanakkor Grynaeust manapság már úgy is emlegetik, mint aki utat nyitott a

Descartes által képviselt újkori gondolkodás és filozófia felé.

Élete utolsó évtizedében közel harminc kiadványt rendezett sajtó alá és jelentetett meg Bázelen, szinte egytől egyig ókori – keresztény és nem keresztény – szerzők műveit. Saját, helvét irányú reformátori meggyőződéséről teológiai értekezést ugyan sohasem írt, neve – érdekes módon – mégis felkerült a katolikus egyház által 1559-ben először közzétett „Tiltott könyvek listájára” (*Index Librorum Prohibitorum*).

– Magyar kutatóként találtál-e Grynaeus személyével kapcsolatban a hazai kutatás számára is fontos adatokat?

– Miként az imént utaltam rá, Grynaeus szerepe nem kevésbé izgalmas a magyar reformáció története szempontjából sem. Tanári pályája elején ugyanis, a magyarországi reformáció hajnalán, 1521 és ’23 között Budán, a Boldogasszony plébániához – a mai Mátyás-templomhoz – tartozó iskolában, a korszak talán legnevesebb városi iskolájában oktatott iskolamesterként. A régebbi szakirodalmi hagyomány szerint budai diákjai között ott találjuk az ifjú Dévai Bíró Mátyást is.

Kiderült azonban: egyáltalán nem biztos, hogy Grynaeus járt Magyarországon, pontosabban Budán. S ha járt is, akkor vajon mikor és milyen céllal érkezett hazánk akkori székvárosába? Eltér a kutatók véleménye abban is, hogy Grynaeus mikor hagyta el Budát, és mikor érkezett innen a reformáció fellegrádjába, Wittenbergbe. Mág kérdéses továbbá, hogy Grynaeus egyedül vagy másodmagával – a Luther-tanítvány, a későbbi wittenbergi, majd jénai egyetemi tanár –, Winsemiuszal érkezett-e a magyar fővárosba.

A kérdések, kérdőjelek idővel tovább szaporodtak: biztos, hogy Grynaeus a neves budai – német – humanista iskola rektora volt, mivel erre nézve sem egységes a szakirodalom?

Nem kevésbé izgalmas kérdés, vajon milyen kapcsolat fűzte Grynaeust Buda akkori humanista és az új tanokra köztudottan nyitott, reformszellemű szereplőihöz, mint például Bartholomeus Franczordinus Pannoniushoz, Konrad Cordatushoz, Johannes Kreslinghez vagy éppen Brandenburgi György ögrófhhoz. És az oktatáson túl vajon mivel tölthette szabad idejét az ifjú humanista? Mondhatunk-e valami konkrétat Grynaeus és a Corvina könyvtár vonatkozásában? A dolgozatban a fellelhető források alapján – többek között – ezekre a vitás kérdésekre próbáltam meg választ adni.

– Említetted még egy sor érdekességet rejtő reformációtörténeti összefüggést...

– A múlt század magyar egyháztörténetisének egy másik izgalmas vitatémája Dévai Disputatio de statu, in quo sint beatorum animae post hanc vitam ante ultimi iudicii diem [...] című, Nürnbergben 1537-ben megjelent művének kezdeti körülményeihez kapcsolódik. A régebbi szakirodalom szerint Dévai 1537 nyarán Bázelen járt, ahol eme műve megjelentetésén túl felkereste egykori budai tanárát, Grynaeust is. Elsősorban *Sólyom Jenő* józan forráskritikai vizsgálódásának köszönhetően azonban erről az újabb irodalom már hallgat.

Meglepetésemre viszont a bázeli egyetemi könyvtár kéziratrában kezembe került a „magyar Luthernek” egy 16. század közepéről származó, éppen eme híres hitvitázó művét tartalmazó kézírata. Az ehhez használt papír

vízjeleinek azonosítása után azonban kiderült, hogy az csak Dévai 1545-ben bekövetkezett halálát követően készülhetett, ezért nem kerülhetett Dévai által a Rajna-parti városba. Ennek ellenére továbbra is izgalmas kérdés, és még pontosításra vár, hogy vajon mikor, hogyan és miért került Dévai művének eme kézírata éppen Bázelbe?!

– Mit jelenthet nekünk az egyházi, gyülekezeti életben a reformáció- és szélesebben az egyháztörténeti kutatás sok-sok érdekessége és eredménye? Miben kell esetleg újra felfedeznünk a reformáció korszakát?

– Biztos mások is tapasztalták már, hogy egy-egy nevesebb történelmi személyiség életművé-

nek tüzetesebb vizsgálata során arra a megállapításra jutunk, hogy ők sem voltak csodabogarak, hatodik érzékkel megáldott „szuperegéniségek”. Sokkal inkább, hozzánk hasonlóan, hűs-
vér emberek, akiknek olykor ugyanúgy meg kellett küzdeniük a hétköznapi problémákkal, mint például betegség, csalódás, igazi konfliktusok, olykor anyagi nehézségek... Mindemellett azonban sohasem feledkeztek meg arról, hogy kinek a szolgálatában állnak, és ezért mindig mindenben tudásuk legjavát igyekeztek adni.

Az általam választott korszak kutatása ugyanakkor nehézségekkel is jár. Grynaeus budai működésének időszakát például azért nagyon nehéz kutatni, mert a királyi kancelláriának a mohácsi vész előtt keletkezett irattári anyaga – a „liber regius”-okkal, királyi könyvekkel együtt – köztudottan teljes egészében elpusztult. Az eddig ismert egy, illetve két írásos forrás mellé azonban sikerült még további kettőt találnom, melyek alapján teljesen egyértelművé vált, hogy Grynaeus járt Budán, és a magyarországi városi humanista iskolák egyik legkiemelkedőbbi kénese, a Buda főtemplomához tartozó iskolának a rektora volt.

Forrásokkal azonban aligha lehet bizonyítani azt a személyével kapcsolatos és magát évszázadokon át tartó nézetet, mely szerint Grynaeus egyike lett volna azoknak, akik elsőként hirdettek lutheri tanokat Magyarországon. Budai tanárkodásáról inkább csak annyit mondhatunk, hogy azt már egész biztosan tudatos humanista és – valószínűleg – az új, evangéliumi hitre nyitott szellemben végezte.

– A doktori avatás ünnepségéig hosszú út vezetett a Károli Gáspár Református Egyetemen. Ki segítette téma-
vezetőként a munkádat? Milyen volt református környezetben végigjárni a doktorálás útját?

– A doktorálásra való jelentkezésemet megelőzően mindenekelőtt a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar Doktori Tanácsának akkori el-

nökével, Karasszon István professzorral, illetve az egyháztörténeti tanszék professzorával, későbbi témavezetőmmel, Ladányi Sándorral konzultáltam. Mindketten nagy szeretettel és érdeklődéssel fogadtak, s miután röviden beszámoltam Grynaeusszal kapcsolatos kutatásaimról, témámat érdemesnek találták arra, hogy doktori értekezés kerekedjen belőle.

Grynaeus budai működése – szerintük is – többek között azért nagyon izgalmas témakör, mert Bázelbe kerülését, 1529-et követően egyértelműen a reformáció helvét irányának markáns képviselőjévé vált – gondolhatunk itt mindenekelőtt az 1536

elején elkészült *I. helvét hitvallásra*, melynek egyik társszerzője –, továbbá azért is, mert a Grynaeus nemzetség egyik ágának leszármazottai a későbbi évszázadok során „visszakerültek” a magyar királyi székvárosba. Így ma is Budán él a neves – és vallására nézve egyébként evangélikus – neurológus-pszichiáter, *Grynaeus Tamás* és családja.

A doktori értekezés írása során rendszeresen konzultáltam Ladányi professzorral, aki tanácsaival nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a dolgozat végül kerek egészzé lett. Az avatásra tavaly december 20-án került sor a hit-tudományi kar Ráday utcai dísztermében, amikor is két kutató-társunk habilitációs oklevelet vehetett át, kettőnkét pedig – egy református lelkipásztort és engem – doktorrá avattak.

– Mivel folytatódik szolgálatod a jövőben? Milyen tervekkel folytatod lelkési és kutatói munkádat?

– Nem szoktam nagyon előre tervezni. Az élet adta kihívásoknak, feladatoknak azonban mindig igyekszem eleget tenni. Eddig is szívesen végeztem a gimnáziumi hitoktatást, különösen amikor egyetemes vagy hazai egyháztörténetet taníthattam. Remélem, ez irányú szolgálatom tovább folytatódhat, s a megszerzett újabb ismeretekkel színesedhet, gazdagodhat.

A gyülekezeti, illetve közegyházi teendők mellett ugyanakkor magától értetődően szeretném tovább folytatni kutatásaimat Grynaeusszal kapcsolatban is. Annál is inkább, mert életútja – a budai tanárkodásán túl – még igen sok izgalmas, részleteiben fel nem tárt eseményt és nyitott kérdést rejt magában. Gondolok itt például az 1527-ben a lörtschi bencés monostorban történt jelentős felfedezésére, arra, hogy megtalálta Livius *Ab urbe condita* című száznegyvenöt kötetes fő művének öt, addig még ismeretlen könyvét; vagy az 1531-es angliai tanulmány- és kutatókörültjára, illetve arra, hogy 1534–35-ben aktívan részt vett a tübingeni egyetem megreformálásában.

■ DR. KORÁNYI ANDRÁS

HIRDETÉS

Pályázati kiírás

A Magyarországi Evangelikus Egyház Luther Kiadója nyílt pályázatot ír ki a Luther Kiadó emblémájának (logójának) megtervezésére.

A pályaművek leadási határideje: 2008. június 15.

A pályaműveket a Luther Kiadó címére kell elküldeni a határidő napjáig postán a 1085 Budapest, Üllői út 24. postacímre, valamint elektronikus formában a kiado@lutheran.hu e-mail címre.

Pályázati feltételek:

- Egy pályázó több pályaművel is pályázhat.
- A pályaműveket egy példányban kell benyújtani papíron, színes nyomtatott formában, valamint elektronikusan, ai, eps, jpg, tiff vagy psd képformátumban.
- A pályázaton előnyt élveznek azok a pályaművek, amelyek az embléma grafikai tervében minél hatékonyabban fejezik ki a Luther Kiadó megjelentetett kiadványai által közvetített evangélikus jelleget, szellemiséget, gondolatiaságot és a kiadó sajátos küldetését, ugyanakkor különös figyelmet fordítanak az embléma modern, korszerű, a mai marketingszempontoknak is megfelelő, hatásos megjelenésére és versenyképes, látványos, ízléses designjára.

A pályaműnek tartalmaznia kell:

- az embléma (logó) grafikai tervét;
 - rövid (legfeljebb 2500 karakteres) műleírást, amely a grafikai kidolgozás alapötletén, elemein és technikáján túl a mű(vek)ben kifejezett gondolatiaság, jelképrendszer és szimbólumértelmezés megfogalmazására és elemzésére is kitér;
 - a pályázó személyi adatait (név, születési hely és dátum, lakcím, telefonszám, e-mail cím, néhány mondatos szakmai élettrajz).
- A pályázatra beérkezett műveket a Magyarországi Evangelikus Egyház Luther Kiadójának igazgatótanácsi tagjaiból és grafikusokból álló zsűri bírálja el a határidő utáni két héten belül. Az eredményről minden pályázó írásos értesítést kap. A nyertesek névsorát a Luther Kiadó honlapja és az *Evangelikus Élet* című hetilap közli.

Pályadíjak:

- A nyertes pályamű díjazására 200 000 Ft áll rendelkezésre.
 - Az elbírálás során helyezést elérők a Luther Kiadó kiadványai-
ból összeállított ajándécsomagot kapnak.
- További információ az 1/317-5478-as, az 1/486-1228-as telefonszámon, a 20/824-5518-as mobilszámon, valamint a kiado@lutheran.hu e-mail címen kérhető.

HIRDETÉS

A 2008. évi missziói pályázat nyertesei

Ajka 50 000; Apostag 50 000; Arnót 40 000; Baja 80 000; Bakonnyamási 50 000; Bátorfyerénye 80 000; Beled 80 000; Békéscsaba – kórházmisszió 30 000; Békéscsaba – Telekgerendás 100 000; Bénye 50 000; Boba 50 000; Bóny 50 000; Budaörs 100 000; Budapest-Budavár 80 000; Budapest-Ferencváros 80 000; Budapest-Kelenföld 50 000; Budapest-Kőbánya 70 000; Budapest-Pesterzsébet 100 000; Budapest-Pestlőrinc 100 000; Budapest-Pestújhely-Újpalota 80 000; Budapest-Rákosszentmihály 60 000; Budapest-Újpest 50 000; Budapest-Zugló 100 000; Bük 50 000; Cegléd 50 000; Celldömölk–Alsóság 60 000; Csákvár 60 000; Dombóvár 80 000; Domony 60 000; Dunaegyháza 60 000; Dunaföldvár 100 000; Dunaharaszti 60 000; Dunaújváros 70 000; Esztergom (Dorog) 50 000; Fancsal 20 000; Fejér-Komáromi Egyházmegye 80 000; Felsőpetény 80 000; Gyoma 50 000; Gyón (Dabas) 70 000; Gyömöre 30 000; Gyömrő 80 000; Győr-Mosoni Egyházmegye 100 000; Gyula 50 000; Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye 80 000; Harka 30 000; Hatvan 60 000; Hódmezővásárhely 30 000; Kecskemét 50 000; Kelet-Békési Egyházmegye 80 000; Kisapostag 30 000; Kondoros 30 000; Kőszeg 80 000; Kővágóörs 50 000; Lébény 40 000; Maglód 80 000; Medgyesegyháza 30 000; Mencshely 50 000; Mezőberény I. 70 000; Miskolc, Hunyadi u. 80 000; Nagytarcsa 80 000; Nádasd 40 000; Nemescsó 40 000; Nógrádi Egyházmegye 100 000; Nyíregyháza, Korányi u. 40 000; Nyírszőlős 100 000; Órimagyarósd 40 000; Pécs 40 000; Piliscsaba 80 000; Pitvaros (Ambrózfalva) 60 000; Pusztaföldvár 60 000; Répcelak 100 000; Somogy-Zalai Egyházmegye 30 000; Sopron 80 000; Soproni Egyházmegye 50 000; Szakony 50 000; Szarvas Ótemplom 70 000; Szák-Szend 40 000; Szeged 40 000; Szekszárd 80 000; Székesfehérvár 100 000; Szentgotthárd 30 000; Szolnok 80 000; Tab 60 000; Tatabánya 50 000; Tés 90 000; Tét 30 000; Tolna-Baranyai Egyházmegye 50 000; Tordas 70 000; Uraiújfalu 50 000; Vadosfa 30 000; Vasi Egyházmegye 50 000; Váralja 60 000; Várpalota 70 000; Veszprémi Egyházmegye 50 000; Zalaegerszeg 40 000.

HIRDETÉS

...ahol megkapták a Szentlélek ajándékát

Szeptember 18. és 25. között megismétli szentföldi (Izrael) zarándokútját az Ökumenikus Tanulmányi Központ (ÖTK). A programban szerepelnek azok a bibliai történetek, amelyeknek helyszíneit a zarándokok felkeresik „Jézus nyomában járva”: Názáret, Kapernaum, Kána, a boldogmondások hegye és így tovább.

Különös jelentőségű lesz a jeruzsálemi látogatás, ahol az első pünkösdi napján elhangzott Péter apostol beszéde, és ahol az első tanítványok „mindnyájan megteltek Szentlélekkel”, és „mindenki a maga nyelvén hallotta őket beszélni” (ApCsel 2,4.6). Az anyaszentegyház születésnapja, pünkösdi ünnepe volt ez.

A szervezés alatt álló útra van még néhány hely; jelentkezni lehet az ÖTK-nál. Az út ára félpanzióval 255 000 forint, amely minden költséget tartalmaz. Részletes tájékoztatást ad az ÖTK (1114 Budapest, Bocskai út 15. III. em. 3.; tel./fax: 1/466-4790) vagy Gimesi Zsuzsa szervező lelkész (70/508-7624).

HIRDETÉS

Meghívó

„Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm.” (Zsolt 23,1)

A Bánytereny-Szúpatak-Pásztói Evangelikus Egyházközség és Bánytereny város önkormányzata meghívja Önt és kedves családját május 24-én, szombaton a *szúpataki fesztivál 2008 és gyermeknap* programjaira.

Dél előtt: főzőverseny; „Ki mit tud?” és karaokeverseny gyermekek részére; játékos vetélkedők. Dél től fellép a *Large Room* keresztény együttes, a lucfalvi énekar, a szügyi ifjúsági csoport, a szúpataki *Hajnalcsillag* ifjúsági csoport, a sámsonházi énekar, a bányterenyi felnőtt színházi kör. Délután 15 órától fellép: *Szekeres Adrienn* vendégművész. 16 órától fellépnek továbbá: az *Európa Színpad*, a *DefJam Dance School* táncsoprot, *Solo Feat Monita* énekesek, *Tóth Tibor* és vendégei. A rendezvény helyszíne: Szúpatak.

Minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk!

HIRDETÉS

Álláshirdetés gyermek- és ifjúsági referensi állásra

A Magyarországi Evangelikus Egyház országos irodája munkatársat keres gyermek- és ifjúsági referens munkakörbe.

A gyermek- és ifjúsági referens főbb feladatai:

- Az éves országos gyermek- és ifjúsági rendezvények szervezésében való részvétel, különösen: hittanverseny, bábverseny, egyéb rendezvények, például: imádságíró pályázat, rajzverseny, bábos képzés, gyereknap.
- Részt vesz az ifjúsági honlapok szerkesztésében, frissítésében, összehangolásában.
- Ellátogat az országos rendezvényekre, és tudósításokat ír róluk az *Evangelikus Életbe*, az *Ifjúsági órába* és az ifjúsági honlapokra.
- Részt vesz a belső pályázatok szervezésében.
- Az országos szervezésű programoknál a gyermek- és ifjúsági programok megtervezésében, megvalósításában együttműködik az ifjúsági osztály munkatársaival.
- Az országos gyermek- és ifjúsági táborok szervezésében való részvétel.
- Létrehozza, frissíti és karbantartja az ifjúsági osztály kézi és elektronikus könyvtárát, játékleltárát és sporteszközleltárát.
- Megszervezi és lebonyolítja a játékok és tárgyi eszközök kölcsönzését egyházon belül.
- Az osztály leltárfelelőse, közreműködik a technikai eszközök nyilvántartásában.
- Fennmaradó munkaidejében folyamatosan segíti a programszervezőt kisebb adminisztrációs és szervezési munkákkal (adatbevitel, telefonok lebonyolítása, kölcsönzésben, programszervezésben való közreműködés és így tovább).
- Részt vesz a Szélrózsa „tízék” találkozóinak megszervezésében. A találkozóról a csoportvezető felkérése esetén jegyzőkönyvet készít.

A jelentkezés feltételei:

- rendezett életvitel;
- a pályázónak konfirmáltak kell lennie;
- legalább ötéves evangelikus egyházközségi tagság;
- felsőfokú végzettség.

A jelentkezésnél előnyt jelent:

- német- vagy angolnyelv-ismeret;
- részvétel gyülekezeti gyermek- és ifjúsági munkában;
- felhasználói szintű számítógépes ismeret;
- B kategóriás jogosítvány.

A jelentkezésnek tartalmaznia kell:

- a jelentkező legfontosabb személyi adatait;
- a jelentkező életrajzát;
- a pályázat elbírálásához szükséges, a képesítést és a jelentkezési feltételek meglétét igazoló okirat(ok) hiteles másolatát;
- a munkájához kapcsolódó szakmai elképzelésekről szóló programját.

A határozott idejű munkaviszony időtartama: 2008. június 1-jétől 2010. április 30-ig. Bérézés: megegyezés szerint.

A jelentkezés benyújtásának határideje: 2008. május 21., 16. óra.

A jelentkezés benyújtásának helye: 1085 Budapest, Üllői út 24. I. emelet, titkárság. Kapcsolattartó: dr. Mekis Viktória (20/824-4271).

JOHANNUS

MEGHÍVÓ

A JOHANNUS Orgonagyár és magyarországi képviselte

a belvárosi főplébánia-templomban
(Budapest V., Március 15. tér)
2008. június 4-én 14 óraker

bemutatóhangversenyt rendez,
melyet kötetlen beszélgetés,
hangszerkipróbálás követ.

Névre szóló meghívók igényelhetők:
T/fax: 1-315-1787, 1-316-7089
email: speedex@axelero.hu

JOHANNUS

APRÓHIRDETÉS

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorony legszebb díszé a toronyóra. Ön-nél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Művek Toronyóragyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

48 éves, főiskolát végzett budapesti férfi kis testi hibával keresi szerető, megértő társát házasság céljából. Jelige: Család.

Harangtoronyok belső szervizelése. Gombos Ferenc – tel.: 30/505-0546 (az esti órákban); e-mail: gombosmi@invitel.hu.

Megvételre keresem a Magyar Luther Társaság kiadásában 1935-ben megjelent Tranoscius-énekeskönyvet *Vietóriz Jó-zsef* fordításában. Ajánlatokat csak hiánytalan példányról a 20/824-6172-es telefonszámon várok.

Lepje meg szeretteit Evangelikus Élet-előfizetéssel!

HIRDETÉS

Pályázati felhívás

A Magyarországi Evangelikus Egyház Országos Presbitériuma megbízásából az Oktatási Osztály pályázatot hirdet a Luther Otthon (főiskolai, egyetemi diákon, szakkollégium) (1138 Budapest, Vizafogó utca 2–4.) *diákonthon-vezetői* állására.

Képesítési és egyéb feltételek:

- egyetemi szintű oklevél és pedagógusi/vezetői gyakorlat;
- evangelikus vallás, legalább öt-éves egyházközségi tagság.
- Az állás elfoglalásának ideje: 2008. augusztus 1.
- A megbízás hatévi időtartamra szól.
- A pályázat beérkezésének határideje: 2008. május 16., 12 óra
- A pályázat elbírálásának határideje: 2008. május 31.
- Juttatások a közalkalmazotti törvénynek megfelelően.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását;
- önéletrajzát;
- részletes szakmai életrajzát;
- az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programját;
- szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzelését.

A pályázathoz mellékelni kell:

- a legmagasabb iskolai végzettségét igazoló irat(ok) hiteles másolatát;
- érvényes erkölcsi bizonyítványt;
- lelkési ajánlást a pályázó gyülekezeti lelkészétől, lelkész esetében az illetékes püspöktől;
- a konfirmáció emléklap hiteles másolatát vagy a konfirmáció igazolását.

Felvilágosítás a részletes pályázati feltételekről Mihályi Zoltánné osztályvezetőtől kapható (telefon: 1/429-2035.)

A pályázat címezése: Magyarországi Evangelikus Egyház Országos Egyházi Iroda Oktatási Osztály, Mihályi Zoltánné, 1085 Budapest, Üllői út 24. A borítékra írják rá: „*Diákonthon-vezetői pályázat*” és az intézmény nevét.

A Duna Televízió *Isten kezében* című sorozatműsorának következő adásában, május 10-én, szombaton 13.55-től a Magyarországi Evangelikus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) Ladik szakcsoportját ismerhetjük meg. A szakcsoport 2006 őszén alakult azzal a céllal, hogy a középiskolás fiatalság szellemi-kulturális öntudatának erősítésén munkálkodjék – nem feltétlenül csak az evangelikus felekezethez tartozó fiatalok körében. A műsorban bemutatják egyik új vállalkozásukat, a *Misztrál* együttes közreműködésével tartott rendhagyó irodalomórát, valamint azt a hagyományörző ifjúsági napot, amelyet Balatonbogláron szerveztek április 19-én. Szerkesztő: *Nevelős Zoltán*; rendező: *Horváth Tamás*. Ismétlés: Duna II. Autonómia, május 11., vasárnap, 11.20 és Duna Tv, május 13., kedd, 7.25.

HIRDETÉS

Bibliaiskola

Bibliaiskola indul Budapesten szeptember 13-án. Szeretettel várjuk azok jelentkezését, akik vágnak arra, hogy jobban megismerjék Jézus Krisztust, és szeretetből szolgálják őt munkahelyükön, családjukban és gyülekezetükben. A 2 + 1 éves képzést szeptembertől júniusig minden hónap második szombatján tartjuk Budapesten.

Az oktatás tematikája:

- Első év: Ó- és Újszövetség* (bevezetés, bibliaismeret, kortörténet).
 - Második év:* bibliakateológia (a Biblia egységes üzenetének kibontakozása), dogmatika (a keresztény hit rendszerbe foglalva), etika (a keresztény élet normái), hermeneutika (írásmagyarázat módszere), gyakorlati kereszténység.
 - Harmadik év:* gyülekezeti élet (bibliai tanítás a gyülekezeetről és az egyes gyülekezeti szolgálatokról), lelkigondozás, evangélizáció (hitünk továbbadása másoknak), apologetika (a kereszténység és a többi világnézet).
- Részletes információ és jelentkezés május 31-ig a honlapunkon: <http://www.bpbibliaiskola.hu/>.

HIRDETÉS

Hirdetés

Az Üdvhadsereg Férfi Otthonában Budapesten a VIII. kerületben száz hajléktalan férfi talál menedéket, és naponta kétszázötven szegény ember kap meleg ételt. Ebbe az intézménybe keresünk *otthonvezetőt* 2008. október 1-jén történő kezdéssel.

Feladatkör:

- általános irányítás: szakmai, rendészeti és adminisztratív szempontból;
- személyzetvezetés;
- rehabilitációs munka kibővítése;
- hatékony üzemvezetés bibliai és törvényi alapelvek szerint.

Követelmények:

- diplomás szociális munkás vagy magasabb szociális képesítés;
 - szakvizsgával rendelkezik, vagy kész a szakvizsgát letenni;
 - vezetési tapasztalat;
 - Jézus Krisztusba vetett élő hit;
 - adminisztrációs képesség;
 - jó kommunikációs képesség a lakókkal, munkatársakkal, hivatalokkal és a társadalommal;
 - innovatív az intézmény szakmai és koncepcionális fejlődését tekintve;
 - terhelhető, érett személyiség.
- Amit kínálunk:
- sokoldalú, felelősségteljes vezetői pozíció egy jól felépített intézményben, modern infrastruktúrával;
 - továbbképzési lehetőségek.

Ezt az állást szeretnénk olyan személlyel betölteni, aki azonosulni tud az Üdvhadsereg eszményképével és regionális stratégiájával.

További információért hívja *Ruth Tschopp* magyarországi vezetőt az 1/332-3324-es telefonszámon.

A komplett pályázatot június 30-ig az Üdvhadsereg Központi Iroda címére (1063 Budapest, Bajnok u. 25.), Ruth Tschopp részére szíveskedjen eljuttatni.

Lezajlott a napokban az evangelikus középiskolák országos angol szövegértési versenye a fadori gimnáziumban, *Császár Anikó* soproni tantárgygondozó szervezésében. A megmérettetésen tíz középiskola vett részt; a 9–12. évfolyamosok négy szinten versenyeztek. Az eredmények a következők:

- helyezett: *Sántha Dóra* (Bonyhád), *Schranz Ágoston* (Deák tér), *Ábrahám Ilona* (Deák tér), *Balázs Bálint* (Győr)
- helyezett: *Győri Gabriella* (Deák tér), *Rudnai Dávid* (Fasor), *Medgyes Árpád* (Békéscsaba), *Tamássy Urmás* (Fasor)
- helyezett: *Fecske Péter Zsolt* (Nyíregyháza), *Ladjánszki Bálint* (Aszód), *Bindes Zsófia* (Sopron), *Mucsányi Márton* (Deák tér)

Gratulálunk a diákoknak, a tanároknak és a szervezőknek a sikeres versenyhez!

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata a helyi protestáns gyülekezetekkel együttműködve létrehozta a **REFORMÁCIÓI EMLÉKPARKOT** a VII. kerületi Bajza utca és Városligeti fasor találkozásánál.

ÜNNEPÉLYES ÁTADÁSA
2008. május 12-én Pünkösdhétfőn, egész napos fesztivál keretében lesz.

A nap programjai ingyenesen látogathatók, szeretettel várunk minden érdeklődőt.

Eső esetén a programokat azonos időpontban a szomszédos Budapest-Fasori Evangelikus Templomban és Gimnáziumban, illetve a közeli Fasori Református Templomban tartjuk.

Erzsébetváros Önkormányzata Helyi Protestáns Gyülekezetek

A REFORMÁCIÓI EMLÉKPARK MEGNYITÓ ÉS A PÜNKÖSDI PROTESTÁNS FESZTIVÁL PROGRAMJA

10:00 Ünneplés kapunyitás – HUNVALD GYÖRGY polgármester
10:15 Játsszóterei gyerekfoglalkozások: agyagózás, kézművesség
11:30 Palinta Társulat: ének és zene a legkisebbeknek
12:30 Tézene, bográcsételek
14:00 Petőfi S.: A helység kalapácsa – Márkus Színház előadása
15:00 Gyermek bábelőadás

16:00 A REFORMÁCIÓI EMLÉKMŰ ÜNNEPÉLYES ÁTADÁSA
Avató beszéd: Hunvald György polgármester
Ünnepi szabadtéri istentisztelet, szentelés, *VEDÉK*
Gárdi Szabó István református püspök, Gács Péter evangelikus püspök, Mészáros Kálmán baptista elnök és helyi gyülekezetvezetők szolgálatával

17:00 A Reformációi Emlékmű bemutatása
LESTYÁN GODA JÁNOS szobrászművész alkotását méltatja Harmati Béla László művészettörténész
17:30 Hangzó evangélium
Márk evangéliumának szabadtéri felolvasása
18:00 Egyházzenei Koncert
19:30 Filmvetítés, Moldvai csángó táncbáz
22:00 Park és fesztiválzárás

Egész nap Biblia és könyvvásár protestáns kiadók sajtótermekiből

A Zope-tól a Plone-ig

Azt hiszem, az olvasók jelentős része ezt a címet nem vagy legfeljebb csak félig érti. Hat évvel ezelőtt egyházunk új honlapszerkesztő keretrendszerzt vezetett be, hogy ezzel segítse gyülekezeteink, intézményeink internetes megjelenését. Ez volt a Zope.

Mára az évenkénti számítógépes pályázatok és a könnyen, minimális informatikai ismeretekkel kezelhető rendszer segítségével elértük, hogy gyülekezeteink túlnyomó részének van honlapja. Ugyanakkor a felhasználók részéről egyre sürgetőbb volt az igény, hogy ne csupán szöveget, képet, linket tölthesse nek fel a honlapra, de bővítsük a szerkesztők hatáskörét: bemutathassanak fájlokat, audio- és videoanyagokat, illetve elhelyezhessenek kapcsolati űrlapokat, megteremthessék a látogatók számára a hozzászólás lehetőségét. Ezeket az igényeket kielégítendő készült el a plone-os keretrendszer.

Kategorizálás, többszintű tulajdonjogrendszer beállítása, publikálási folyamat segíti már a szerkesztőket; tölthetnek fel rövidebb vagy többoldalas cikkeket, képet, fájlt, hang- és videoanyagokat. A megjelenő felületek beállíthatók. Új lehetőségek nyílnak sokkal inkább felhasználóbarát felületen.

Másként néznek ki ezután a felvitt cik-

kek: mindegyikhez tölthetünk fel képeket, fájlokat, adhatunk hozzájuk linkeket; a képek megjelenítéséhez, a szövegben történő elhelyezéséhez több sablontól választhatunk. Ha többoldalas cikket – jellemzően hosszabb, több részre tagolt dolgozatokat – viszünk fel, akkor tartalomjegyzéket kapunk, és akár legördülő menü segítségével navigálhatunk benne. Ha képgalériát készítünk, akkor feltöltjük a képeket – melyeket megcímezhetünk, magyarázattal is elláthatunk – a létrehozandó gyűjteménybe, majd többféle sablontól kiválasztjuk a megjelenés formáját. Feltölthetünk videofilmet, képet is rendelhetünk hozzá; a felhasználó egyszerűen – mint a videomegosztó portálokon – a honlap keretein belül levetítheti magának.

Nagyon fontos változás, hogy felölthetjük saját híreinket, eseményeinket. Ezek megjelennek a lap szélén, hasonló módon, mint most az egyházkerületi honlapoknál. Csakúgy, mint a cikkeknél, megadhatjuk a publikálás dátumát, ezzel szabályozva, hogy akár két hét múlva jelenjen meg az adott hír, és meghatározhatjuk azt az időpontot is, amely után már nem akarjuk, hogy elérhető legyen valamely program leírása. Felhasználóbarát mód, hogy az események a honlap oldalán található

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

naptárból, egy-egy napra kattintva is elérhetők.

Az eddig nem létező interaktivitás is megjelenik: alapbeállításként szerepel a kapcsolati űrlap; a feltöltött anyagokhoz hozzászólhatnak a látogatók, ha úgy állítjuk be; lehetőség van fórum indítására is.

Egy cikk keretei nem elegendőek az összes lehetőség bemutatására még tömondatokban sem. Az Internet Munkacsoport – természetesen Plone-nal működő – honlapján (<http://imcs.lutheran.hu>) azonban már elérhető a használati leírás első változata. Ha valaki ki szeretné próbálni a lehetőségeket, biztosítani tudunk gyakorlásra alkalmas felületet.

A következő egy évben huszonöt honlap mindenképpen átkerül Plone-ra, hiszen az idei számítógépes pályázat egyik feltétele ez. Azt gondolom, hogy ennél több honlap is indul az új felületen, úgy, mint a celldömölki gyülekezeti lap. Javaslom, hogy tekintsek meg ezt az oldalt (<http://celldomolk.lutheran.hu>), hiszen itt már elérhető a legtöbb, fent említett lehetőség!

■ – ERDELYI –

Pehelytészta

teléket. A darált diót összekeverjük a cukorral és a vaníliás cukorral, majd leöntjük a forralt tejjel, és tetszés szerint rummal ízesítjük.

A pihentetés után a tésztát körülbelül egy centiméter vastagságúra nyújtjuk, és közepes méretű pogácsaszaggatóval kis köröket szaggatunk belőle. A korongok tetejére lekvárt vagy diótöltelék-t teszünk, majd – a hájas tészta készítéséhez hasonló módon – a közepüknél

FOTÓ: VITÁIS JUDIT

félbehajtuk őket, tepsibe tesszük és megkenjük tojásfehérjével. Közepes lángnál halvány rózsaszínre sütjük. Sütés után még melegen jól meghintjük őket porcukorral.

Hozzávalók a tésztához: 50 dkg liszt, 20 dkg margarin (vagy 18 dkg zsír), 10 dkg cukor, 1 csipetnyi só, 2 dkg élesztő, az élesztő felfuttatásához tej. A töltelékhez: lekvár és/vagy 30 dkg darált dió, 15 dkg cukor, 1 csomag vaníliás cukor, 1 dl forró tej, rum. A tészta megkenéséhez: 1 tojásfehérje. A díszítéshez: porcukor.

Elkészítés: a lisztet és a zsiradékot összemorzsoljuk. Hozzáadjuk a tejben felfuttatott élesztőt, a cukrot és a sót, és puha kalácsrésztát gyúrunk. Jól kidolgozzuk, és egy órát állni hagyjuk.

Amíg a tészta pihen, elkészítjük a töl-

HIRDETÉS

A nehéz kezek

Sokan vannak, akik azt hiszik, hogy a csonttritkulás valamiféle olyan állapot, mint például a hajhullás, vagy hogy az idő múlásával elveszítjük néhány fogunkat. Pedig nem erről van szó. Valójában lappangó kór, amely sajnos napról napra szedi gyanútlan áldozatait. Ezek az áldozatok köztünk élnek, és ha nem teszünk ellene semmit, akkor — akár holnap — bármelyikünk lehet a következő.

(A szerző)

A történetem főszereplője (áldozata), Mariska néni — aki megkért arra, hogy a családnévét ne írjam le az újságban — egy Látrány nevű Somogy megyei falucskába invitált, hogy találkozhasson velem, és elmondhassa a vele történeteket. Mivel korábban érkeztem a megadott időnél, néhány percre megálltam a falucskát övező dombtetőn. Kiszálltam a kocsiból, és végigvezettem a szemem a horizontot tarkító dombokon. A voutulat végén selymesen feltűnt a Balaton víztükré. Az enyhén párás levegőben nem látszott a túlsó part, a végtelenbe nyúlt az ég kékjébe vesze, melynek színét visszatükrözte a tó. A tavasz érkezett a falut szegélyező dombok élénkzöld színe harsogta, amelyet itt-ott szikrázva tarkított már egy-egy talpig virágba borult fa.

Percekig néztem a dombtetőről a kis falucskát, és nem tudom, miért, de az fordult meg a fejemben, hogy de jó lenne itt élni. Harangkondulás riasztott fel melázásomból, figyelmeztetve arra, hogy mennem kell.

A házat könnyedén megtaláltam, csengetésemre barátságos kiskutya száguldott a kapuhoz, messze megelőzve gazdáját, Mariska nénit, aki botra támaszkodva, bizonytalan léptekkel közeledett. Csak néztem az idős asszonyt, aki láthatóan ügyelt lépéseinek biztonságára, és attól féltem, hogy a körülötte ugráló göndör szőrű kiskutya kibillent az egyensúlyából. Kaput nyitott, majd betessékelte. A nyári konyha előtti székekre ültünk. Bogár — így hívták a kiskutyát — közben telepedett. Mivel egyikünk sem szólt meg, okos szemével hol rám, hol pedig a gazdájára nézett.

Az asszony zavartan igazgatni kezdte enyhén

deformált ujjaival láthatóan új kötényét, amelyet valószínűleg az én tiszteletemre vett fel. Arra gondoltam, ezek a kezek sok munkát láttak. Lassan, akadozó hangon mesélni kezdett.

A gyerekei felnőttek, és elköltöztek a faluból a városba, mert itt nem találtak munkát. A férje sok éve meghalt. Ő soha nem ijedt meg a fizikai munkától, úgy hitte, teljesen egészséges, és legalább száz évig fog élni. Aztán tavaly megtörtént a baj. Egy olyan mozdulat okozta a vesztét, amelyet az ember élete során sok ezer-szer megtesz.

„Lelahajoltam. Csak ennyi! Lelahajoltam!” — ismételte magá elé nézve az asszony. „Majd térdre estem, és úgy érzem, a sorsom ezzel megpecsételődött” — mondta Mariska néni. „Ha nincs ez a kis kutya — folytatta az asszony —, akkor jó ideig senki nem vette volna észre, hogy mi történt velem.” A kutys látva, hogy gazdája tehetetlenül kínlódik a földön össze-roppant gerinccel, hangos ugatással riasztotta a szomszédokat, akik mentőt hívtak; Mariska nénit a kaposvári kórházba szállították.

A diagnózis őszinte volt, egyszerű és kegyetlen: *nagyfokú csonttritkulás*. Amikor hazaa-egedték a kórházból, a kezelőorvosa útravalónak egy jó tanáccsal látta el: ha hosszú életű szeretne lenni, akkor szinte minden fizikai munkát mellőznie kell.

A történet végén az idős asszony tekintetét a veteményeskert felé fordította, ahol a tragédia történt, és akkor megéreztet, hogy könnyes szeméivel nem a baleset helyét nézi, hanem az emlékei közt kutatva azt a pirosposztgás, egészséges fiatalasszonyt látja, aki soha nem volt rest, ha munkára került a sor. Azt az asszonyt, aki akkor még nem tudta, hogy testünk nem zsákmányolható ki büntetlenül. Nem tudta, hogy ez a néma kór, amely mindnyájunkat fenyeget, egyszer majd neki is benyújtja a számlát.

Hazafelé menet ismét megálltam a domboldalon, néztem a falut, és eszembe jutott az asszony fáradt, nehéz keze, amely egyre nehezebben lesz képes arra, hogy segítsen a mindennapok fárasztó munkájában.

HIRDETÉS

Csendeshét házaspároknak Piliscsabán

Július 21–27.

Szervező: Bibliai Házasság-gondozó Szolgálat

A hét vezetője: dr. Pálhegyi Ferenc

Jelentkezés: email: szekundum@muskatli.hu; telefon: 20/919-3518 (Nemeskéri Pál). Részvételi díj: 21 000 Ft/fő (kétágyas szobák fürdővel, háromszori bőséges étkezés)

A csendeshét helye: Béthel Evangélikus Missziói Otthon, 2081 Piliscsaba, Széchenyi u. 8–12.

HIRDETÉS

Családos hét Nagyborzsönyben

Augusztus 18–23.

Szervező: Bibliai Házasság-gondozó Szolgálat

Jelentkezés: email: amb-ruszg@freemail.hu; levél-cím: 1221 Budapest, Arany János út 109.; telefon: 1/226-5660 (az esti órákban).

Részvételi díjak teljes ellátással: felnőttek: 18 000 Ft/fő; gyermekek 4 év fölött: 8000 Ft/fő; gyermekek 4 év alatt: 4000 Ft/fő.

A csendeshét helye: Nagyborzsöny – ifjúsági tábor, 2634 Nagyborzsöny, Völgy u. 54.

EVÉL&LEVÉL&EVÉL&LEVÉL

Válás – Isten áldásával?

Amit Isten egybekötött, azt ember ne válassza el. Ezt a jézusi ígét tekinti az egyház a házasság alapjának. A vallásos ember számára a házasság nem csupán polgárjogi ügy, hanem Isten akaratának megvalósulása két ember életében. Egy dolgot azonban tisztán kell látnunk: a házasságot nem Isten hozza létre, hanem az a két személy, aki közös elhatározással úgy dönt, hogy életüket együtt fogják leélni, és ehhez a döntésükhöz Isten áldását kéri.

Sajnos elhatározásaink azonban nem mindig alakulnak úgy, ahogyan mi szeretnénk. Így van ez a munka területén, lakóhelyünk megválasztásában, életkörülményeink alakulásában és még sok más területen, ahol célkitűzéseinket, elképzeléseinket időről időre változtatni kényszerülünk. Miért lenne ez másképp a házassággal kapcsolatban? Még a legjobb családban, vallásos emberekkel is előfordulhat az, hogy a házastársak egymáshoz való viszonya olyan pontra jut, ahol a válásnak be kell következnie. De elképzelhetetlen lenne, hogy mint korábban az együttélésre, úgy az elkerülhetetlennek bizonyult válásra is Isten áldását kérjük?

Ez a gondolat azért tűnik első hallásra elképesztőnek, mert a házasságról hamis elgondolásaink vannak. Egyrészt nehezen tudunk megszabadulni a vele kapcsolatos romantikus elképzeléseinktől, másrészt a házasságot – ellentétben életünk minden más területével –, valamilyen misztikus intézménynak tekintjük. Ezt tanítja a római egyház, ahol a házasság szentség, és ebből eredően a család szent.

A valóság viszont az, hogy a házasság és a család nagyon is világi jelenség, sokszor az erőszak, a képmutatás és az elnyomás melegágya. Nem a kirívó rendőrségi ügyekre gondolok, hanem arra a sok megaláztatásra, elnyomásra, amely látszólag rendes házasságokban, a nyilvánosság tudta nélkül történik, vagy arra a gyakran tapasztalható, egymás iránti teljes közömbösségre, amely testet, lelket megsemmisít. Elérkezhet az az idő, amikor a válás jobb, mint az együtt maradás.

A hívó ember ezt természetesen nehezen tudja elfogadni, mert úgy érzi, hogy házastársát életre szólóan Istentől kapja. Ebben is, mint minden másban, Isten gondviselő akaratát látja, de adott esetben miért ne lehetne elfogadni azt, hogy még egy válás is lehet – számunkra érthetetlen módon – Isten akarata? És ha már bekövetkezett az elkerülhetetlen válás, miért ne lehetne az új élethelyzetre is Isten áldását kérni?

A válás mindig vitákkal, haraggal, sokszor gyűlölködéssel jár. A tragédiát csak fokozza, ha a felek megmaradnak a keserűségben és a haragban. Továbbjutás keresztény ember számára csak bűnbocsánat által van. A vesztes félnek sokszor nagyon nehéz saját bűneit, mulasztásait belátni, de bűnbocsánatra neki is szüksége van, és a továbblépés csak úgy fog sikerülni, ha tud megbocsátani.

Milyen jó lenne, ha az egyház, ahelyett hogy a válások miatt kesereg, ilyen helyzetben is segítséget tudna nyújtani például úgy, hogy nem szégyennek, hanem balesetnek tekinti a válást, és nem a problémák elitkolására, hanem megoldására buzdít. Talán egyszer elérkezik az idő, amikor lesz egy „válás után” szertartás is, ahol együtt, a templomban elmondják: vallom, bánom, megbocsátottam – és hiszem, hogy Isten még a legkialátástalanabb helyzetben is ad új kezdetet, új életet.

A probléma természetesen sokkal bonyolultabb, mint hogy egy ilyen írásban minden részletre ki lehetne térni. A fenti gondolatok nem azt akarják sugallni, hogy legyen szabad az út a válásra, mert az is lehet Isten akarata, Isten arra is adhatja áldását. Inkább buzdítás és erősítés lehetne azok számára, akik egy válás miatt szenvednek. Mert a válás mindig rengeteg szenvedéssel jár, de szenvedés, kereszt nélkül nincs keresztény élet.

■ SZILAS ATTILA (*Várpalota*)

HIRDETÉS

Meghívó

Értsük meg egymást! (Empátia) címmel házaspári csendesnap lesz május 17-én, szombaton 10-től 15 óráig a csillaghegyi református templomban (1039 Budapest, Vörösmarty u. 2.). Szervező: a Bibliai Házasság-gondozó Szolgálat és a csillaghegyi református gyülekezet. Program:

- 10.00: Köszöntő Nyitóáhítat – Battyányi Géza lelkész „Értsük meg egymást” – dr. Pálhegyi Ferenc Beszélgetés
- 12.30–13.30: Ebédszünet (tea, kávé, szendvics) Szerepek a házasságban – Szöllősi László és Erzsébet Fórum
- 15.00: Záróének

Szeretettel hívunk mindenkit! Információ: Battyányi Géza lelkész, e-mail: csillaghegyiref@t-online.hu, telefon: 30/400-9807.

HÍREK, ESEMÉNYEK

Szeretettel hívjuk május 11-én 15 órakor a kápolnánkban (1081 Budapest, Rákóczi út 51/a) kezdődő háláadó istentiszteletre, melyen dr. Fabiny Tamás és Mgr. Slavomír Sabol püspök felszenteli a Korbél Pál által festett új oltárképünket.

A Szlovák Ajkú Evangélikus Egyházközség presbitériuma

Beledi evangélikus templomunkban május 12-én 18 órakor háláadó istentiszteletet és egyházzenei koncertet tartunk. Igét hirdet Gabnai Sándor esperes. Orgonál drs. Wágner Szilárd lelkész, hegedűn kísér Kovácsné Németh Rita zenetanár, zenélnek az egyházközség zeneiskolásai. A háláadó istentiszteleten és az egyházzenei koncerten templomunk megújult orgonájáért adunk hálát. Ünnepi alkalmunkra tisztelettel hívjuk és várjuk! Belediye Evangélikus Egyházközség

A rákosszentmihály–sashalmi evangélikus gyülekezetben (1161 Budapest, Hősök tere 10–11.) május 13-án 19 órakor Taizé-ima,

énekegyüttlés lesz. Előtte 18.30-kor agapé (esti uzsonna). Információ: <http://gyertyafeny.lutheran.hu/>. Szeretettel hívjuk és várjuk a kedves testvéreket.

Az Evangélikus Külmissziói Egyesület május 19-én, hétfőn 17.30-tól tartja legközelebbi összejövetelét az Üllői út 24. utcáról nyíló termében. Előadást tart Eastland Zsuzsa Mit tanulhatunk a kvékerektől? – Szeretet a cselekvésben címmel. Szeretettel vár minden érdeklődőt az egyesület vezetősége.

A Magyarországi Luther Szövetség budapesti tagozatának tavaszi előadásai sorában a Deák Téri Evangélikus Gimnázium könyvtárában (Budapest V., Sütő u. 1.) május 19-én, hétfőn 18 óra és 19.30 között A Leuenbergi Konkordia (1973) értékelése az úrvacsora-értelmezés szempontjából, figyelemmel a Marburgi cikkekre (1529) címmel Weltler Gábor teológiai hallgató tart előadást. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

ORMOS INTÉZET

Cím:1184 Budapest, Hengersor u 73.
Bejelentkezés: 06-1/295-5963

NYITVA: Hétfőtől péntekig: 8-19
Szombaton: 8-13

Csonttritkulás vizsgálat – 6000 Ft
Orvosi konzultáció – 4500 Ft

A Magyarországi Evangélikus Egyház 1%-os kampánya

A Magyarországi Evangélikus Egyház 2008 tavaszán intenzív kampányt tart azért, hogy az evangélikus egyháztagok és az egyházunkkal szimpatizálók adjóuk egy százalékát az evangélikus egyháznak ajánlják fel, a 0035-ös technikai számra. Közel négyszáz óriásplakáton, a budapesti metrókocsik jelentős részében, a legnagyobb országos napilapokban, megyei újságokban, rádiós spotokban jelenik meg az idei hirdetési szlogen, az ahhoz kapcsolódó képi megfogalmazással. Az alapgondolat – a humoros megközelítést sem mellőzve – egyházunk oktatásügyének támogatására biztatja az adjóuk 1%-át átirányító evangélikus és érdeklődő magyar embereket:

„Iskolában ritkán jó az 1-es. Az evangélikus iskolák tanulói most mégis örülnének egynek. Az Ön 1%-ának. Technikai szám: 0035.”

A korábbi év kampányával való folytonosságot jelzi az alapmottó ismételt megjelölése: „Életközelen vagyunk!” Ez a többszörösen gazdag tartalmú mondat az élet és az örök élet vonatkozásában egyaránt értelmezhető.

Új eszköz is került a reklámhordozók közé: gépkocsi, illetve kerékpár vontatta plakát is megjelenik. Az egyház kampányért felelős munkatársai remélik, hogy ebben az esztendőben sikerül több adózót megszólítani, mint a korábbi években.

Iskolában ritkán jó az 1-es

Az evangélikus iskolák tanulói most mégis örülnének egynek. **Az Ön 1%-ának.**

Technikai szám: 0035

Magyarországi Evangélikus Egyház
Életközelen vagyunk!

HIRDETÉS

A Deák Téri Evangélikus Gimnázium Iskola Alapítvány ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik 2006. évi személyi jövedelemaadjóuk 1%-át az elmúlt évben is alapítványunknak ajánlották fel. Ez az összeg 3 952 000 forint volt, melyet a szociálisan rászoruló gyermekek élelmezésére és

az iskola működési költségeinek támogatására fordítottunk. Kérjük az adományozókat, hogy 2007. évi személyi jövedelemadójuk bevallásakor is gondoljanak iskolánkra. Adószámunk: 18101522-1-41. Köszönettel: Súlyom Jenő, a kuratórium elnöke és Kézdy Edit igazgató

DUNA A világörökség kincsei címmel a Duna Televízióban vetített német ismeretterjesztő sorozat legújabb epizódja Wittenbergbe és Eislebenbe kalauzolja el a nézőket. A május 15-én, csütörtökön 14.45-kor látható rész címe: Eisleben és Wittenberg – Luther Márton emlékhelye.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból május 11-étől május 18-áig

VASÁRNAS	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
8.30 / Civil rádió Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében 10.04 / Kossuth rádió Evangélikus istentisztelet közvetítése Csornáról. Igét hirdet Tubán József lelkész. (56') 11.00 / m1 Evangélikus magazin (25') 11.25 / m1 Evangélikus ifjúsági műsor (10') 14.00 / Duna Tv Élő egyház (26') 21.25 / Duna Tv Assisi Szent Ferenc (német–olasz játékfilm, 1989) (150') 23.55 / Tv2 Képirók Mária Magdolna (olasz–francia–amerikai film, 2005) (83')	10.35 / Duna II. Autonómia Pünkösdőlő. A Magyar Rádió Gyermekkara énekel (1993) (27') 11.05 / Kossuth rádió Fészek-lakók (55') 13.05 / mtv A világ legszebb története – A Biblia (amerikai történelmi film, 1965) 2/1–2. 13.30 / Kossuth rádió Krisztus közöttünk! A görög katolikus egyház félórája 16.50 / Duna Tv Imádság (magyar dokumentumfilm, 2007) (26') 17.20 / Duna II. Autonómia Isten kezében Csíksomlyó története 17.50 / mtv Nyugat-est Móricz a Vígszínházban (55')	7.25 / Duna Tv Isten kezében. Bemutatkozik a Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség Ladik szakcsoportja (ism.) (26') 9.00 / m2 Századfordító magyarok Pilinszky János (50') 12.40 / PAX Invocatio Musicalis (koncertfilm) (60') 13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház félórája 18.00 / PAX Kerékpártúra egyháztörténeti utakon Iskolatemplomok (ZMC – 28') 22.25 / m2 A püspök jelesége (amerikai fekete-fehér filmvígjáték, 1947) (105')	8.00 / Duna II. Autonómia Selyemút – Stein Aurél nyomában (magyar dokumentumfilm-sorozat, 2003) 8/1. rész (29') 8.45 / Duna Tv Jelfák. Jelfa a romoknál – Margitsziget (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2002) (11') 13.15 / PAX Pro Musica leánykar (81') 13.30 / Kossuth rádió „Tebe med bízunk eleitől fogva...” A református egyház félórája 20.00 / Duna II. Autonómia Becsöngettek 6/1. rész: Az óvodai nevelésről (magyar dokumentumfilm-sorozat, 2005) (60') 22.00 / Bartók rádió Ősszkiadás. Brahms (1833–1897) művei (90')
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAS
5.20 / mtv és m2 Hajnali gondolatok. A mai adásban Bence Imre evangélikus lelkészt hallhatjuk. 6.30 / ATV „Nem csak kenyérről él...” Győri János Sámuel evangélikus lelkész (10') 7.25 / Duna Tv Élő egyház (ism.) (26') 13.00 / m2 Mesélő cégtáblák A Gerbeaud (magyar dokumentumfilm-sorozat, 1993) (25') 14.45 / Duna Tv A világörökség kincsei Eisleben és Wittenberg – Luther Márton emlékhelye (német ismeretterjesztő sorozat, 1998) (15')	10.40 / Duna II. Autonómia Ezer év szentjei. Kapisztrán Szent János (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2002) (30') 11.04 / Bartók rádió A Biblia éve – 2008 100/13. rész, Bach: Esz-dúr prelúdium és fuga (Szent-háromság) BWV 552 (24') 13.30 / PAX Alpha-kurzus Isten ma is gyógyít? (46') 15.50 / Duna II. Autonómia Erdélyország sok szép vize... 2/1. rész: A Téka együttes műsora. 1. rész (1993) (22') 0.05 / Bartók rádió Ars Nova – kalandozás a kortárs zene világában Pillantás az ír zeneszerzés jelenébe (60')	7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében 12.15 / Duna Tv Isten kezében (26') 13.10 / PAX (premier) Mit ér az ember, ha zenész? Pomázi Zoltán (45') 14.00 / Bartók rádió Sugár királylány és árnýék herceg, avagy mióta van árnyéka a fénynek? (mesejáték) (51') 15.05 / m2 Félelem nélkül. Frederick Leboyer születésről és szülésről (25') 15.05 / Bartók rádió A Baptista Központi Kórus énekel (38') 21.10 / Duna II. Autonómia Terry (kanadai játékfilm, 2005) (89')	9.25 / mtv Gondolatok a Bibliában Miért teremtett Isten? (26') 9.55 / Duna Tv Evangélikus istentisztelet közvetítése felvételtől Sepsiszentgyörgyről Igét hirdet Zelenák József püspökhelyettes, a gyülekezet lelkésze. (ism.: Duna II. Autonómia, 12.00) (60') 12.15 / Duna Tv Élő egyház (26') 15.03 / Bartók rádió Beszélgetések az egyházenéről Őskeresztény örökség és mai gyakorlat (55') 21.20 / Bartók rádió A Biblia éve – 2008 100/14. rész Rossini: Mózes (négyfelvonásos opera) (154')

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel! – mondja a Seregek Ura. Zak 4,6 (Ez 33,12a; Mk 2,14; Jn 14,23–27; ApCsel 2,1–18; Ef 1,3–14) Pünkösöd a Szent Lélek eljövételének ünnepe. Amit a Teremtő rég megígért, most valóra váltja. Amit Jézus előre tudtúl adott tanítványainak, most beteljesíti. Aki nyitott szívvel kész fogadására, az maga is átéli, hogy lelkében lakozik a Lélek. Mennyire szükségünk van reá, hogy zaklatott életünkben békességet teremtsen, erőnk fogytán erőt adjon, és kereszttutak döntéseinel tanácsoljon!

Hétfő

Simon Péter így felelt: Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia. Mt 16,16 (Ám 6,6; 2Kor 6,14; Mt 16,13–19; 1Kor 12,4–11; Zsolt 150) Kereszténységünk múlik azon, kinek tartjuk Jézust, és hogyan viszonyulunk hozzá. A történelem nagyjai közé számítják a politológusok, vallásalapítóként emlegetik a tudósok, reformerként a szociológusok, lelki forradalmárként a pszichológusok, az emberiség legnagyobb példaképének tartják a filozófusok. Kicsoda számodra, kedves Olvasó? Biztasson Péter tanúságtétele!

Kedd

Gyűjtsd könnyeimet tömlődbe, legyenek benne könyvedben! Zsolt 56,9b (Jel 21,4; ApCsel 4,23–31; 1Kor 10,1–13) Melyikünk ne sírt volna, amikor igazságtalanul bántak vele, amikor jogos tulajdonától megfosztották, amikor bánat és gyász érte, amikor soha meg nem történt cselekedetekkel vádolták, amikor rosszindulatúan susároltak a háta mögött? De tudtunk-e sírni saját mulasztásaink, saját vétkeink, a magunk bűnei miatt? A zsolttáros azért könyörög, hogy Isten fordítsa jobbra sorsát minden vétke ellenére, s lássák meg, hogy ő az Úr. Kövessük a zsolttárró példáját!

Szerda

Én emlékszem szövetségemre, amelyet ifjúkorodban kötöttem veled, és örök szövetségre lépek veled. Ez 16,60 (Jn 10,27–28; ApCsel 8,9–11/12–25; 1Kor 10,14–22) Isten emlékezteti Ezékielt a kora ifjúságában történt szövetségekötésre, mert ő elfeledkezett róla. Isten bennünket is újra figyelmeztet a keresztséggör kifejezett örök szándékára: velünk akar maradni, velünk akar élni. Ne hársuk el közeledését, és ne feledkezünk el biztos támaszt adó, fogódzót kínáló szövetségéről!

Csütörtök

A sokaság egy szívvel és egy lélekkel figyelt arra, amit Fülöp mondott. És nagy öröm volt abban a városban. ApCsel 8,6.8 (Ézs 9,2; ApCsel 11,1–18; 1Kor 10,23–11,1) Fülöp Krisztust hirdette Samáriában. Sokan megtértek és meggyógyultak. Mindez örömmel töltötte el az egész várost. Bizony nagy öröm van egyetlenegy megtérésén, hazatalálásán, hiszen megtalálta a földi és örök boldogság útját. Tiszta beszéddel, igaz szálalól a városban, cselekedetei pedig a segítőkészségről, a lelkiismeretesen végzett munkáról tanúskodnak. Hitének és tisztességének hogyne örülne az egész város?!

Péntek

Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak. Mt 6,24 (Jer 2,13; ApCsel 11,19–26; 1Kor 11,2–16) A pénz nagyra értékelése mindnyájunk számára az egyik legnagyobb kísértés, akár bevallja valaki, akár nem, akár fukar vagy takarékos, akár bőkezű vagy tékozló. Urunk nem tud elégszer figyelmeztetni bennünket arra, hogy Istenünk helyére senki és semmi nem léphet. Vagy Istennek szolgálunk, és ő megadja azt, amire szükségünk van, vagy az anyagiak válnak életünk középpontjává, és sohasem lesz elég belőlük, mert mindig többet akarunk. Pedig ő jól tudja, mire és mennyire van szükségünk. Merjük bátran az ő szolgálatába állítani magunkat!

Szombat

Ne félj attól, amit el fogsz szenvedni. Légy hű mindhalálíg, és neked adom az élet koronáját. Jel 2,10 (Dán 6,24b; ApCsel 18,1–11; 1Kor 11,17–26) Sorsát senki nem ismerheti, a jövőben bekövetkező eseményeket nem lehet kiszámítani, jósolni sem. Ezért életünket, jövőbeli sorsunkat egészen Isten kezébe helyezhetjük. Ott jó helyen van. Ő pedig elsősorban hűséget vár tőlünk – az élet koronájának ígéretével, a legszebbel, amit ő adhat. Bárcsak mindnyájan megbízhatóan bizonyulnánk, ő pedig így szólna: „Jól van, jó és hű szolgám, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután, menj be urad ünnepi lakomájára!” (Mt 25,21)

■ D. SzeBIK IMRE

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban
Május 11-én, vasárnap, pünkösöd ünnepén 10.04-től istentisztelet hallhatunk az MR1 – Kossuth rádió hullámhosszán Csornáról. Igét hirdet Tubán József lelkész.

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Nyomdai előállítás: Egri Nyomda Kft.
3300 Eger, Vincellériskola u. 3.
Felelős vezető: Kopka Viktor vezérigazgató

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőség titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pinter Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószervező:** Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). **Tervező-szerkesztő / EvÉlet on-line:** Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). **Főmunkatárs:** Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: Ecsedi Zsuzsa – ÉnekKincsTár (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Kóhádi Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2585 Ft, fél évre 5170 Ft, egy évre 10340 Ft, szomszédos országba egy évre 35 100 Ft (137,5 euró), egyéb külföldi országba egy évre 41 000 Ft (161 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzártaor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1 133130 208196